

De Verkenner
van
Christiaan de Wet

door
I. Penning.

Derde Druk

Bewaarexemplaar

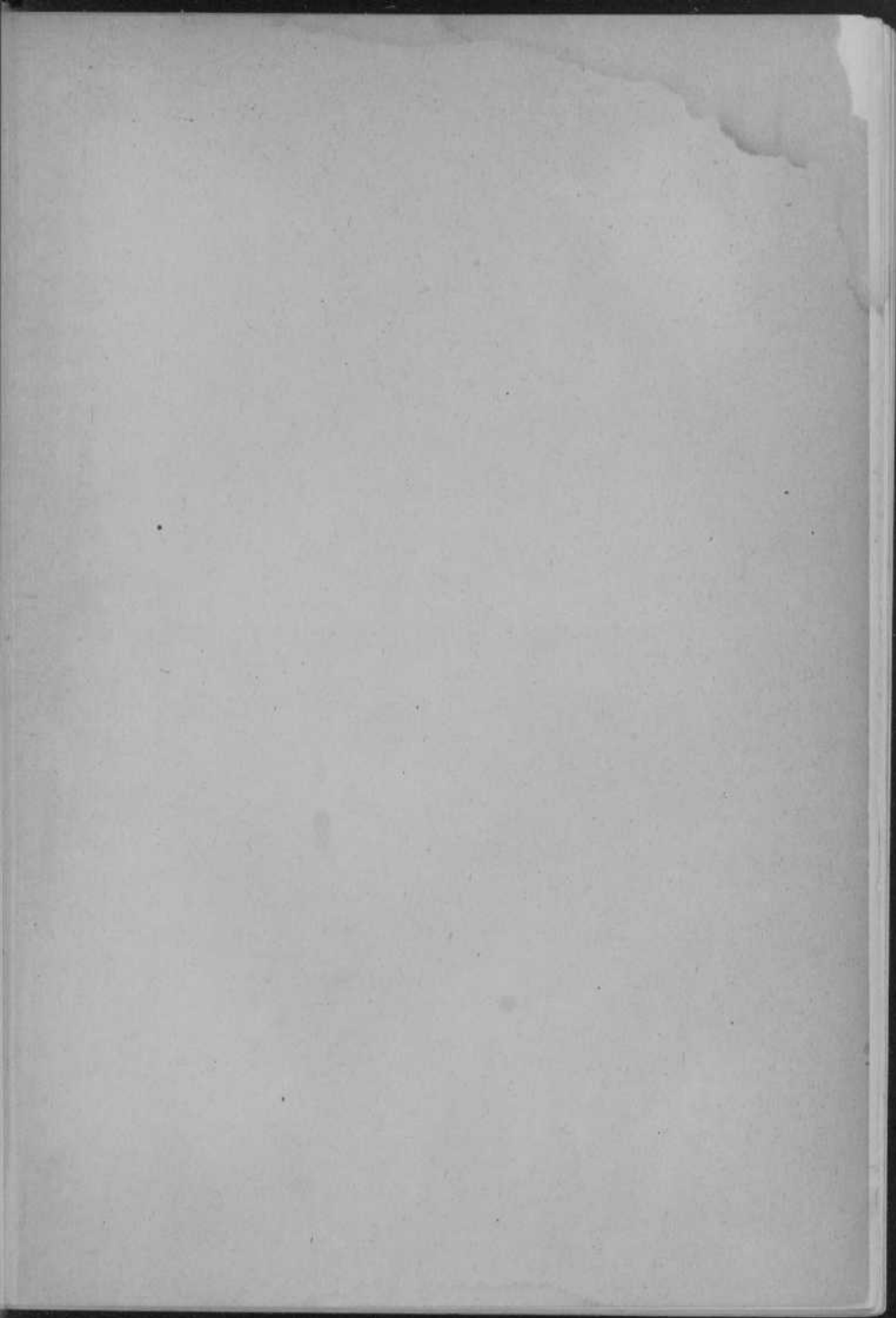

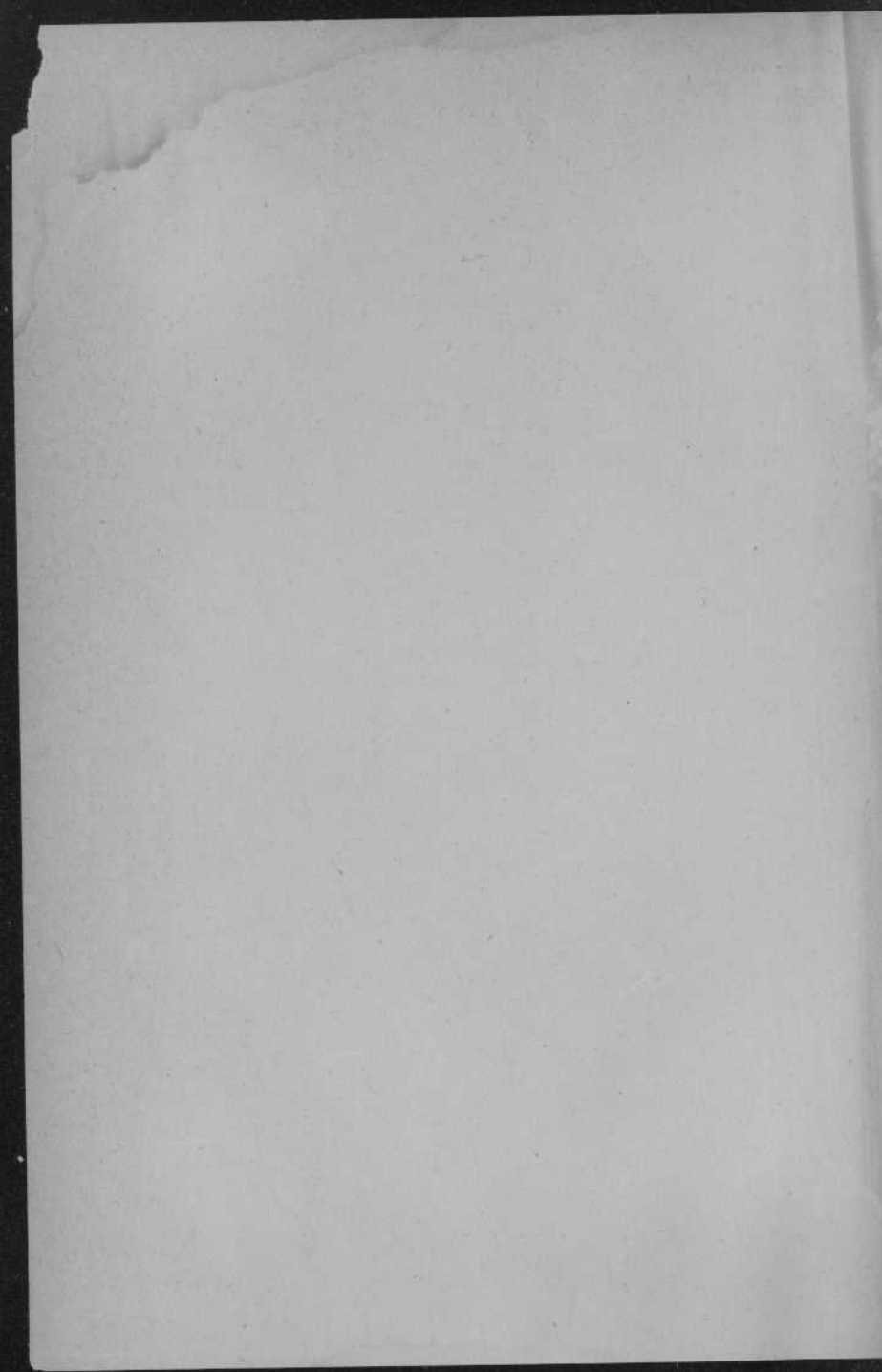
nbic

dienst boek en jeugd

postbus 93054

2509 AB den haag

137 31205

DE VERKENNER VAN CHRISTIAAN DE WET.

AUTEURSRECHT VOORBEHOUDEN.

De Verkenner van Christiaan de Wet.

Een verhaal uit den Engelsch-
Zuid-Afrikaanschen Oorlog

—: (1899—1902) :-

door L. PENNING.

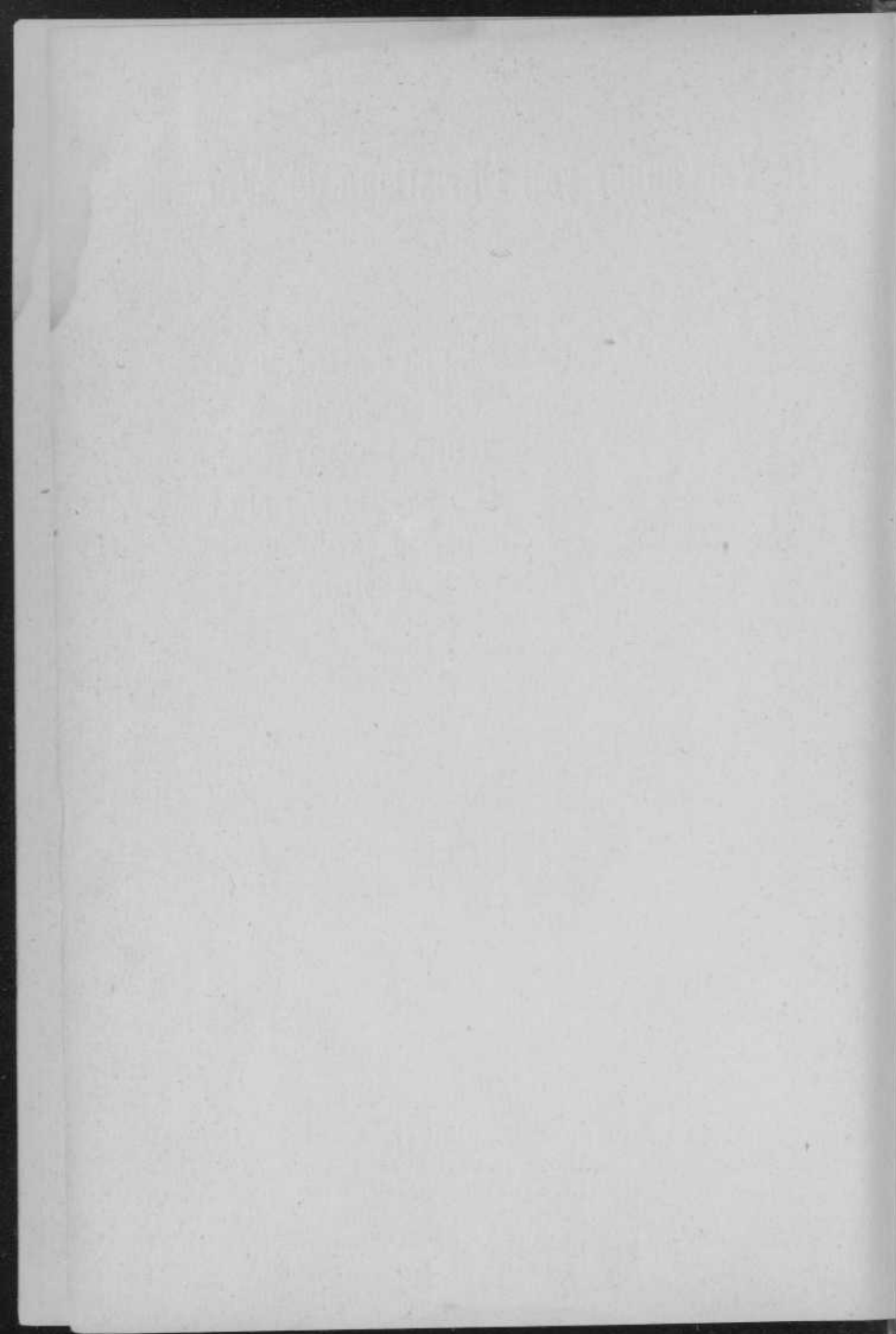
Geïllustr. door C. KOPPENOL.

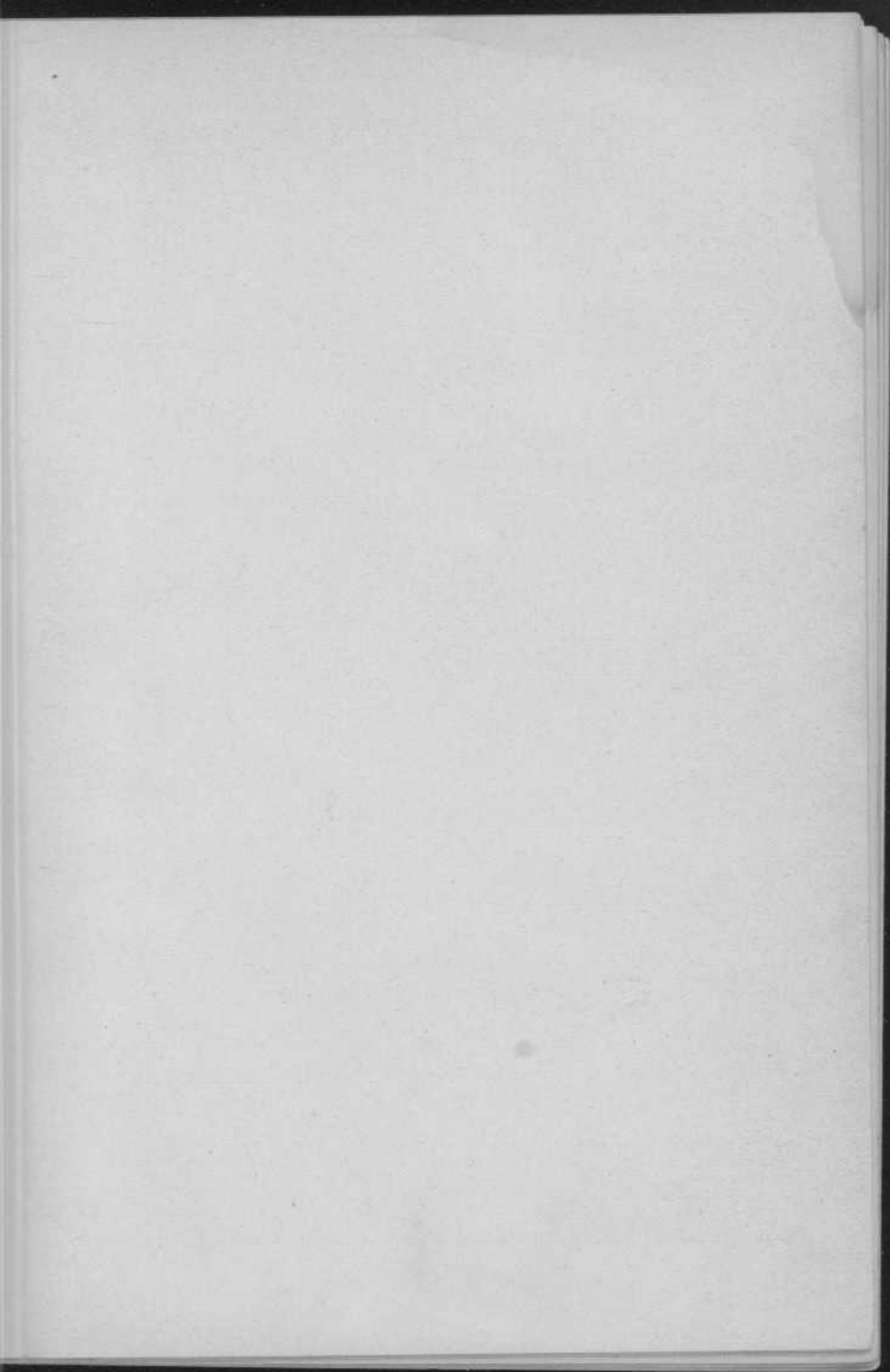
DERDE DRUK.

LA RIVIÈRE & VOORHOEVE,
ZWOLLE.

[1914]

De Verkenner van Christiaan de Wet.

HOOFDSTUK I.

Ze scharen zich rondom het vuur.

De ééne neemt een klipsteen tot stoel; de andere strekt zich lang uit op den grond, en de derde laat zich op zijn knieën vallen, maar allen zorgen, dat zij dicht bij het vuur zijn, want er hangt een zware, kille nevel.

Het zijn meest jonge gezichten. Er is slechts één man bij van middelbaren leeftijd: Jan Potgieter uit Natal, en één man met zilverwitte haren: Vader Bezuidenhout.

Zij hebben een langen marsch gehad. Dag en nacht zijn zij doorgereden, dwars over 't veld, om Piet Cronjé te helpen, die in grooten nood moet zijn, en zij vormen één der patrouilles, die Louis Botha heeft vooruitgezonden, om gemeenschap te verkrijgen met Christiaan de Wet.

Het zijn dappere kerels, die ge daar ziet bij het hoog-opvlammende vuur. De kruitdamp van den slag bij Vaalkrans, waar generaal Buller, de ongelukkige veerman der

Tugela, bij zijn pogingen tot ontzet van Ladysmith voor den dèrden keer met kracht werd teruggeslagen, zit hun nog in de kleeren.

De aanvoerder van den troep, een jonge man met een edel en open gelaat, heeft een veldkaart voor zich uitgespreid op den grond, en bestudeert ze bij het schijnsel van het vuur. Dan staat hij op, rekt zich tot zijn volle lengte uit — hij meet minstens zes voet — en staart naar den omtrek. Maar er komt een kleine, onwillige trek op zijn voorhoofd, want de nevel golft als een dichte, ondoordringbare sluier over het veld, en zijn scherpe oogen turen zich blind op dien zwaren, grijzen muur. Hij is niet in staat, dertig passen van zich af te zien, en van de paarden, die onder de hoede van eenige Kaffers in de nabijheid grazen, is met het oog geen spoor te ontdekken. Maar men kan het geschuifel van hun pooten hooren door het lange gras, en het beurte-lingsch geroep der paardewachters dringt duidelijk door de mistwolken heen.

De aanvoerder heeft eenige schildwachten uitgezet. Dat is zijn vaste gewoonte, die hij nooit verzuimt, en zèker niet verzuimt bij zoo'n nevel, die een overrompeling gemakkelijk maakt.

't Is waar: vele Afrikaners vinden zoo'n voorzichtigheid overbodig, en lachen er mee. „Alles zal rech kom,” zeggen ze, terwijl ze de allereerste eischen der voorzichtigheid met voeten treden. Maar Louis Wessels, bijgenaamd de jonge jager, en aanvoerder van dezen troep, denkt er anders over, en hij betreurt het dan ook diep, dat het spreekwoord op zoc'n manier wordt mishandeld. Zeker, het gulden woord van president Brand is uit zijn hart gegrepen, en zijn ziel richt er zich aan op in dagen van duisternis en ellende, maar hij vindt het Gód verzoeken, om er een verschansing van te maken voor luiheid en traagheid, en hij vreest niet ten

onrechte, dat er nog h rde slagen zullen moeten vallen, voordat de Afrikaner de w re bedoeling van zijn spreekwoord heeft verstaan.

Uit de verte wordt thans de stap van naderende paarden en het geluid van een menschenstem vernomen.

„Ik hoor Blikoortje,” zegt Louis Wessels, zich naar den kant wendend, van waar het geluid komt.

Blikoortje is een zestienjarige Vrijstater, die den Natal-schen veldtocht van meet aan onder Louis Wessels heeft meegemaakt, en thans als schildwacht was uitgezet.

De jonge Vrijstater loopt recht op het vuur aan, met het paard aan den teugel, en naast hem gaat een vreemdeling, eveneens met een paard aan den teugel.

Aller oogen zijn voor een oogenblik op dien vreemdeling gericht, want niemand kent hem.

Het is een fors en krachtig gebouwde jonge man van hoogstens twee-en-twintig jaren met een gespierd maar regelmatig gelaat. Hij draagt de gewone velduitrusting der jonge Boeren; over den schouder hangt het geweer met den langen loop.

Hij spreekt een korten morgengroet, zonder verder een woord te zeggen. Blijkbaar wacht hij op de vragen der aanwezigen, wier nieuwsgierige en onderzoekende blikken op den vreemdeling zijn gericht.

Louis Wessels is hem intusschen genaderd.

„Van Christiaan de Wet?” vraagt hij.

„Van Christiaan de Wet!” antwoordt de vreemdeling —

„Is j  die veldkornet?”

„Die is ik!”

„En beho r die patrouille bij die kommando van Louis Botha?”

„Zoo is het.”

„Generaal de Wet het verscheiden Verkenner uitgestuur,

om Louis Botha op te spoor. Ik is één van die Verkenners."

„Dan heb je jou doel bereik," zegt de jonge jager, den vreemdeling met warmte de hand drukkend.

„Die kommando van generaal de Wet staat op vier uur afstands van hier, veldkornet."¹⁾

„Dan zal ons 't opspoor, zoo gauw als die nevel is opgetrek — maar heb je geen honger nie, Neef?"

„Ik heef in vierentwintig uren niks nie gehad nie, veldkornet."

Men kan 't den vreemdeling aanzien — zijn anders zoo krachtig gelaat draagt de sporen van uitputting.

„Ga dan zit — ons het nog wel een hartigen brok over."

En Wessels haast zich, om uit den proviandzak, die achter hem ligt, een paar geroosterde schapenribben op te diepen.

„Maar mijn paard!" zegt de vreemdeling; „het is doodop!" En hij wijst op zijn paard — een prachtige, koolzwarten hengst, die den kop moede laat hangen.

„Ons zal er goed voor zorg," meent de veldkornet, een der jonge burgers wenkend, die het afgejakkerde dier naar een hoop havergarven leidt.

Deze ruiter houdt blijkbaar veel van zijn paard, want hij is eerst gerustgesteld, als er voor wordt gezorgd. Dan slaat hij de sterke tanden in de geroosterde schapenribben, terwijl Blikoortje hem uit den pot met bruine koffie, die naast het vuur staat te dampen, een bliken kroes vol schept.

Er begint weer kleur te komen op het uitgeput gelaat: dat doen de spijs en de drank en de heerlijke warmte, die het hoogvlammende vuur uitstraalt. En nadat de vreemdeling zijn maal heeft geëindigd, reikt de jonge jager hem den buffelleeren tabakszak over, en noodigt hem uit tot stoppen met de opmerking: „Echte Magaliesberger, Neef!"

¹⁾ De Afrikaner berekent den afstand gewoonlijk naar den tijd, dien hij er te paard over doet: vier uur te paard is ongeveer acht uur te voet.

En de vreemdeling stopt zijn korte, houten pijp.

Nu komt er ook meer gang in het gesprek, en de vreemdeling wordt mededeelzamer, want hij is verkwikt door de rust. En hij vertelt van Christiaan de Wet en van diens stoutmoedige tochten dwars door de vijandelijke linies heen, en van het reuzen-konvooi van Watervaldrift.

Ja, dat reuzen-konvooi! Vage geruchten hebben de ronde gedaan, dat de Wet met een troep, die niet grooter was dan een flinke rooversbende, een tros van honderden proviandwagens vlak voor den neus van lord Roberts heeft weggekaapt, en dat de Koningin van Engeland bij het hooren der tijding haar kommetje koffie, dat zij in de hand had, van schrik heeft laten vallen, en dat zij Christiaan de Wet Onderkoning van Indië wil maken, indien hij maar ophoudt met vechten tegen Engeland. En hier is nu de man, die deze buitengewone overrompeling verleden Donderdag heeft meegemaakt, en die er alles van weet.

En met uitgerekte halzen luisteren de Boeren naar den vreemdeling, die hun vertelt, dat het konvooi bestond uit meer dan twee honderd ossenwagens, bespannen met drie duizend ossen, die voor een volle maand levensmiddelen bevatten voor veertig duizend soldaten.

Het gelaat van den vreemdeling heldert heelemaal op, terwijl hij aan het vertellen is.

„Ja,” zegt hij: „maar die overrompeling was dan toch ook een snaaksch ding — wonderlijk snaaksch! In die begin was er maar een tiental Boeren geweest om aan te val, maar die koppel was allengs aangegroei en Oom Christiaan was zelf gekom, en had, ofschoon die Engelschen krachtige versterking ontving, toch kans gekrijg, om een paar kanons tegen een koppie op te sleep. Die strijd had die gansche Donderdag geduur, en die Vrijstaters wilde die volgende morges die gevecht hervat, maar die Engelschman was er

van door gegaan — hard ging hij! — en hij had die grootste konvooi, dat nog ooit door die Zuid-Afrikaansche wildernisse was getrek, in die steek gelaat. En twintig stakkerts, die nie gauw genoeg nie uit die voeten kon kom, viel die Boeren, die zelfs nie één doode had te betreur nie, nog in die hande.”

Blikoortje werpt een nieuwen stapel droog hout op het lagervuur, en vertrekt weer naar zijn verlaten post, in den nevel verdwijnend.

De vlammen slaan nu hoog uit tot een schitterende zuil. En die zuil weerkaatst zich tegen den hoogen, grijzen nevelmuur, die als een cirkel de Boerenpatrouille omringt, en haar uitstralend licht valt vol en scherp op het gespierde gelaat van den vreemdeling, op wien aller blikken gevestigd blijven.

Maar de glans, die zijn blauwe oogen heeft verhelderd bij het verhaal van de glorie van Watervaldrift, verbleekt, en een onmiskienbare trek van zorg wordt zichtbaar op zijn gelaat.

„Hoe is jou naam, Neef?” vraagt de veldkornet.

„Jan Tromp,” antwoordt de aangesprokene, langzaam zijn pijp uitkloppend.

„Kom je uit Holland?”

„Uit Holland, doch ik ben reeds sedert verscheiden jaren in Afrika.”

En hij steekt de korte houten pijp in den zak van zijn buis.

Weinig menschen zouden dan ook geraden hebben, dat hij een Nederlander is, want hij spreekt het Afrikaansch even gemakkelijk als een geboren Boer.

„Ons is gekom, om Piet Cronjé te ontzet, Tromp!” zegt de veldkornet, doch bij dit woord verdiept zich de trek van zorg op het gelaat van den Hollander, terwijl hij antwoordt: „Ik weet dit, doch ik vrees, dat dit te laat is!”

„Te laat?” vragen de jonge Boeren.

En zij schudden ongeloovig het hoofd.

„Zou Cronjé, die Transvaalsche leeuw, in die hand van die vijand val?” roept de jonge Barend Coetzee, en hij lacht er om. En de meesten lachen mee — reeds de veronderstelling, dat de geduchte krijgsheld van Zuid-Afrika een krijgsgevangene van Engeland zou worden, is immers bespottelijk!

„Als ik Jameson's rooftocht meetel, is dit Cronjé's derde veldtocht tegen Engeland,” zegt de anders zoo bezadigde Jan Potgieter, „en hij is nog nooit nie verslaan nie!”

„Het is zijn ongeluk, dat hij nooit verslaan is nie,” meent de Nederlander; „hij schat zijn vijand te licht, en hij zal verpletterd word onder die Engelsche lyddietboms!”

De jonge jager heeft bij de laatste wending van het gesprek gezwegen. Hij heeft zich neergezet op een omgekantelden klipsteen, en de handen over de knie geslagen, staart zijn blik nadenkend in de vlammen van het wachtvuur.

Hij verstaat de bekommering van den Nederlander, ja hij deelt ze, maar heeft ze voor zijn manschappen verzwegen, om hen niet te ontmoedigen.

En dit is dan ook de reden, waarom hij zegt: „Ons moet die moed van ons volk nie breek nie, Tromp.”

En er ligt een stil verwijt in die woorden.

„Hij lij aan Khaki-vrees,” zegt Barend Coetzee, die snel gereed is met zijn oordeel, terwijl hij zijn Mauser-geweer oppoetst.

„Is jij misschien een vriend van Engeland?” vraagt een jonge, blonde reus, die vlak naast den vreemdeling zit, hem opnemend met een wantrouwenden blik.

Het bloed stijgt den Hollander bij die opmerkingen toch naar de wangen.

„Ik is gewoon, op die voorpunt te vecht,” zegt hij kort en scherp, „en wat die vriendschap met Engeland betreft...”

Hij voleindigt den zin niet, maar in den klank van zijn stem komt zoo'n onmetelijke, grenzenlooze bitterheid boven, dat zich opnieuw aller oogen op hem vestigen.

„Het was mijn bedoeling nie, jou te kwets,” zegt Coetzee, die spijt heeft van zijn woorden, en hij biedt den vreemdeling de hand, terwijl de blonde reus zijn voorbeeld volgt.

„Wat het je teën Engeland?” vraagt de jonge jager vorschend, en de Hollander antwoordt: „In die eerste plaats zijn afschuwelijken veroveringsoorlog tegen een loot van die Oud-Hollandsche stam, en in die tweede plaats een persoonlijke zaak. Ik heef die moordslag van Elandslaagte meegemaak, veldkornet, en die beste vriend, dien ik op aarde bezat, is daar gebleef. Ons moest beide vlucht, en die lans van die moordenaar, die mijn vriend doorboorde, trof mij met diezelfde stoot in die rechterschouder. Ik voelde die warme bloed, en keerde mij om. Ik staarde in die oogen van mijn stervende vriend — ik zie die oogen nòg! Hul was in onmetelijke pijn en hulpeloosheid op mij gericht, — op mij, die hem nie help kon nie! Hij is gestorv in mijn armen, en ik heef hem begraaf! Maar dwars door die klipsteen heen, die ik stapelde op zijn graf, staarden mij die hulpelooze, radelooze oogen aan. Toen heef ik een duren eed gezweer, dat ik, zoo ik kan, zijn dood zal wreek — dat ik hem honderdvoudig zal wreek!”

De veldkornet schudt droevig het hoofd.

„Ons mag ons nie wreek nie, Tromp,” zegt hij, met een klank vol deernis in zijn stem.

„Ik versta jou nie,” meent de Nederlander.

„Mij komt die wrake toe, spreekt de Heere — Ik zal het vergeld!”

„Jij hebt geen boezemvriend te Elandslaagte verloor, veldkornet!”

„Meer dan één; mijn vader en mijn jongsten broeder. In

elkanders armen rusten zij op het slagveld van Elandslaagte.”

En de stem van den veldkornet klinkt droevig en klagend.

De vreemdeling kijkt bij de laatste woorden met een zekere verrassing op, en hij schijnt na te denken over den Bijbeltekst: „Mij komt de wrake toe, spreekt de Heere — Ik zal het vergelden!”

Peinzend staart hij in het lagervuur, om dan met nieuwe heftigheid te antwoorden: „Ik heef dit gezweer, en ik zal mijn eed gestand hou! Die spits van die lans, die mijn trouwste vriend doorboorde, drong in mijn schouder, en het zijn bloed ingeënt op mijn bloed. Ik weet dit — ik voel dit! En terwijl ik wakend en droomend zijn oogen zie — die van namelooze pijn en angst wijd opgespalkte oogen — voel ik zijn bloed in mijn aderen — ik voel dit werkelijk — ik zal zijn wreker zijn!”

Hij springt op van den grond; de hartstochtelijkheid, die diep in den boezem van den koelen Hollander sluimert, komt boven met alles overweldigende kracht, en den schouder bloctrukkend, roept hij: „Zie hier — dáár is die lidteek!”

Het lidteeken is er werkelijk: een diep, breed, huiveringwekkend lidteeken; rood, brandend rood, bloedrood als de wraak....

Doch Louis Wessels legt de hand met innig mededoogen op het vreeselijk lidteeken, en zijn stem wordt zacht en troostend, als hij zegt: „Stil, Tromp! stil broeder — die Heere zal vergeld!”

Is de vreemdeling werkelijk kalmer geworden? Hij zet zich weer neder bij het lagervuur, en stut het hoofd met de handen. Nu en dan schudt zijn krachtig lichaam, alsof het door een zware koorts is aangetast, en er komt een geluid als een gesmoord gesnik uit zijn keel.

Zwijgend staart hij in de grillige vlammen, en de herinneringen gaan als bloedige vizioenen aan zijn geest voorbij.

Maar de vizioenen verwarren zich, evenals de nevelen over de velden, en de oogen sluiten zich, moede van den slaap. In geen drie etmalen heeft hij gerust, en bij de koesterende warmte van het groote vuur komt thans de natuur met onweersaanbare kracht hare rechten eischen.

Hij strekt zich languit op den grond, vleit het hoofd op den linkerarm, en valt te midden van zijn nieuwe kameraden in een diepen slaap.

Een jonge boer wil hem wekken, om zijn volledig rapport te vernemen omtrent de Wet's naderend kommando, maar de jonge jager belet het.

„Laat hom eers een paar uur slaap,” zegt hij; „ons kan in die mist toch niks nie begin nie, en als die mist optrek, zal ons hem wek.”

De mist trekt echter niet op vandaag.

Louis Wessels is opgestaan, en heeft een hoogte bestegen in de nabijheid, vanwaar hij ziet, dat de nevel nog zwaarder, nog dichter hangt over het landschap dan daar straks.

Daar, in noordwestelijke richting, moet zich het lager bevinden van Piet Cronjé, maar er is niets — niets van te ontdekken, want het is omhuld door den grijzen mist als door een mantel, en het is omgolfd door den vochtigen nevel als door een onmetelijke zee. En al de ellende, die daar mag geleden worden, en al de wanhoop, die daar moet doorworsteld worden — niemand buiten het lager van Paardeberg hoort er iets van of ziet er iets van, want de grijze mist smoort den kreet der ellende, en de zware nevel verbergt de stuiptrekkingen der wanhoop....

Zoo is dan dat ongelukkige lager van Piet Cronjé omhuld door de wolken, zooals de toekomst voor onze oogen is omsluiërd — ja, die toekomst! wat zij brengen mag?

Louis Wessels is neergedrukt, en tracht tevergeefs die stemming van zich te zetten. Het licht van het brandende vuur

in de verte dringt slechts traag door den natten nevel tot hem door op zijn koppie, en de Boeren rondom het lagervuur gelijken op de schimmen uit de spookverhalen zijner kindertijden.

Hij keert zich om met een zucht, en wandelt terug naar het lager.

„Die lucht klaar vandaag nie meer op nie,” zegt hij, om toch maar iets te zeggen. Dan spreidt hij een kombaars, een deken uit over den slapenden vreemdeling, en zet zich in den kring zijner vrienden neer — een zwijgende schim tusschen zwijgende schimmen!

Het geroep der Kaffers, die bij de paarden de wacht houden, wordt zwakker, en de geheele natuur geraakt onder den ban van den somberen, alle licht en leven uitblusschenden nevel.

Er is geen aarde en geen hemel meer te bekennen; de nevel overheerscht alles en overstelpt alles. En die eenzame ruiterbende op het Vrijstaatsche veld schijnt een schaar schipbreukelingen geworden, ronddrijvend op een schamel vlot op de grijze, onmetelijke zee, terwijl de vochtige nevel, neersijpelend van een grooten doornstruik in de nabijheid, een geluid maakt als kabbelend water tegen het drijvende schip.

HOOFDSTUK II.

De veldkornet had wel gelijk gehad, toen hij verklaarde, dat de lucht dien dag niet meer zou opklaren, maar den volgenden morgen was de mist toch geweken, en in volle heerlijkheid, als een jonge bruid, die den sluier van het gelaat heeft weggeschoven, lag het landschap daar in de eerste stralen der morgenzon. De leeuwerik zong zijn lied en steeg klapwiekend naar den blauwen hemel, terwijl de laatste wazige dampen uit de dalen en de kloven hem volgden, als dankoffers opstijgend naar den hooge.

Jan Tromp was een nieuw man geworden door de lange, verkwikkende rust, die hij had genoten, en toen de veldkornet hem voorstelde, om gezamenlijk De Wet's kommando op te sporen, streek hij de handen vergenoegd door het korte, blonde haar.

Zoo sprongen dan Louis Wessels, Blikoortje en Jan Tromp in het zadel, naar het Westen rijdend, om den beroemden Vrijstater op te zoeken, terwijl de oude Bezuidenhout bij de afwezigheid van den veldkornet het bevel zou voeren over de achterblijvende patrouille.

De achtergeblevenen vonden volop werk. Zadels moesten hersteld, tuigen nagezien en geweren schoongemaakt. En onder de bedrijvigheid van het kampeven werd er druk gesproken over Christiaan de Wet, die als een adelaar de ruimte

beheerschte, terwijl de zwaarmoedige stemming van gisteravond, evenals de nevel in het levenwekkende licht der zon, spoorloos was verdwenen.

Een vlugge ruiter reed thans het kleine kamp binnen.

Hij bereed een mooien schimmel, waarvan de kort geknipte staart bewees, dat het ros had dienst gedaan als Engelsch cavaleriepaard. Over de gewone Boerenkleeding droeg de ruiter een lichten overjas, en aan zijn horlogeketting hing een penning met den beeldenaar van den Transvaalschen president.

Er was niets ongewoons aan den geheelen man te bespeuren, en toen hij uit het zadel sprong en kortaf goeden morgen zeide, werd dit door de aanwezigen op gelijke wijze beantwoord.

„Wie is jullie aanvoerder?” vroeg hij, zich tot den ouden Bezuidenhout wendend, die juist den pompstok van zijn Henri-Martini-geweer in de hand hield.

„Op die oogenblik is ik het,” zeide de aangesprokene, den pompstok weer bedachtzaam aan het geweer bevestigend: — „wat zoek neef? is neef verdwaald?”

„Toch nie, Oom; ik denk, dat ik net hier zijn moet.”

„Dan zal ik jou een Kaffer roep, neef, om jou paard wat rond te lei, want die zweet danig erg, en zou kou vat.”

„Goed Oom, roep maar een Kaffer!”

En vader Bezuidenhout wenkte een Kaffer, die het paard, welks flanken met vlokken zweet waren bedekt, rondleidde, opdat het geen kou zou vatten.

„Het Oom altijd een Henri-Martini gebruik?” vroeg de ruiter, en de grijsaard knikte bevestigend.

„Waarom wil je geen Mauser gebruik nie, Oom? Je schuif zes patroons tegelijk in die kamer van die geweer, terwijl jou geweer slechts één patroon kan heb. Ook draag die Mauser verder dan die Henri-Martini-geweer.”

„Ik is aan mijn geweer gewoon, Neef, en ik kan er juister mee schiet — het Neef geen honger nie?”

„Ik raas van die honger, Oom — het je nog iets te schaf?”

Vader Bezuidenhout zorgde voor een flinken reep biltong en een stuk van een stormjager: brood, in vet gebakken, dat de ruiter met den grootsten smaak verorberde, terwijl hij zijn geweer naast zich legde.

„Dat lijk wel een Engelsch geweer,” meende de oude Bezuidenhout, het vuurwapen in de hand nemend.

„Goed gezien,” antwoordde de ruiter; „het is een Lee-Metford-geweer. 't Is banjer snaaksch, een Engelschman met zijn eigen wapen dood te schiet — vindt je niet, Oom? Die Lee-Metford-geweer maak bovendien een ernstiger wond dan die Mauser.”

„Waar heb jij die geweer buitgemaakt, Neef?”

„Bij Watervaldrift, Oom, even als die schimmel, dien jou Kaffer ginds rondlei,” antwoordde de ruiter zoo langs zijn neus heen. Maar vader Bezuidenhout en eenige andere Boeren, die in de onmiddellijke nabijheid stonden, zetten bij deze mededeeling toch groote oogen op.

„Dus jij behoort bij de Wet's kommando, Neef?”

De ruiter knikte bevestigend.

„Onze veldkornet is er op uit, om generaal de Wet op te spoor.”

„Zoo,” zeide de aangesprokene kalm, zijn steenen pijpje uit den zak halend: „er zal een zware wijs op gaan, om hem te vind.”

„Ik hoop dien dapperen Vrijstater spoedig te zien,” meende de oude Bezuidenhout.

„Zoo,” zeide de ruiter; „er is niets bizonders aan te bekijk.”

„Hij is een machtig generaal,” riep Jan Potgieter, die groote gedachten koesterde van Christiaan de Wet, met klem.

De ruiter trok de schouders op.

„'t Is maar een heel gewoon man; ik denk nie zooveel van hom nie.”

„Jij schijn hom al danig goed te ken,” zeide de jonge Barend Coetzee, wiens grootste eerezucht het was, onder de vlag van Christiaan de Wet tegen de ellendige Khaki's te vechten, op stekeligen toon.

Maar de ruiter bleef bedaard.

„Hij het daar bij Watervaldrift een Engelsch konvooi gepak, en die wereld stond er van in rep en roer, ofschoon die heele overrompeling toch maar bitter weinig om 'tlijf had.”

„Jij hadt het zeker ook wel gekund?” beet de jonge Boer den spreker toe, maar de oude Bezuidenhout, die Coetzee's driftig gestel kende, zeide: „Stil Barend, stil jong, win jou nie zoo op nie!”

Maar de driftige Barend stoorde er zich niet aan.

„Jij heb dit zeker ook wel gekund?” riep hij spottend, en de vreemde ruiter antwoordde met verbazingwekkende vrijpostigheid: „Natuurlijk!”

„Nu, hoe vin je hom?” barstte de jonge Barend los; „vin jij het dan nie schandalig nie, oom Bezuidenhout, dat die man zich op één lijn durf te stel met Christiaan de Wet?”

„Het is schandalig!” riep Jan Potgieter, de Nataller, die zich niet langer kon bedwingen. En de laars, waarvan hij de zolen met een rij stevige spijkers had beslagen, tegen den grond smijtend, riep hij nog eens: „Het is schandalig!”

Vader Bezuidenhout bleef echter bedaard, en den ruiter met zijn vriendelijke, vaderlijke oogen aankijkend, zeide hij met zachte vermaning: „Hoogmoed komt vóór die val, Neef — denk daarom!”

„Maar is ik dan hoogmoedig, Oom, als ik zeg, dat Christiaan de Wet een gewoon man is, en dat ik diezelfde had kun doen, wat hij deed?”

„Wis en zeker, Neef, want de Heere het Christiaan de Wet met groote, singuliere gaven toegerus, en het pas jou nie, om jou met hom op gelijke lijn te stel.”

„Maar *ik* is Christiaan de Wet,” zeide de zonderlinge man, terwijl een haast onmerkbaar glimlach even zijn lippen krulde: „*ik* is Christiaan de Wet, Oom!”

Deze verklaring maakte er den toestand niet beter op.

„Jij Christiaan de Wet? Jij?” riep de onstuimige Barend, en hij barstte in een luiden schaterlach uit.

„Natuurlijk!” antwoordde de ruiters, zich verlustigend in de groote verwondering en den nog grooteren twijfel, die de omstanders had aangegrepen.

Doch die twijfel zou nu verdwijnen, want de drie burgers, die waren uitgetrokken, om het kommando van Christiaan de Wet op te sporen, reden thans het lager binnen. Zij hadden onderweg in een Boerenwoning vernomen, dat de generaal zonder eenige begeleiding oostwaarts was getrokken, en hem in hun eigen kamp vermoedend, waren zij onmiddellijk teruggekeerd.

Alle drie kenden de Wet van aanzien, en drukten hem tot grenzenlooze verbazing der aanwezigen de hand met den welkomstgroet: „Goeden morgen, Generaal!”

De driftige Barend had er natuurlijk zielsverdriet van, zoo heftig te hebben uitgevaren, en hij rustte niet, voordat de Wet een sigaar van hem had aangenomen: een groote daad van Barend Coetzee, want het was zijn laatste, al kon Blikoortje ook de spottende opmerking niet onderdrukken, dat zij minstens drie gevaarlijke breuken had.

Nog denzelfden dag vereenigde zich het kommando van De Wet met de strijdmacht van Louis Botha, waarvan Wessels' patrouille een onderdeel vormde, en op Zondag achttien Februari naderden zij Paardeberg, waar de geza-

menlijke krijgsmacht, die vijfhonderd paarders teelde, weer in twee afdeelingen werd gesplitst: de ééne onder Louis Botha, en de andere onder Christiaan de Wet. Zij zouden, voeling met elkander houdend, afzonderlijk opereeren, terwijl de patrouille van Louis Wessels met goedvinden van den Transvaalschen opperbevelhebber aan het al te zwakke kommando van de Wet werd toegevoegd.

Het was een brandend heete, gloeiende dag. Van Paardeberg klonk de luide donder van het kanon, en Kitchener was van plan, om op dezen dag met zijn twintigduizend man keurtroepen den Transvaalschen leeuw te verpletteren. Veertig kanonnen slingerden hun bommen neer in het ingesloten Boerenlager, dat daar op het eenzame veld, in die opstuivende lyddiet- en stofwolken, met zijn verpletterde wagens, zijn klagende vrouwen en schreiende kinderen op een tentenstad geleek, die gedoemd was, in vuur en vlammen onder te gaan....

Noch Louis Botha noch Christiaan de Wet: twee helden, die in moed, beleid en onverschrokkenheid elkanders evenknie waren, aarzelden een oogenblik, om den vijand aan te tasten, want dat van alle kanten door den jager omstelde, ten ondergang gedoemde kamp schreeuwde om ontzet, en de kleine, zwakke artillerie van Cronjé gilde om hulp!

Louis Botha rukte dien Zondag onmiddellijk op naar een boerenhoeve ten Oosten van een door de Engelschen bezetten heuvel, overrompelde en vernietigde de bezetting, en zette zich op dezen heuvel, door de Engelschen „Kitcheners-heuvel” genoemd, schrap.

De Wet was met zijn manschappen recht vooruit gestormd naar een kopje tegenover Cronjé's stelling, en met zoo'n onstuimig geweld waren de burgers vooruit gedrongen, dat de vijand hals over kop de vlucht had genomen.

Maar de Engelsche generaal begreep het gewicht van dit

punt, en terwijl zijn artillerie den heuvel hevig beschoot, rukte een groote krijgsmacht infanterie aan, om het te hernemen. De Wet echter had geen lust, om te vertrekken, en zijn burgers evenmin. Zij sloegen den aanval zegevierend af, en behielden hun stelling.

Ook Cronjé had al zijn stellingen behouden, en onder de manschappen van de Wet en Botha heerschte een blijde, opgewekte stemming.

„Ons heb ons van een paar mooie koppies verzekerd,” zeide Blikoortje, die altijd hoopvol was.

„De deur is nog gesluit, maar morges trap ons ze in,” be-
weerde de blonde reus, terwijl zelfs Louis Wessels grooten
moed begon te scheppen.

Maar Jan Tromp, die naast Louis Wessels en Blikoortje met
Oud-Hollandschen moed had gestreden, bleef den toestand
ernstig inzien.

„Lord Kitchener zal door zijn betaalde Kafferspionnen op
de hoogte word gebracht van onze geringe sterkte,” meende
hij, „en wij zullen het volle gewicht van den vijand op het
lijf krijgen.”

Barend Coetzee lachte om de opmerking.

„Ons heb die sleutel van Paardeberg in ons zak!” riep hij
triumfeerend.

„En die slot is opengedraai,” meende Jan Potgieter, die
toch niet van voorbarigheid kon worden beticht.

Droegen de Boeren den sleutel van Paardeberg in der daad
in hun zak? Was het slot dan werkelijk opengesprongen?
En hadden de twee wakkere Boerengeneraals met het geweld
van hun Mausers de stalen keten gebroken, die om Paardeberg
was getrokken?

Den volgenden dag, Maandag, bereikten twee Boerenkom-
mandanten met ruim honderd manschappen uit het lager van
Cronjé den door de Boeren bezetten Kitchenersheuvel. Het

scheen een krachtige bevestiging van Jan Potgieter's woorden, maar de hoofdmacht van Piet Cronjé, vierduizend burgers, bleef waar ze was, en waagde geen uittocht, want de vrouwen en kinderen, die op onverantwoordelijke wijze in het lager waren toegelaten, verhinderden elke stoutmoedige beweging.

Op den Zondag van den achttienden Februari had de zegepraal voor den laatsten keer den man, die de Transvaalsche leeuw werd genoemd, getooid met haar glans. Maar het was een matte glans geweest, want de overwinning bracht geen uitkomst, terwijl Botha en de Wet zelven in het ergste gedrang geraakten.

Het was al maar vechten: dag aan dag, zonder rust, zonder tusschenpoos, en de burgers kwamen niet uit de kleeren. Het was opzitten — afstijgen — schieten — omsingeling door een overmachtigen vijand — een wanhopige ruk, waardoor het kommando zich weer loswong uit de doodelijke omarming — en dan, met het vrije veld onder de voeten, begon de strijd weer van meet aan: opzitten, afstijgen, schieten, een nieuwe omsingeling en een wilde sprong door de Engelsche lyddietbommen door, om weer het vrije veld te winnen.

En deze bijna bovenmenselijke pogingen, om Cronjé te redden, kostten bloed, edel heldenbloed, zonder dat het doel werd bereikt.

Op Dinsdagavond raakte Louis Wessels midden tusschen de Engelsche ruitery, en een huzarensabel zou zijn hoofd hebben gespleten, indien Blikoortje met de geweerkolf den vijand niet de hersens had ingeslagen. Geen twee minuten later mikte een Engelsch officier op geen vijf pas afstands op het hoofd van Jan Tromp, en de Nederlander zou een kind des doods zijn geweest, indien de kogel van Louis Wessels, die nooit het doel miste, rakelings over het hoofd van den

jongen Barend heen, den officier niet uit het zadel had geveegd.

En zoo was het bijna elken dag gegaan. Christiaan de Wet scheen hemel en aarde te willen bewegen, om Cronjé's kommando's te verlossen; geen steen liet hij onaangeroerd, en wat hij anders als vermetelee roekeloosheid zou hebben vermeden, durfde hij thans bestaan, nu de nood zoo hoog was geklommen.

Het was Vrijdagmorgen den drie en twintigsten Februari, toen een nieuwe bestorming zou worden gewaagd.

De veldkornetschappen zaten reeds in het zadel.

„Niet te wild nie, Blikoortje,” vermaande Louis Wessels, maar Blikoortje lachte er om.

Daar klonken de seinen voor de charge, voor den aanval...

Hoogop steigerden de paarden. Dan schoten ze vooruit, dat de grond daverde onder hun hoeven, terwijl de ruiters, het geweer in de rechter en den teugel in de linkerhand, de sporen diep in de flanken hunner paarden drukten.

De manen der paarden golfdén in den wind als de onrustige golven der zee, en in donderenden galop joeg het ruiter-kommando voort. De leliën des velds werden vertrapt onder de hoeven der paarden; de harde klipsteenén spatten vonken, terwijl de mulle grond opwarrelde in stuivende wolken van stof.

En daar — dáár verhieven zich de gewenschte kopjes... En als de Boeren die kopjes hadden, dan hadden zij een hefboom, waarmede zij het dertigmaal sterkere leger van Roberts uit zijn voegen konden lichten — de paarden sprongen vooruit — „halt!” schreeuwde de jonge jager plotseling met rauwe, schorre stem, terwijl zijn oogen wijd opgesperd staarden op die stomme kopjes daar voor hem — „halt! terug!”

Met één ruk wierp hij zijn paard om, en die ruk

was zóó hevig, dat het paard opsteigerde op zijn achterpooten.

Wessels' arendsoogen hadden de gevaarlijke hinderlaag ontdekt, waarin de Boeren zich hals over kop vastrenden, en van drie zijden tegelijk — uit het front en van de linker- en rechter-flank — barstte thans met geweld het vuur der Lee-Metfords los. Het was een plotseling, hevig en vreeselijk vuur, en de kogels floten zoo dicht als de noten in een stuk pianomuziek.

Het was een wonder, dat de Boeren nog niet met hoopen waren doodgeschoten, maar zij hadden hun paarden reeds omgeworpen, en stoven uitéén als een troep opgeschrikte vogels.

Blikoortje was geen paardelengte achter den jongen jager. „Ons kom er nog uit, veldkornet!” riep hij op moedigen toon, maar in het wilde krijgsgewoel verloor Louis Wessels hem uit het oog, en dit was het laatste woord, dat hij van Blikoortje opving.

Christiaan de Wet herzamelde zijn volk; tot vier keeren toe voerde hij hen aan tegen telkens nieuwe posities, en elken keer moest de onverschrokken held terug voor de overstelpende overmacht. Dan leidde hij hen naar „Kitchenersheuvel,” en hier hield hij stand. Maar de Engelschen kwamen aanzetten als het water bij een springtij, en om niet vernietigd te worden, moest de heuvel worden ontruimd.

De Wet's scherpe, rustelooze valkenoogen hadden thans echter een onbezet kopje ontdekt, en hierheen voerde hij zijn dappere ruiters.

„Tegen die grond,” beval hij op zijn korte, krachtige manier, „en zwijg als die graf!”

Zoo zetten de Boeren zich dan vast op dit kopje, legden zich zwiiggend neer achter de harde klippen, en toen de Engelsche infanterie kwam aanzetten, om de stelling te

nemen, werd zij uit de dichtste nabijheid weggemaaid als haverhalmen door den sikkel in den oogsttijd.

Maar nu begonnen zich de vangarmen van het Engelsche leger weer uit te rekken, en zij legden zich vast en stevig om het Boerenkopje.

„Zij zijn omsingeld,” zeide een officier van den Engelschen staf, van een hoogte het Boerenkopje opnemend, en hij zeide de waarheid.

„In de knip!” zeide een ander officier, met welgevallen zijn snorren in de hoogte strijkend, en hij zeide eveneens de waarheid.

„Zij komen er dezen keer niet meer uit!” zeide de bevelvoerende generaal, terwijl hij met een triumfeerende handbeweging order gaf, om de paarden voor te brengen.

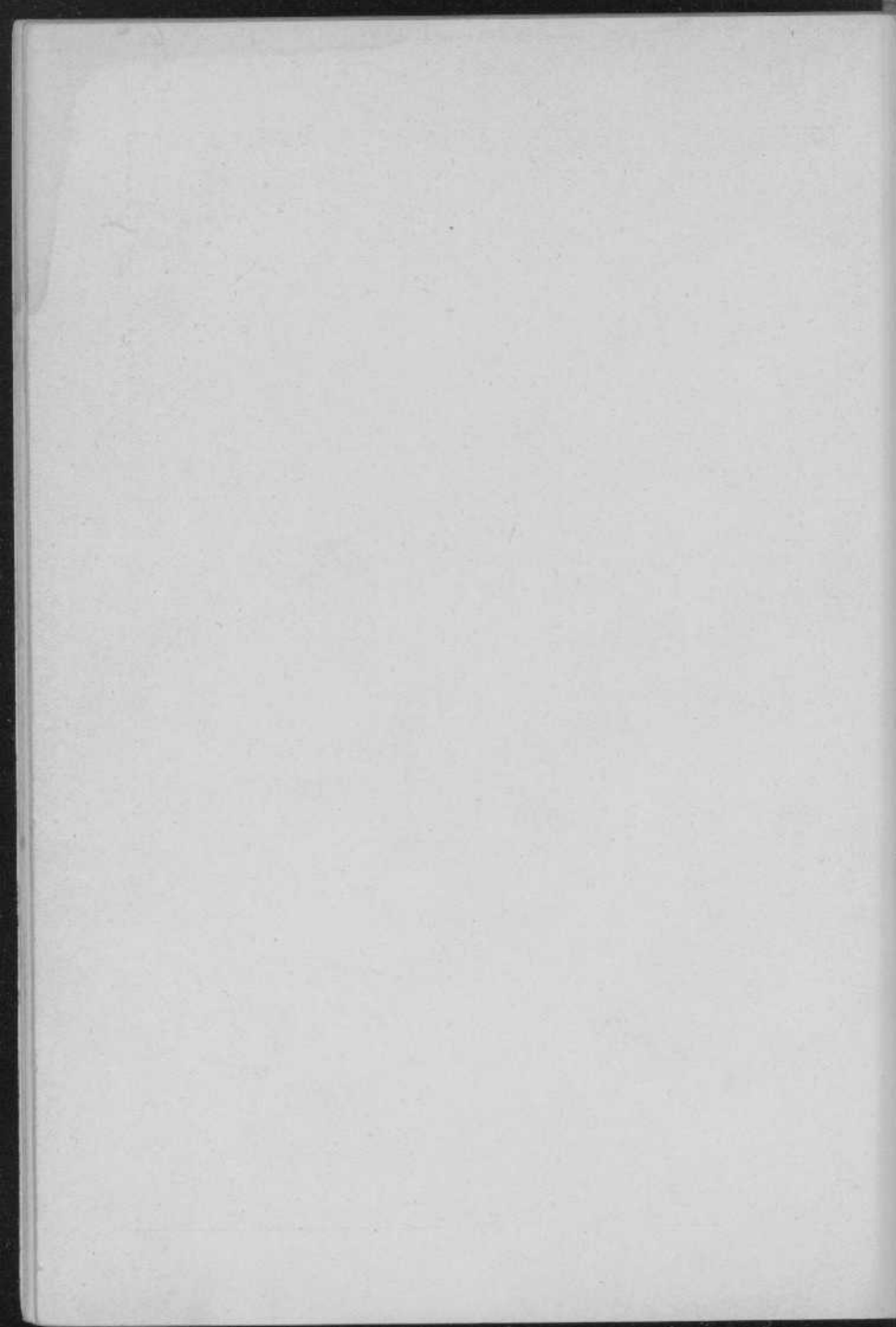
En nochtans vergiste zich de Engelsche generaal, want ongrijpbaar als De Wet schenen zijn manschappen. Zij glipten door den vijand heen als water, dat wij willen vatten met onze handen, en met een onstuimigen sprong en met een moed, die den dood tartte, braken zij het cordon van den vijand.

Maar het lot van den dapperen Cronjé was bezegeld. Er schoot voor hem niets anders over dan de witte vlag, en zijn val schudde de beide republieken tot in hare grondvesten.

Uit het slijk echter en den jammer van de Modderrivier hief de heldenarm van Christiaan de Wet de Vrijstaatsche vlag weer omhoog, om den heiligen strijd voort te zetten voor vrijheid en recht!

HOOFDSTUK III.

Een troep van acht ruiters hield halt in een donga, een soort hollen weg, in den zuidelijken Vrijstaat.

De jonge jager beklom den hoogen rand, terwijl zijn oogen speurend over den omtrek gingen, en Tromp haastte zich, bij hem te komen. Jan Potgieter was te paard gebleven, maar vader Bezuidenhout had zich neergezet op den grond, om zijn voet te verbinden, die licht gekwetst was.

De vier overige burgers waren den anderen kant uitgegaan, ten einde den omtrek te verkennen.

De stemming was gedrukt, en Jan Tromp had helaas gelijk gekregen: Paardeberg was gevallen, en Cronjé met zijn dapperen waren op weg naar St.-Helena. Ook Ladysmith was door de Engelschen ontzet, en Louis had taal noch teeken ontvangen van zijn broeders Kees en Karel, die in de zware en bloedige gevechten ten Zuiden van Ladysmith zeker niet in de achterhoede hadden gestaan.

Louis Wessels en zijn manschappen hadden een gewichtige maar moeilijke taak ontvangen. Lord Roberts had namelijk een proclamatie uitgevaardigd, die door hare inschikkelijkheid en vriendelijkheid gevaarlijker was dan zijn zwaarst maximkanon, en Louis Wessels zou in de zuidelijke districten van den Vrijstaat, die bekend stonden wegens hun Engelsche neigingen, de tegen-proclamatie van President Steyn verspreiden.

De laatste twee dagen waren dan ook al op tientallen van hoeven die tegen-proclamaties verspreid, terwijl een veertigtal recruten waren aangeworven, die reeds op weg waren naar het Noorden.

De afwezigheid van Blikoortje werd vooral op dezen tocht zeer gevoeld, en Louis Wessels, die na het laatste wanhopige gevecht de ernstigste navorschingen naar hem had ingesteld, was niet veel te weten gekomen. Een oude Boer verzekerde, dat Blikoortje van zijn paard was gesprongen, om een gewonden kameraad bij te staan, en een ander had gezien, dat zijn paard was doodgeschoten.

Dat was alles.

Het vermoeden lag voor de hand, dat de jonge Vrijstater geen ander paard had kunnen machtig worden, en in het gelukkigste geval was hij thans een krijgsgevangene der Engelschen.

De veldkornet gaf het bevel tot vertrekken, terwijl hij, om vruchtbaarder te kunnen werken, den ruitersklomp splitste. Hij en Jan Tromp bogen links, en de beide ruiters hadden nog geen half uur gereden, toen zij langs een breede oprijlaan een net, witgeverfd huis bereikten, waarvan de ou-baas Tobias Maritz met zijn vrouw en zijn dochters juist aan het middagmaal zaten.

De zoon was niet aanwezig, daar hij op kommando was.

De Verkenner groetten naar landsmanier: „Middag Oom, middag Tante, middag Nichies — hoe gaat het?”

„Middag Neven — wie is jullie?”

„Ik is Louis Wessels, Transvaalsch veldkornet.”

„Zoo — en wie is jij?” vroeg Oom, met den lepel op den andere wijzend.

„Ik heet Jan Tromp, Oom!”

„Zoo — is jij soms een Hollander?”

„Zoo is het, Oom.”

„Mensche, mensche, is jij die Hollander, die twee maand geleên mijn zoon het gehelp, dat hij nie in de hande van die Khaki's viel nie?”

„Uw zoon Koos? Ja, dat is zoo, Oom!”

„Wel, alle mensche — kijk Vrouw, kijk kinders, dat is nou die Tromp, julle weet wel!”

De Verkenners begonnen zich op hun gemak te gevoelen bij dit gezellig gezin, en de oogen der knappe nichies rustten met welgevallen op den jongen flinken Hollander.

De oude, vriendelijke Boer draaide zich nu om, stampte met zijn groote voeten op den harden leemvloer en riep: „Hotnot, Hotnot! haal voer voor die paarde van die mensche, en blijf er bij staan, Hotnot, dat die hoenders die graan nie uit die haver pik nie! En wat zal die neefs gebruik? Gaat zitten, Neefs! Die hond is in die pot — Vrouw, bring brood en boter en koffie voor hulle!”

De jonge mannen lieten zich niet lang noodigen, en terwyl de huisvrouw zich haastte, aan de opdracht van ou-baas te voldoen, schikten zij aan en aten met smaak.

„En jij is dus Hollander, Neef?” vervolgde de spraakzame gastheer. „Ik heb banjer veel van julle Hollanders gehoor; ik had al mijn leven gedacht, dat julle maar zoo'n verrotte natie was, maar julle gedraag jou nu as mǎns in die oorlog.”

„Ons is gekom om die Vrijstaat, die door lord Roberts wederrechtelijk is geproclameer, terug te proclameer. Kijk hier, Oom, hier is die gedrukte proclamatie van President Steyn, die jij moogt hou.”

„Dat is goed, Neef. Zoo, is julle van die kerels, die uitgestuur is, om die Vrijstaat terug te proclameer? En het Oom Paul julle uitgestuur? De ou-President vertrou die Hollandertjes maar banjer veel.”

„Ja Oom, die Boeren heb altijd fout gehad, met ons Hollanders nie te vertrou nie, en julle is wel wat laat achter

die waarheid gekom. Die Hollander is een banjer goeie vriend van die Boer, en Oom Paul het dat altijd wel geweet. Die Hollanders doen alles, wat hul kan, Oom, om jul te help; zij stuur ambulances volop, en zal meer dan honderd duizend pond aan geld stuur."

„Hoor je dat, Vrouw? Hoor je dat, kinders? Ja Neef, ons zal dat nooit nie vergeet nie, maar Neef weet, dat er banjer slechte Hollanders zijn in ons land, die altijd maar vloek en raas en jenever zuip."

„Ja Oom, maar daar is banjer meer goeie," meende de veldkornet, zich in het gesprek mengend.

„En wat denk Oom Paul van die oorlog?"

„Dat kan ons nie zeg nie, Oom," zeide de veldkornet; „ons kom eigenlijk nie van Oom Paul nie; president Steyn het ons gestuur."

„Alle wereld! — vrouw, hoor je 't? Tinus*) het hulle uitgestuur!"

De jonge Boeren hadden thans hun maai verorberd, en de vriendelijke gastheer zeide: „Zal Neefs nie opsteek nie? Ik heb banjer lekkere tabak."

Wessels en Tromp, bij wie de jonge, sterke moed weer boven was gekomen, vonden het uitstekend, en spoedig zaten zij, in zware rookkolommen gehuld, als oude huisvrienden met den goedhartigen Vrijstater te gezelschen. Zij spraken over allerlei: over de mielies en de paardenziekte; over den handel in schapewol en de jacht op springbokken, terwijl door al dat gezelschen heen een fijne draad van leuken Afrikaanschen humor liep, die den geest verfrischt en het hart verruimt.

Zoo zaten de Verkenneren daar dan zoo gezellig en genoegelijk met den Vrijstaatschen ou-baas te praten en te redeneeren, alsof er geen wolkje aan de lucht was, en de

*) De volle naam van Staatspresident Steyn is Martinus Teunis Steyn.

Afrikaansche wereld in den diepsten vrede verkeerde. En toch waren de Verkenners in een streek, waar het wemelde van Engelsche troepen, en zij zaten daar in dat vreedzame hoekje op een waren vulkaan.

De spraakzame gastheer met zijn grove maar goedhartige gelaatstrekken begon het gesprek thans op de politiek te brengen: een liefhebberij, die elken Afrikaner eigen is, en hij vroeg plotseling: „As die Hollandertjes ons zoo genegen is, hoe kom, dat Holland ons dan nie help nie?”

„Holland is banjer klein,” zeide Louis.

„Is het nie zoo groot nie als Engeland?”

„Neen, Oom, het is maar amper een derde van die grootte van die Vrijstaat.”

„Zoc — maar hoeveel mensche woon er, Neef?”

„Vijf millioen, Oom!” zeide Tromp, daar Wessels het niet wist.

Die vijf millioen maakten op oom intusschen een buitengewonen indruk. Hij sloeg met de handen op zijn stevige knieën, en riep vol verbazing: „Alle mensche — vijf millioen! Dan is er meer mensesche in Holland dan bèeste in die Vrijstaat! Hoor toch eens, Vrouw: vijf millioen!”

En de toeschietelijke huismoeder deelde de verbazing van haar man, in haar ongekunstelden eenvoud roepend: „Dat is toch allemaal nie witmenseche nie, Neef?”

„Allemaal witmenseche!” lachte Louis Wessels; „tenminste als hul gewassche is!”

Maar de ou-baas was niet voldaan. Hij schrapte driftig een vuurhoutje aan, want zijn pijp was uitgegaan, en hij hernam: „Hoe kom het, dat Holland dan nie vecht met Engeland nie? Ons Afrikaners heb maar dertig-duizend man, en ons durf wel.”

„Oom, Engeland zal Holland doodmaak met zijn vloot,” antwoordde Wessels.

„Het die Hollandertjes dan geen vloot nie?”

„Ja, Oom, maar die is banjer klein.”

„Maar hoe staan het dan met Duitschland en Amerika en Frankrijk? Hoe kom, dat hul nie gaan bakkeleien nie met de Khaki's?”

„Maar Oom, waarom zal hul bakkelei?”

„Wel, omdat ons die recht aan ons kant heb, en een kleine natie is, die nie vertrap mag word nie. Dan woon er ook banjer Uitlanders in ons land, en hulle vecht saam met ons. Hul regeerings zal toch nie toelaat nie, dat hul straffeloos word doodgeschoten?”

Ja, dat begreep die eenvoudige Vrijstater nog niet, maar Louis Wessels legde het hem uit.

„Die regeerings zal geen vin verroer nie, Oom, zoolang hul eigenbelang dat nie meebreng nie. Want hul lach om die recht, die regeerings der groote mogendheên, en zijn allen met diezelfde sop overgoten. Afrika moet zich zelf vrijvecht, en anders kom daar niks van nie.”

„Ja,” zeide de ou-baas nadenkend, en hij streek het grijzende haar van zijn gerimpeld voorhoofd, „het is een slechte wereld teênwoordig — kom, stopt nog eens, Neefs!”

Maar die neefs had nu nie tijd meer nie, want hul moest ook die andere hoeven besoek.

„Hoe is die gezindheid van die Boeren hierlangs?” vorschte Louis Wessels.

„Banjer heb die moed verloren, Neef, en die oorlog moe. Daar loop goeie onder, 't is waar, maar ook banjer wat schurftige schapen — enfin, jii zal dat gewaar word.” En de Vrijstater met zijn huisgenooten namen hartelijk afscheid van de Verkenners, die thans vertrokken.

Wessels en Tromp zetten nu hun tocht voort, en kwamen een paar uur later in de nabijheid van een nieuwgebouwd

huis, waar zij tot hunne bevreemding plotseling de witte vlag zagen hijschen.

„Dat is onraad!” zeide Tromp, zijn zwarten hengst inhoudend.

„Die Khaki's in aantocht!” meende Wessels, uit het zadel springend.

Dat vermoeden lag voor de hand.

Zagen de bewoners eener boerenhoeve een Engelsche krijgsmacht naderen, en wilden zij een bewijs geven van hun onzijdigheid, dan heschen zij de witte vlag. De witte vlag was een bewijs, dat een Engelsche kolonne in aantocht was.

Het was nu zaak, zich te verbergen, en de Verkenners waren zoo gelukkig, in een diepe kloof van een aangrenzend bosch voor hun paarden en zich zelven een uitstekende wijkplaats te vinden, terwijl zij tevens gelegenheid vonden, de witte vlag in 'toog te houden.

„Die vod kan er wel veertien dage aan één stuk waai,” meende de Hollander, die een voortdurende neiging had, om de zaken van den donkeren kant te bekijken.

„Zij kan evengoed over een half uur ingehaalt zijn,” zeide Wessels op monter toon.

„En is dat dan een zeker bewijs, dat die Khaki weg is, veldkornet?”

„Een zeker bewijs? Neen, dat zeg ik nie,” hernam de jonge jager, die een grooter voorzichtigheid bezat dan de meeste Afrikaners, „maar dat is amper een bewijs.”

„Ik vertrouw die zaak nie,” zeide Tromp op stilligen toon. „Daar straks het ons een paar Kaffers zien hol over die randjes — mij die kop af, as dat geen spions van die vijand is nie!”

De jonge jager keek den spreker aan, hem amicaal op den schouder kloppend.

„Jij is toch een wantrouwend Hollandertje,” zeide hij, en hij lachte.

Dan keek hij weer naar de nok van het nieuwe huis, waar tot zijn voldoening de witte vlag thans verdwenen was.

„Nu, wat zeg je er van?” meende hij in de beste luim, en Tromp antwoordde bedaard: „Het kan een krijgslis zijn van die vijand, om kommando-burgers te lok.”

Louis Wessels zag den spreker aan met een blijkbare verrassing in zijn blik, en zeide dan: „Jou opmerking is juis; ons gaan die hoeve verken, maar ons zal dat doen met die noodige voorzichtigheid.”

Zij maakten zich onmiddellijk gereed, borgen hun proclamaties, hun wapens en alles wat verdenking kon wekken, tot de sporen van hun laarzen toe, weg in de kloof, en wandelden nu, met de handen in de broekzakken, doodbedaard op de hoeve aan.

Het huis was omringd door dicht struikgewas, dat het erf volkomen maskeerde, maar de nok van het huis kwam er wijd boven uit.

„Die oude huis zal afgebroken zijn,” meende de Hollander.

„En een nieuw er voor in de plaats gezet,” zeide de veldkornet. „’t Is banjer jammer — die mensche had met die bouw moet wach tot na die oorlog!”

„Hoe kom?”

„Wel — die Khaki’s houd van zeng en brand!”

Zij wandelden weer door, maar plotseling bleven beiden staan.

„’t Is een heidensch leven op die erf!” meende Tromp.

„Het is die Khaki’s — hóór ze vloek!” zeide de jonge jager, terwijl zijn oogen met een zekere onrust den omtrek opnamen.

Maar er was niets bizonders te zien. Rechts zag men een afgerasterd kamp van struisvogels, dicht bij het huis een

ruime veekraal, terwijl de struiken aan den linkerkant het erf volkomen aan het oog onttrokken.

Maar op dat erf waren de Khaki's; dat bewees het rumoer, en het was geraten, terug te keeren.

Zoo dacht Tromp er ten minste over, en de veldkornet was waarschijnlijk van diezelfde meening, toen plotseling een Engelsche patrouille van uit het struikgewas te voorschijn kwam.

Van terugkeeren kon nu geen sprake zijn, want de vlucht zou hen verraden hebben, en thans was het zaak, het gevaar moedig onder de oogen te zien.

Louis Wessels stootte Tromp even aan met den elleboog, en beiden wandelden langzaam op naar het voetpad, dat door het struikgewas leidde. Maar hun nadering scheen den achterdocht te wekken van den korporaal der patrouille, en hun vlak in den weg tredend, zeide hij: „Waar komen jullie van daan?”

„Dat zie je wel — van die veld!” antwoordde de jonge jager.

„En wat deedt je daar?”

„Die beeste tel — waar is die kolonel?”

„De kolonel? Wat moet je met den kolonel?”

„Dat is een dienstgeheim, en ik vraag je nog eens: waar is die kolonel?”

De korporaal was eigenlijk overbluft door de vastberaden houding van den Boer en antwoordde: „De kolonel is op deze hoeve.”

„Dank je,” zei Louis Wessels, met Tromp het wandelpad inslaande, maar de korporaal riep hem toch nog even terug.

„A propos! Wij zoeken naar een bende bandieten van den ex-president Steyn.”

„O, die proclamatie-mensche!” zeide de jager.

„Ja, ja, die bedoel ik — weet jullie ze niet?”

„Ik weet hul!” riep Tromp. „Zie jou gindsch koppie nie, korporaal?”

De korporaal knikte.

„Nu, bij die koppie moet je rechts omslaan, en dan weer links, totdat je aan een boerenhoeve kom.”

„Zitten ze op die boerenhoeve?”

„Nee, daar zit hul niè,” zeide Tromp op kalmen toon.

„Ik bedoel, dat je die boerenhoeve rechts moet laat lig — neen links — neen toch rechts — wat deksels, korporaal, ik weet het nie meer zoo precies niel!”

De korporaal keek den Hollander even aan — was die man een onnoozele of een spotvogel?

De man wist het niet, en haalde de schouders op; hij ergerde zich, dat zijn menschenkennis hem hier in den steek liet, en om zijn ergernis te verzetten, liet hij zijn patrouille in den stormpas marcheeren.

De Verkenners begrepen intusschen, dat een behoorlijke vrijpostigheid hun beste schild was, en zonder te aarzelen schreden zij voort naar de hoeve.

Zij hadden thans het erf bereikt, waar het krioelde van de Khaki's.

„Minstens een half bataljon,” fluisterde de jonge jager, en Tromp was het met hem eens.

De deur van het huis stond aangeleund — de veldkornet stootte ze open, en de Verkenners stonden thans in het ruime woonvertrek, waar verscheiden officieren aan een groote, vierkante tafel zaten te middagmalen.

Een vlugge Kafferjongen liep ijverig rond om te bedienen, en de aangename geur van gebraden hoenders vervulde het vertrek.

De Verkenners namen een paar stoelen, waarvan de rietmatten zittingen door bespijkerde soldatenschoenen waren

doorgetrapt, en zetten zich neder — in de nabijheid van de officieren.

De kolonel, de aanvoerder van den troep, keek even op, terwijl hij bezig was, een malsch beentje af te kluiven, en zeide met barsche stem: „Wie ben jullie?”

„Afrikaners!” antwoordde de jonge jager.

De kolonel was klaar gekomen, en legde den afgekloven poot naast zijn bord.

„En wat kom jullie hier doen?”

„Ons kom eens hoor, of die boutje je goed het gesmaak, kolonel!”

De strenge kolonel schoot toch in een lach.

„Uitstekend!” zeide hij, „en ik dank je voor je belangstelling.”

Hij was in den grond een goedhartig soldaat, en de jonge Boeren vleiden zich reeds met de hoop, dat het onweer zou afdrijven, toen een klein, mager officiërtje met een grimigen neus, die recht tegenover den bevelhebber zat, met zijn schelle stem riep: „Kolonel, ik vertrouw die kerels niet!”

„Hoe zoo?” vroeg de kolonel.

„Wij zoeken naar de proclamatie-bende van den Vrijstaatschen ex-president, en ik denk, dat wij er hier een paar hebben, kolonel!”

De kolonel vond de opmerking zeer onaangenaam, daar zij kwam van zijn eersten luitenant. Hij kon dien mageren kerel met dat kippegezicht eigenlijk niet uitstaan, en was gewoon, hem in vertrouwelijke kringen, als de champagne stroomde, een impertinenten wijsneus te noemen.

Hij was nu echter wel verplicht, van die opmerking notitie te nemen, wat zijn ergernis nog verhoogde, en de jonge Boeren met een strengen blik opnemend, vroeg hij: „Hebt ge vuurwapens bij u?”

„Nee, kolonel!” was het antwoord.

„Proclamaties van den ex-president?”

„Nee, kolonel!”

„Mag ik hen iets vragen?” verzocht de magere.

„Ga je gang!” zeide de kolonel, in de stille hoop, dat de wijsneus, dien hij in zijn ziel zoo hartgrondig verfoeide, omdat hij het altijd beter wou weten dan zijn superieur, dezen keer met de kous op den kop zou thuis komen.

Hij wierp zijn lange beenen over een tweeden stoel, stak een fijne Havannah aan, en luisterde met half geloken oogen naar het onderhoud, dat plaats zou hebben.

Ook de andere officieren, die thans hun maal hadden beëindigd, en messen en vorken kletterend op de geledigde tinnen borden wierpen, draaiden zich om, zetten de gespoorde laarzen op de stoelsport van hun buurman, en luisterden.

„Staat op!” riep de magere tot de Afrikaners.

„Waarom?” vroeg Wessels.

„Omdat ge in staat van beschuldiging zijt.”

De Verkenners keken den spreker met groote verbazing aan.

„En wie is dan onze beschuldiger?” vroeg de jonge jager, waarop de magere antwoordde: „Dat ben ik. Ge denkt misschien, dat ik niets weet, maar ik weet alles. Ik heb mijn bijzondere rapporten ontvangen — voor de tweede en de laatste maal: Staat op!”

De trek van ergernis verdiepte zich op het gelaat van den kolonel.

Natuurlijk kon niets hem aangenamer zijn, dan dat de proclamatie-bandieten werden opgepakt, maar zijn ergernis zou niet minder groot zijn, indien dit geschiedde door zijn luitenant, dien impertinenten wijsneus, die achter zijn rug om met Kafferspionnen lag te scharrelen. Als deze twee Afrikaners werkelijk proclamatie-bandieten waren, dan zou

de magere al de eer van de ontdekking genieten, en hij, de kolonel, zou er zoo ongeveer bij staan als een groote, lange lummel.

Hij trok zijn lange beenen op, en trommelde met zijn vingers op het tafelblad driftig het Engelsche volkslied.

De Verkenners waren natuurlijk nog minder op hun gemak.

Wessels vreesde, dat de Kafferspionnen hen werkelijk hadden verraden, en Tromp was er zeker van.

Maar de vrees voor de ontdekking werd bij den Hollander nog overtroffen door het bittere gevoel, aan het bevel van een Engelschen luitenant te moeten gehoorzamen, en hij klemde de sterke tanden op elkander, toen hij, den stoel wegschoppend, met een heftige beweging overeind rees.

En zoo stonden zij dan naast elkander: Jan Tromp en Louis Wessels — Nederland en Zuid-Afrika!

En zooals zij daar stonden naast elkander: Nederland en Zuid-Afrika — één in strijden, één in lijden — zoo behooren zij naast elkander te blijven staan: in voorspoed en tegenspoed, bij storm en zonneschijn, zoolang de vrije zee de duinen van Oud-Holland en de kusten van Zuid-Afrika besproeit!

„Weet gij, dat het bezit van vuurwapens verboden is?” vroeg de magere luitenant.

Beiden antwoordden bevestigend.

„En weet gij, dat er de doodstraf op staat, zoo gij vuurwapens bezit, en het nochtans ontkent?”

„Ons weet dit.”

„Weet gij ook, dat de verspreiding van opruiende proclamaties verboden is?”

„Natuurlijk.”

„En dat op het bezit van opruiende proclamaties eveneens de doodstraf staat?”

„Natuurlijk, luitenant.”

„Slechts dit verschil bestaat er in de doodstraf,” meende de magere, „dat op het bezit van wapens de kogel, en op het bezit van proclamaties de strop staat.”

„En als ons nu en vuurwapens en proclamaties bezit?” vroeg Louis Wessels.

„Dan word ons vooraf geradbraak,” zeide Jan Tromp, bij wien de haat tegen den Engelschman opborrelde met elementaire kracht.

Maar de magere luitenant antwoordde er niet op, en begon thans met het onderzoeken der beschuldigten, dat hij meer bij de hand scheen gehad te hebben, want hij deed het regelmatig, stelselmatig, volgens een vast plan. Hij liet hun de kleeren uittrekken, één voor één, en onderzocht niet alleen de zakken maar ook de voering. Hij deed het zonder overhaasting, zonder overijling, met die bedaarde langzaamheid, die voor den schuldige een geraffineerde marteling moet zijn.

Maar hij vond niets, absoluut niets, en toch had hij niets meer te onderzoeken dan de laarzen.

„Ik meen, dat ge de zakken van hun buizen hebt overgeslagen, luitenant!” zeide de kolonel met moeilijk onderdrukt leedvermaak.

„Toch niet, kolonel,” antwoordde de magere, maar hij keek voor de zekerheid toch nog eens de bedoelde zakken na, zonder natuurlijk iets te vinden.

„Dan weet ik het niet meer,” meende de kolonel, en hij wierp de lange beenen met zoo'n kracht over den tweeden stoel, dat zijn rijsporen kletterden.

„Nu de laarzen!” beval de luitenant, en die schelle stem werd nog scheller, terwijl de dunne, grimmige neus in dat magere kippegezicht zich scheen toe te spitsen tot een vlijmscherpen dolk.

Tot nog toe had hij een zekere ijzige, rechterlijke kalmte

bewaard, maar thans werd hij driftig, wrevelig, opgewonden, en hoe opgewondener hij werd, hoe behagelijker zich de lange kolonel begon te voelen.

„Ge moet de laarzen terdege onderzoeken,” zeide de kolonel.
„Stellig!” antwoordde de luitenant.

Hij nam de bestoven laarzen, onderzocht den bodem, brak de naden open, scheurde de zolen los, en slingerde ze met een heftig gebaar in een hoek.

„Niets gevonden, luitenant?”

„Niets, kolonel — ten minste nòg niet.”

„’t Was wel te denken,” meende de kolonel met neerbuigende goedheid.

„Maar u moet ze vasthouden, kolonel!” riep de magere, die in zijn wrevel en teleurstelling de grenzen tegenover zijn superieur geheel uit het oog begon te verliezen.

„Waarom?” zeide de kolonel, terwijl hij plotseling overeind vloog, en den kleinen luitenant van boven tot beneden opnam.

„Omdat zij de proclamaties bepaald ergens verstopt hebben.”

„Het begint nu toch wel een beetje belachelijk te worden,” meende de kolonel, en de andere officieren dachten hetzelfde. De magere was eerst vast overtuigd geweest, dat deze Afrikaners proclamaties bij zich hadden, en nu hij ze niet vinden kon, waren ze verstopt. Dat was een gemakkelijke manier, om zich uit de klem te redden, maar belachelijk bleef het.

„Ik weet het zeker,” hernam de luitenant met klimmenden wrevel: — „u mòet ze vasthouden, kolonel!”

„Moeten? moeten?” zeide de kolonel op hoogen toon en met een grenzenloze minachting in zijn stem; „ge vergeet, luitenant, dat ik uw superieur ben, en ik duld zulke impertinenties in het vervolg niet meer.”

Nu wist de magere voorloopig genoeg, en den Afrikaners viel, daar zij geen arrestanten zouden worden, een steen van het hart. Maar hun laarzen waren in een ellendigen toestand en totaal onbruikbaar geworden, wat aan Louis Wessels aanleiding gaf, zich tot den kolonel te wenden.

„Kolonel,” zeide hij op zijn vrijmoedige manier: „ons kleers is gehavend, ons laarze vernield, terwijl er niets verdachts bij ons is ontdek nie — ik doe een beroep op jou ridderlijk gevoel, en verzoek voor ons beide nieuwe laarze!”

De Transvaler had de rechte snaar getroffen. De kolonel had altijd een open oor voor een beroep op zijn ridderlijkheid, en bovendien had hij nu nog een mooie gelegenheid, den luitenant te priemen. Zoo liet hij dan uit den bagagewagen onmiddellijk twee paar splinternieuwe laarzen uitreiken, en daar hij de zaak niet ten halve wilde doen, kommandeerde hij officierslaarzen.

De Verkenners begrepen intusschen, dat het nu zoetjes aan tijd werd, hun biezen te pakken.

Langzaam slenterden zij naar de stoep van het huis, waar zij met de schildwachten een zeer gewichtig gesprek aanknoopten over het vaste weer van de laatste dagen. En langzaam wandelden zij verder langs het pad, dat door het struikgewas naar het veld leidde.

„Nu rechts!” meende Jan Tromp, toen zij uit de struiken waren.

„Neen links!” fluisterde de jonge jager, want op korten afstand zag hij den luitenantsneus.

„Links — naar de veekraal!” fluisterde Wessels. „Die magere houdt ons in die gaten; ons moet hom in die waan breng, dat ons op deze hoeve thuis behoor.”

Zoo slenterden zij dan, met de handen in de zakken, naar de veekraal, en vertoefden er, totdat de dag was gedaald. Toen keerden zij onder de beschutting der duisternis

naar hun boschkloof terug, zadelden hun paarden op, en trokken nog een uur verder het gebergte in, waar zij een schuilplaats vonden in een wijde spelonk.

De paarden werden gekniehalsterd, en de beide Verkenners strekten zich uit op den harden grond.

„Dit had amper weinig gescheel, of ons was voor die haaie geweest,” meende Jan Tromp, het zadel als een kussen onder het hoofd schuivend.

„God het ons bewaar,” antwoordde Louis. Hij spreidde de gehavende kombaars over zich heen, en Pluto waakte, met gespitste ooren, aan den ingang der spelonk.

Het licht der Afrikaansche sterren gleed met helderen glans over het zwijgende landschap. Maar de Verkenners zagen het niet, want zij waren moede van den tocht, en in een diepen slaap vonden zij versche krachten voor den nieuwen dag.

Bij het krieken van den morgen stonden de beide Verkenners op. Er werd een vuurtje aangelegd, een keteltje cacao gekookt, een stuk vleesch aan den laadstok van het geweer geroosterd, en het sober ontbijt, met een paar beschuiten als toegift, met den heerlijksten eetlust genuttigd. Nu werden de paarden gevangen, de kombaarzen opgerold achter op het zadel gebonden, en de tocht hervat.

De weg leidde door een dorre, troosteloze vlakte, begroeid met verschrompelde heidestruiken, terwijl ver weg, aan den linkerkant, een vredig, wit dorpstorentje verrees, met een groep lage huizen er om heen geschaard.

In een groote bocht trokken de ruiters om het dorp heen, en bezochten drie armoedige boerenwoningen, gebouwd op kale erven zonder eenig geboomte.

De daken waren met stroo gedekt; van de havelooze deuren was de laatste verf verdwenen, en de gebroken

vensterruiten waren gedeeltelijk dicht geplakt met papier.

De mannen waren op kommando gegaan; men wist niet, waar zij thans waren, en deze huisgezinnen, van hun verzorgers beroofd, maakten een droevigen indruk.

Doch deze indruk werd getemperd door het vroolijk gelach van die kinderen met hun gezonde gezichten, en door den heldenmoed van deze Afrikaansche vrouwen, die den nood en de ellende van den schrikwekkenden oorlog met ongebogen schouders torsten.

Tegen den middag bereikten de Verkenners een welvarender streek; de kale heidevlakten maakten plaats voor vruchtbare graslanden, en in plaats van verschrompelde struiken wierpen sappige vruchtboomen hun schaduw over den weg.

De proclamatie-menschen waren thans aan een groote, rijke boerenhoeve gekomen, en klopten er aan.

Zij waren voor die hoeve gewaarschuwd, want een der Afrikaansche vrouwen, die zij daar straks hadden gesproken, had hun verteld, dat de dikke ou-baas van deze plaats in zijn hart banjer Engelschgezind was, en bovendien droeg de hoeve een Engelschen naam.

Maar de Verkenners kenden hun plicht, want zij hadden hier te doen met burgers van den Oranje-Vrijstaat, en zonder een oogenblik te aarzelen, stapten zij met vasten tred de woning binnen.

Het middagmaal scheen juist afgelopen, maar de huismoeder zat met drie stevige zonen en een paar dochters nog aan tafel. Zij hadden er reeds de lucht van gekregen, dat er proclamatie-burgers in aantocht waren, en ontvingen de jonge Verkenners met onmiskkenbaar wantrouwen.

„Waar is die ou-baas?” vroeg Louis Wessels.

„Ik weet het nie,” zeide de huismoeder, een kort, dik stoppie.

Maar zij wist het wel.

De ou-baas was gewaarschuwd geworden door een van zijn Kaffers, die de Verkenners had zien naderen, en hij had het niet beneden zijn waardigheid geacht, op den hooizolder weg te kruipen.

„Ik geloof, dat jou mij mislei wil,” meende de jonge jager met een sterke opwelling van ergernis in zijn stem.

„Hoe kom, Neef?”

„Omdat ik nog geen vijf minuten geleên van jou bijwoner *) heef gehoor, dat jou ou-baas wèl thuis was.”

De huisvrouw verschrok toch van deze mededeeling, maar zij sloeg een hoogen toon aan, zooals wij menschen dat wel meer gewoon zijn, als we in 'tnauw zijn gebracht, en antwoordde kort en stroef: „Dan weet hij 'tbeter dan ik.”

„Waarom zijn jou zoons nie op kommando nie?” vroeg Wessels opnieuw, en er ging een nieuwe wolk van ergernis over zijn zonnig gelaat.

„Ons is op kommando geweest, en thans op verlof,” meende Jaap, de oudste van de broeders.

„Ons wil eens uitrust, want ons het banjer zwaar gehad,” zeide Kasper, de middelste van de broeders, en hij trommelde met zijn vettige vingers lachend op zijn weldoervoeden buik.

„Ik sommige julle, om met ons mee te gaan,” hernam Louis Wessels op vasten toon.

„Op kommando?” vroeg Charles, de jongste.

„Natuurlijk!” hernam de jonge jager, met klimmenden toorn.

„Doe 't zelf!” was Charles' kort en bondig antwoord; „ons is vrije Afrikaners, en wacht van jou geen bevel af nie!”

Het begon bij Louis Wessels te koken van binnen.

*) Bijwoner = een soort zetbaas van den Afrikaanschen boer.

Het was mogelijk, dat zij alle drie op kommando waren geweest, doch in dat geval hadden zij er natuurlijk wel voor gezorgd, dat zij geen schram hadden opgelopen, en deze onnutte lagerliggers, deze laffe wezels waren gedeserteerd van het slagveld, zoo gauw als de zaken scheef begonnen te loopen.

Hij kon zich niet meer inhouden; een edele verontwaardiging deed zijn oogen opvlammen, en hij riep op heftigen toon: „Is julle Afrikaners, vrije Afrikaners? Nee, zeg ik, maar lafaards is julle en schelmen! Je tooi julle met die naam van Afrikaners, maar het is leugen en huichelarij! Julle hang die huik naar die wind, en julle huil met die wolfs, waarmee julle in 'tbosch zijt! Julle zit julle vet te mest aan die tafel, waar julle thans' nie behoort te zit nie, en julle bereken die kanse, bij welke partij julle, aanbidders van die Mammon! die meeste zal kan verdienen. Zwijg — val me nie in die rede nie! Op die oogenblik zijn er huisvaders, die hul leven op die voorpunt waag voor die Vaderland, en als hulle val, zijn hul vrouws weduws, en hul kinders aan die armoede prijsgegeef. En wat doen julle lafaards? Julle beef voor die Engelschman, omdat hij met driehonderdvijftig-duizend soldate is gekom, en julle vlei die Engelschman, omdat julle denk, die meeste bij hem te kan verdienen. Maar is die Engelsche dan zulke ontzaglijke wezens? Het ons de hiele van die geduchte soldate nie gezien nie bij Colenso en Spionkop, bij Stormberg en Magersfontein?”....

Jan Tromp keek zijn nevenman met verwondering, met klimmende verbazing aan, want hij had hem nog niet in zijn Afrikaanschen toorn gezien, maar Louis Wessels werd thans kalmer, nu hij zijn gemoed had gelucht, en uit de leeren tasch, die naast hem op de bank lag, een proclamatie halend, reikte hij ze over aan Jaap, den oudste.

„Dit is de tegen-proclamatie van ons staatspresident Steyn,

die Roberts' proclamatie van nul en geener waarde verklaar."

„Zoo," zeide Jaap.

Maar hij nam de proclamatie niet aan.

„Pak aan — ze is van jou wettig staatshoofd!"

„Dank je wel," zeide Jaap, en hij stak de handen in de wijde broekzakken.

Toen nam Jan Tromp het geweer van den schouder, en de kolf viel zwaar en dreunend op den harden vloer.

Hij keek zijn makker aan, en verwachtte een nog heftiger uitbarsting dan zoo even. Maar hij vergiste zich.

De jonge jager was ten minste uiterlijk kalm, want hij bezat een ijzeren wilskracht, en hij beheerschte zich.

Doch onmerkbaar beefden zijn lippen; zijn neusvleugels trilden, en een donkere, dreigende rimpel werd zichtbaar tusschen zijn wenkbrauwen.

Zijn oogen zochten het woonvertrek rond, en op een plank, boven de deur, vonden zij wat zij zochten: hamer en draadnagels.

Hij zeide geen woord, en de proclamatie nemend, spijkerde hij ze, voor allen zichtbaar, tegen de deur.

„Dat duld ik niet!" riep Jaap.

„Scheur die vod er af!" zeide Kasper.

„En gooi die twee bandieten die deur uit!" riep Charles, die met de tong nog het venijnigste was van allen.

Maar de jonge Verkenner, die thans zijn arbeid had verricht, keerde zich om, en plaatste zich naast de vastgespijkerde proclamatie.

Er kwam geen woord over zijn lippen, doch de diepe, dreigende rimpel tusschen zijn flikkerende oogen, en de hand, die naar de revolver tastte, spraken hun eigen taal.

Jaap strekte zijn hand uit naar de proclamatie, maar hij raakte ze niet aan. Kasper en Charles schenen het nu te willen doen, maar zij deden het evenmin.

Zij weken achteruit voor dien dreigenden rimpel, voor die vlamrende oogen, terwijl de moeder en hare dochters met groote ontsteltenis getuigen waren van dit tooneel.

Maar hun ontsteltenis zou grooter worden.

De jonge Verkenner deed een schrede voorwaarts en zeide: „Nu heb ik nog twee punte met julle te bespreek. Die eerste punt betref die proclamatie. Julle zal, als ons vertrek is, in die verzoeking kom, om die proclamatie af te scheur, maar wees gewaarschu! Het is die proclamatie van Staats-president Steyn, en het is hoogverraad, om die af te scheur. Ons zal er ook op let, en ons zal terug kom op een dag, waarop julle ons waarschijnlijk nie verwach nie. Wees dus gewaarschu! Die andere punt betreft julle paarde. Ons het een paar sterke, vlugge handpaarde noodig, en daar julle, zooals ons is meegedeel, er banjer op stal het staan, zal ons er twee meeneem.”

Hij zeide dit op bedaarden, gelaten toon, alsof het de eenvoudigste zaak van de wereld gold, maar de drie boeren-zonen sprongen in de grootste opgewondenheid vooruit en balden de vuisten.

„Van ons paarde blijf je af,” raadsen zij.

„Ons het hul noodig voor ons regeering, en julle krijg een bon, een bewijs van ontvangs,” hernam de jonge Wessels.

„Een bon,” riep Jaap, „daar geef ik nie zooveel om nie!”

En hij schopte in zijn woede den stoel omver, die voor zijn voeten stond.

De huismoeder begon te klagen en te jammeren, dat zij op zoo'n schandelijke wijze werd bestolen, maar Kasper zocht naar een knuppel, om de bandieten het huis uit te ranselen.

„Nou neem ik er drie,” zeide Louis Wessels op een toon, die turgend klonk door zijn gelatenheid, „maar julle krijg er een bon voor!”

„Een bon,” hoonde Charles, „wat geef ons een bon? De Boere verlies het toch!”

„Door die bezit van zoo'n bon wordt het julle belang, dat die Boere het win,” meende Louis Wessels, en in zijn stem klonk een onmetelijke verachting.

„Hij zal met zijn vuile vingers van ons paarde afblijf,” brulden de drie boerenzonen, maar Louis Wessels scheen doof geworden te zijn, scheurde een blad uit zijn notitieboek, en schreef met potlood de bon.

Hij legde ze op tafel neer, waar ze onaangeroerd bleef liggen, maar de vrouwelijke nieuwsgierigheid der huismoeder drong haar, het papier op te nemen, en zij las het bewijs der ontvangst van drie paarden, gekommandeerd op last der Vrijstaatsche regeering.

Van drie paarden! Het was toch verschrikkelijk, afgrijselijk, ontzettend!

„Drie paarde?” schreeuwde Jaap; „hij zal er afblijf met zijn vuile vingers — wat vermeet hij zich wel?”

En de angst voor de bezittingen triumfeerde over den angst voor De Wet's Verkenners.

Louis Wessels schreed met Jan Tromp intusschen naar den stal, en de drie boerenzonen volgden hem.

Charles greep een hooivork en zeide: „Ik steek hem dood, als hij aan die paarde durf kom!”

Het was wel erg jammer, dat zij geen geweren hadden. Zij hadden hun vuurwapens reeds acht dagen geleden met slaafsche gedweeheid neergelegd aan de voeten van een Engelschen korporaal, en zij hadden ze nooit harder van noode gehad dan thans, om hun wel doorvoede paarden te verdedigen tegen de Vrijstaatsche regeering, hun wettige overheid, die de paarden opeischte.

De dikke ou-baas hoorde het verwarde rumoer zijn schuilplaats voorbijgaan, en tusschen de scheuren van den

houten wand heenglurend, herkende hij Louis Wessels.

In het begin van den oorlog had hij namelijk een partij beesten tegen een schandelijk hoogen prijs afgeleverd aan het Boeren-commissariaat bij Ladysmith, en bij die gelegenheid had men hem Louis Wessels gewezen. En hij kroop dieper in het hooi, want hij had den dood gezien aan dien gevreesden Takhaar.

't Was ook geen wonder, want men had hem voor vâste waarheid verteld, dat Louis Wessels in den geweldigen slag bij Modderspruit een Engelschgezinden kommando-burger in koelen bloede had neergeschoten als een hond, zijn handen had gewasschen in het bloed van dien burger, en met een afgrijselijke stem en het gezicht van een halven duivel had geschreeuwd: „Er gaat toch niets boven zoo'n handbad!”

Neen, met zoo'n onmensch wou hij niets te maken hebben; hij dook weg in het hooi als een eend in het water, en steunde, aan zijn vette paarden denkend.

Om die vette paarden ging het thans.

Met den blik van een kenner liet de jager, in den stal gekomen, zijn oogen over de zeventien paarden gaan, en legde zijn hand op den hals van een prachtigen voshengst.

Hij deed het met de kalme vastberadenheid, die het bewijs is van ingehouden kracht, en dat was ook noodig, want anders had hij gevaar geloopt, dat Charles hem aan de hooivork had geregen, en Kasper hem met den knuppel had doodgeslagen.

Doch toen Wessels den halsterriem nam, werd het Jaap, den oudste, toch te machtig. Hij drong op Louis Wessels in, en gaf hem een brutalen stomp voor de borst.

Het bleef echter bij dien eersten stomp. De ingehouden kracht van den jager sprong uit den band, en hij smakte den brutalen stomper met zijn Simsonsvuist tegen den stalmuur.

„Nu neem ons vier paarde,” zeide hij, „maar die bon word nie verander nie!”

Hij richtte zich hoog op; zijn oogen vlamden van strijd-lust, en de spieren van zijn armen werden als hard staal.

Ja, dat was de ware, onvervalschte Afrikaner in zijn opsteigerende kracht! Zóó had Jan Tromp zich den echten Afrikaner voorgesteld, en zoo was hij ook. En dat andere, dat zich met den naam van Afrikaner tooide, maar voor een Engelsche politie-muts beefde, en voor vijf shilling het geheele volk zou verraden — dat was het schuim, het kaf; dat was de aschgrauwe, vale achtergrond, waartegen de heldengestalte van den waren Afrikaner te schitterender moest uitkomen — dat waren de lafaards, de jankende honden, die men desnoods met den sjambok wegranselde....

Louis Wessels greep werkelijk naar de zweep. Hij hief ze op; hij zwaaiide ze boven zijn hoofd, en hij geeselde ze de staldeur uit, de jankende honden....

En Jan Tromp, de Hollander met dat koele bloed, bewonderde hem, ja, kreeg den Afrikaner lief.

„Dat het je goèd gedaan, veldkornet!” zeide hij met een warmen klank in zijn stem, doch Louis Wessels werd bij al zijn toorn bedroefd.

„Weet je, wat mij die meeste grief?” zeide hij; „dit grief mij die meeste, dat julle, Uitlanders, voor ons die leven waag, en dat die lafaards in hul schulp kruip, als die vaderland in nood verkeer.”

„’t Is die dorre bolster, veldkornet; die pit zit dieper!”

„’t Is waar,” zeide de jonge jager: „kom Tromp, kom jong, laat ons voortmaak, want die verraders zijn in staat, ons aan die naaste Engelsche garnizoen te verklik.”

Zoo zochten zij dan de vier beste paarden uit, en leidden ze buiten den stal met hun eigen paarden, die eveneens op stal waren gezet.

De drie groote lummels stonden op de stoep met oogen vol machteloos woede dit tooneel aan te gapen. Zij hadden het vaste voornemen, de roovers van ex-president Steyn aan de Engelschen te verraden, terwijl de dikke ou-baas, uit zijn hooibed te voorschijn kruipend, door de spleten van den houten wand naar zijn mooie paarden staarde, die hij heden voer den laatsten keer zou zien.

Het bleken inderdaad pracht-exemplaren te zijn, toen zij in het volle daglicht kwamen. Het hart van den jongen Verkenner ging open, en er gleed een heldere glimlach over zijn kloek gelaat.

HOOFDSTUK IV.

Het is nu de vierde dag van hun zuidelijken proclamatie-tocht, en in een rustigen trippelgang, Pluto in groote sprongen vooruit, wordt doorgereden.

Hun vier gekommandeerde paarden zijn zij weer kwijt.

Zij hebben ze gister overgedaan aan een andere Boerenpatrouille, die hun pad kruiste, en er dringende behoefte aan had.

Wessels en Tromp hebben honger en dorst geleden op den moeilijken tocht; een spelonk, de naakte grond of de uitgedroogde bedding van een spruit is des nachts hun leger geweest, en het is wel een wonder, dat zij door de Engelschen, die als sprinkhanen in menigte over het Zuiden van den Vrijstaat zwermen, nog niet zijn ingerekend.

De dag is reeds gedaald, maar zij zetten hun tocht voort, want een rondzwervende, blijkbaar goedgezinde Kaffer heeft hun medegedeeld, dat links van den grooten weg en op geringen afstand van hier de welvarende hoeve ligt van een beslist republikeinsch gezinden Boer.

De Kaffer heeft er aan toegevoegd, dat heden middag een Boerenpatrouille in deze buurt is geweest, en vooral dit laatste bericht hebben de beide Verkenners met blijkbare voldoening vernomen.

De maan is nu opgegaan, en de ruiters rijden zwijgend

voort. Hun paarden laten de moede koppen hangen, en toch sjokken zij voort in dien eentonigen, eindeloozen sukkelgang, die het krachtigste bewijs is voor hun taaiheid.

De geheele omtrek ligt in diepen vrede, badend in het glanzend licht der maan, terwijl de donkere bergen op den verren achtergrond de reuzenwachters schijnen van het sluimerende landschap.

Het is stil in het rond; niets wordt gehoord dan de gesmoorde hoefslag der paarden in den mullen grond en het schuren van het leeren zadeltuig onder de ruiters.

Op een afstand glijdt de vluchtige schaduw van een reebok over het golvende veld, maar de schaduw verdwijnt, want de snelle reebok heeft een schuilplaats gevonden.

„Dáár zijn de peppels!” zegt Louis Wessels na een lange pauze; „zij zul die oprijlaan omzoom van die hoef, die ons zoek.”

Jan Tromp knikt half dommelend met het hoofd, en de beide Verkenners rijden de laan op.

Er heerscht een doodsche, sombere stilte op de hoeve. Geen schaap, dat er blaait; geen os, die er loeit; slechts de kronen van het geboomte ruischen en suizen in den avondwind.

Maar de vermoeide paarden heffen den ruigen kop weer op en hinneken luid, want zij ruiken het frissche water der fontein, en Pluto rent met vroolijk geblaf over het erf.

De hoeve ligt in de diepte, in een plooiing van het terrein.

Het is een wit huis met breede stoep; vóór het huis bevindt zich een bloementuin, door een klipmuur omringd, terwijl zich achter de schuur een breede vijver bevindt, die gevoed wordt door het water van een helder opborrelende fontein.

De ruiters springen uit het zadel, en haasten zich, hun dorstige dieren te drenken.

Zij ontdekken achter de schuur twee groote veekralen,

maar de kralen zijn leeg, en de indruk van droeve verlatenheid, die als een somber waas zich uitstrekt over de geheele hoeve, wordt bij de Verkenners nog versterkt.

Tromp kijkt Wessels aan, en Wessels haalt de schouders op. De staldeur staat aangeleund.

De Verkenners openen ze, en zetten de paarden aan de krib. Een hoop havergarven liggen wanordelijk over den stalvloer verspreid; Louis werpt ze in de ruif, en de paarden rukken met hun lange, gele tanden het harde stroo gulzig door het latwerk heen.

„Ik vind die huis hier verdach,” meent Tromp, en de jonge jager denkt hetzelfde.

Zij openen de huisdeur, en treden de groote keuken binnen.

Het maanlicht valt door de tamelijk groote ruiten vol en mild naar binnen. Naast den schoorsteen hangt achter glas het groote portret van President Steyn, maar het glas is aan den onderkant verbrijzeld, en een ruwe hand heeft een „Ex” geplaatst voor het woord Staatspresident.

In een hoek hangt een andere schilderij, maar zij is niet duidelijk te onderscheiden, daar zij in de schaduw hangt.

Weer kijkt Tromp zijn makker aan, en opnieuw haalt deze de schouders op.

„Hier is Khaki's geweest,” zegt Wessels eindelijk.

„Zonder twijfel!” meent Tromp.

„En hul het die huisgezin, omdat hul republikeinsch gezind is, weggesleep,” voegt de jonge jager er met bitterheid aan toe.

De Verkenners zijn volstrekt niet op hun gemak. De Engelschen, die hier zijn geweest, kunnen terugkomen, en als de één of andere Kafferspion, die hen vandaag heeft gezien, hen verraadt, dan is hun lot bezegeld.

„Steek die lamp maar aan,” zegt Louis, „dan kan ons beter zien!”

Tromp neemt de petroleumlamp, die links op den schoorsteenmantel staat, ze op tafel neerzettend. Zij is spoedig aangestoken, maar nauwlijks is dit geschied, of een vreemde stem roept op schellen toon: „Leve de Boere!”

Met de grootste verbazing kijken de beide Afrikaners rond, om den geheimzinnigen spreker te ontdekken, maar als ten tweeden male de schelle galm: „Leve de Boere!” weerklinkt, komt hun vroolijke moed weer boven, en zij schaterlachen.

„’t Is een papegaai!” zegt Tromp.

„Een Pro-Boer!” meent Louis Wessels.

„Een reden te meer, om hier vannacht ons lager op te slaan,” zegt de Hollander, terwijl hij rondkijkt in het vertrek, dat er in spijt van de ruwheden, die zich de soldaten hebben veroorloofd, vriendelijk en gezellig uitziet.

Het is werkelijk een papegaai, die in een groote, prachtige vogelkooi in de belendende kamer opgesloten, met den harden, krommen snavel tegen de tralies klopt van zijn gevangenis, want hij is even hongerig als de beide Verkenners.

Zij zijn intusschen zoo gelukkig, met behulp van Pluto’s krachtig ontwikkeld reukorgaan een zwaren homp kostelijk brood, een vloodje versche boter en een groote kruik melk op te snorren. Zij krijgen nu volle verzadiging, terwijl Pluto noch de papegaai worden vergeten.

Na het avondeten wordt het huis van onder tot boven ter dege onderzocht, maar er is geen levend wezen te ontdekken dan een grauwe kat, die met groote, schuwe sprongen hen voorbij rent, terwijl de krekels in de keuken hun eentonig geluid laten hooren.

„Blaas die lamp maar uit!” zegt Wessels, en Tromp, ze uitblazend, zet ze weer op haar oude plaats.

Daarop begeven de Verkenners zich naar buiten, naar den stal, om hun paarden te verzorgen.

„Ik zie daar iets verdachts,” zegt Tromp, met de hand naar de staldeur wijzend.

’t Is een zwarte gedaante, in een schapevacht gehuld, die daar als onbeweeglijk bij den stal is neergehurkt.

Het is een jonge Hottentot, en Wessels zegt verwonderd: „Hotnot, sta op — wat doe jij hier?”

„O baas,” antwoordt de Hottentot, overeind rijkend, „de Khaki’s het hede morge die heele gezin van mijn ou-baas weggesleep, en al zijn vee weggedreven, maar Moortje was hun te slim af, en kroop weg onder die havergarve.”

„Wie is Moortje?”

„Dat is ik, baassie,” antwoordt Moortje, en de spreker heft het buitensporige hoofd met den woesten haarbos en de uitstekende kinnebakken als een man van gewicht omhoog.

De beide Verkenners beginnen te lachen, en de veldkornet vraagt: „Waarom het die Khaki’s dit gedaan, Hotnot?”

„Omdat ou-baas een kommandant is van die Boere. Hij het die Khaki’s banjer veel kwaad gedaan, en nu wil hul zich wreek.”

„Ja, gemeen zijn hul,” zegt Jan Tromp met bitterheid; „dat weet ons al lang.”

„Ik het zoo’n honger, baassie,” klaagt de Hottentot, en Louis Wessels gunt hem gaarne het overschot van hun maal.

„Baassie,” fluistert de dankbare Hottentot waarschuwend, nadat zijn honger is gestild, „de Khaki’s kom terug.”

„Wanneer, Hotnot?”

„Nog deze nach, baassie!”

Beide Boeren kijken den kleurling met groote oogen aan.

„Hoe weet je dat?” vorscht de jonge jager.

„Eén van hul Kaffer knechts het ’t mij vertel.”

„En jij waart onder de haver gekruip?” vraagt de veldkornet wantrouwend: „hoe kon je dan een Kaffer knecht van die Khaki’s spreek?”

„Hij kwam alléén terug, baassie, toen Khaki reeds vertrek was, om een zâal te haal, dat hul vergeet had.”

Het is geen mooi bericht, dat de kleurling doet, en het is best mogelijk, dat de Engelschen terugkomen — waarom zou dat zwarte schepsel liegen?

„Als die Hotnot die waarheid spreek, dan kan ons hier moeilijk blijf vannacht,” fluistert de Hollander.

„Ons zal die wijk neem naar gindsche boschrijke koppies,” meent Wessels, den arm naar het Westen strekkend, waar een donkere, zwarte streep de bedoelde heuvels aanduidt.

„Is hier vandaag nie een klomp gewapende Boere voorbijgekom nie?” vorscht de jonge Verkenner.

Het buitensporige hoofd van Moortje knikt bevestigend.

„Is die Boere hier gewees — ik bedoel op die plaats?”

„Ja, baassie.”

„Nu begin jou te lieg,” roept de Hollander, „want jii het ons zoo pas vertel, dat die Khaki's er was vandaag.”

„Nee,” zegt de Hottentot, terwijl hij de bruine, behaarde handen op zijn borst legt, „Moortje lieg nie; die kloppertje hier binnen zeg, dat Moortje nie lieg nie.”

„Julle zwarte hou er anders wel van — ons weet dat wel,” meent de jonge Hollander.

„Is er dan bij julle wit-menschen nie leugenaars nie?” vraagt Moortje, en Tromp moet even glimlachen om de gepaste opmerking.

„Jii het dat met die Khaki's nog nie uit die war gemaak nie,” meent Louis Wessels.

„Die Boere is een paar ure na die vertrek van die Khaki's gekom, baassie, en het slechts één uur op die hoef vertoef. Ik het jou mos*) gezeg, dat die Khaki's die morgé was gekom.”

„Wie was die aanvoerder van die Afrikaners?”

*) Immers.

„Ik weet het nie meer nie, baassie, maar het lijk mij toe: een oud man met een zilverwitte baard.”

„Vader Bezuidenhout!” zegt de jonge jager, aangenaam verrast.

„Juist, baassie,” zegt de Hottentot, „zoo werd hij genoem.” En hij knikt heftig met het groote hoofd.

„Het hij geen brief voor mij achtergelaat nie?” vraagt de veldkornet met spanning.

Er komt een aarzeling in de houding van den Hottentot, en de zwarte oogen in dat hoekig en onregelmatig gelaat krijgen iets uitvorschends in het heldere maanlicht, als hij vraagt: „Hoe is jou naam, baassie?”

„Veldkornet Wessels,” zegt de aangesprokene, „maar ik is eigenlijk nie gewoon nie, op die vrage van een Hotnot te antwoord.”

„Hier is die briefie,” zegt de Hottentot zonder op de opmerking van den Verkenner in te gaan, van onder zijn schapevacht voorzichtig een papier te voorschijn halend.

„Ik begriip nie, dat jij mij die brief nie eerder het overhandig nie,” meent de jonge veldkornet met onmiskenbaren onwil in zijn stem.

„Het is mij door die grijze ou-baas verboden,” antwoordt Moortje bedaard; „ik moch die papiere nie afgeef nie, of er moest om gevraagd word, en dan nog aan niemand anders nie dan aan veldkornet Wessels.”

„’t Is in orde,” meent Wessels op vriendelijker toon; „zeg Moortje — lus je tabak?”

De scherpe oogen van den kleurling glinsteren; Louis reikt hem tabak, waarmede hij zijn steenen pijpje stopt, en nu raakt hij geheel en al op zijn gemak.

„Als die baassies hier blijf vannacht, dan zal Moortje wel die wacht hou, en Moortje zal, als er onraad kom, schreeuw als die nachtuil.”

„Doe het dan eens!” meent de Hollander lachend, en de Hottentot doet het drie keeren achter elkander met zoo'n meesterlijke kunstvaardigheid, dat de Verkenners er zelven over verwonderd staan.

Wessels leest intusschen het ongeteekende schrijven van Oom Bezuidenhout, dat hij herkent aan de hand. De schrijver zegt daarin, dat hij met zijn patrouille heden middag op deze plaats is geweest, en binnen een etmaal nog eens bij deze hoeve denkt aan te rijden, om er Wessels te ontmoeten, en mededeeling te doen van dringende orders, die zijn aangekomen uit het hoofdkwartier.

Louis Wessels reikt het schrijven over aan Jan Tromp, en de Verkenners voelen zich nu wel genoopt, om hier te blijven, daar Bezuidenhout evengoed hedennacht als morgen kan komen. Maar gewaagd blijft de onderneming toch.

De paarden worden uit den stal genomen, en gekniehalsterd in een miliesveld gejaagd, dat met zijn weelderig opgeschoten, groene halmen een tamelijke schuilplaats biedt, terwijl de jonge Boeren, vermoeid van den langen tocht, een rustplaats zoeken in het buitenvertrek.

Dit vertrek is volgens de Afrikaansche manier van bouwen tegen den westkant der behuizing aangebouwd, en vormt er een apart, zelfstandig deel van. Het heeft slechts één deur, die naar buiten opengaat, terwijl er geen verbinding bestaat met het woonhuis.

Het vertrek is groot en ruim; in den éénen hoek liggen planken, zadels, riemen en boerengereedschappen; in den anderen hoek staat het kartel: een soort ledikant op houten schragen met een matras van stroo, een paar kussens met kaf gevuld en twee zware kombaarsen. In het midden van het vertrek staat een verflooze maar stevige tafel met een bank, terwijl het eenige licht van boven komt door een paar

glazen dakpannen, die tusschen de rood-steenen pannen zijn ingevoegd.

In zijn kleeren, met de laarzen aan, werpt de Nederlander zich op het leger, en geen vijf minuten later verkondigt zijn zware ademhaling, dat hij reeds in diepen slaap is gevallen.

Maar Louis Wessels kan niet slapen. Hij heeft een onbestemde vrees, dat er iets ernstigs op til is, en die vrees drijft hem den slaap uit de oogen.

Hij opent de gesloten deur, en gaat naar buiten, terwijl Pluto hem volgt.

„Hotnot!” roept hij, maar zonder een antwoord te krijgen.

Het vermoeden komt bij hem op, dat de Hottentot hem aan de Engelschen zal overleveren, en hij is niet in staat, dat vermoeden te onderdrukken.

Hij kijkt zijn hond aan, zijn schranderen hond, wiens instinct aan menschenverstand grenst, en zegt: „Pluto, zoek den Hotnot — zoek!”

Heeft de hond hem begrepen? Of is het slechts toeval, dat hij met den neus rakelings langs den grond voortrent, drie keeren zijn eigen weg kruist, en dan plotseling op een hoogen kastanjeboom aanholt, die dicht bij de woning staat? Bij dien kastanjeboom blijft hij staan; hij richt zich met de ruige voorpooten op tegen den knoestigen stam, en stoot een kort gehuil uit.

Louis Wessels is nu eveneens den stam genaderd, en kijkt naar boven, maar het dichte gebladerte belet het onderzoek, en hij kan niets ontdekken.

„Hotnot,” roept hij, „Hotnot!” en van een hoogen tak klinkt de schreeuw van den nachtuil met zoo’n meesterlijke natuurlijkheid, dat de jonge jager zich niet verwonderd zou hebben, zoo hij het volgende oogenblik het geklapwiek van den nachtuil had gehoord. Maar deze nachtuil slaat zijn vleugels niet uit, want het is geen nachtuil.

„Is jij het, Hotnot?”

„Ja, baassie,” antwoordt de Hottentot, „ik hou die wacht, of die Khaki's nie kom nie.”

„Jij is een trouw Moortje,” roept Wessels op hartelijken toon; „hier — ik het nog wat tabak voor je, Moortje!”

Dat laat Moortje zich natuurlijk geen twee keeren zeggen. Met de lenigheid van een aap klautert hij naar beneden, en geen vijftien seconden later strekt hij de lange, magere armen uit, om de tabak aan te nemen. Hij grijnst van plezier, als hij de tabak ontvangt; een breede lach rimpelt de hoeken van zijn mond, en de witte, scherpe tanden blinken in het maanlicht.

„Hou goed die wacht, Moortje!” zegt de Verkenner vriendelijk.

„Ja, baassie,” antwoordt de kleurling, terwijl zijn kromme, behaarde handen zich reeds vastgrijpen aan een laag uitstekenden boomtak, aan welken hij zich met verwonderlijke behendigheid omhoog slingert, en Wessels wendt zich weer naar het buitenvertrek.

Hij is thans gerustgesteld, en zijn achterdocht is geweken.

Hij legt den breedgeranden hoed op de tafel, en werpt zich naast den Hollander op de harde matras.

Hij is zwaar vermoeid, en zijn oogen vallen toe.

En hij slaapt.

En in den slaap vergeet hij den nood, den jammer en de onmetelijke ellende van zijn lijdend volk, dat hij liefheeft.

Hij slaapt, en zoet is zijn slaap!

En vizioenen van vroeger geluk gaan als vriendelijke engelen aan zijn geest voorbij. Zij wuiven hem toe; zij groeten hem.

't Is toch wonderlijk. Geen tien minuten geleden was hij vol zorgen, vol achterdocht, vol argwaan, dat de Khaki's hem

zouden overrompelen, en nu slaapt hij, terwijl het gevaar daardoor nog klimt.

En toch slaapt hij, en zoet is zijn slaap!

Want zie.... hij is weer thuis; hij is weer op Wonderfontein.....

En zijn vader neemt hem mee naar het land, en leert hem met de ploegschaar de eerste vore trekken door den akker. En zijn vader leert hem de ossen inspannen voor den wagen — „Holland” is mak genoeg, maar „Rooinek” is net een steeksche muilezel, waarmee men veel geduld moet hebben. En het geheele huisgezin wordt op den ossenwagen geladen — o dat is een feest! En zij reizen drie dagen, en dan komen ze aan een kerkje, en daar spannen ze uit, want het nachtdmaal zal er worden gehouden.

De kleine Danie is er ook bij; hij is nog een zuigeling, maar moeder neemt hem mee, want waar is een zuigeling veiliger dan bij zijn moeder?

En met een ruk zijn ze weer thuis, en Louis drijft de schapen naar den vijver, en drenkt ze, en er heerscht groote vrede op Wonderfontein.

En vizioenen van vroeger geluk gaan als vriendelijke engelen aan zijn geest voorbij. Zij wuiven hem toe; zij groeten hem.

Maar de stormwind der werkelijkheid rukt ze uiteen: zonder medelijden, zonder erbarming, en midden door de liefelijke vizioenen gaat de schelle kreet van den nachtuil.

Wessels wrijft zich de slaperige oogen.

Hij kijkt naar Tromp, zijn kameraad.

De Hollander ligt nog rustig te slapen. Het maanlicht valt vol en mild op dat krachtig, beenig, gespierd gelaat, en om de lippen ligt die sterke, vaste plooi, die het vastberaden karakter verraaft.

De handen zijn vast gesloten, en het kort geknipte, blonde haar komt duidelijk uit tegen de gebruinde tint van het gelaat.

Wessels is nu helder wakker, en spoedt zich naar buiten, want hij heeft den kreet van den nachtuil gehoord — of is het slechts een droom geweest?

Hij begeeft zich naar den knoestigen kastanjeboom, en ziet tusschen het gebladerte het vuur gloeien in de pijp van den Hottentot.

„Moortje,” roept hij, „is jij daar?”

„Ja baassie — wat is het?”

„Het jû die uilenkreet zooveen niet uitgestoot nie?”

„Nee baassie, ik heb niet geroep nie. Die wind is opgesteek, en je zal in jou slaap die geruisch in die geboomte voor die kreet van een nachtuil het gehoor — hoe laat is het, baassie?”

„’t Is kwart voor twaalf.”

„Ga dan maar slaap, baassie — ik zal die wacht hou; waarschijnlijk komt er geen Khaki meer, want die nach gaat voort, en er is banja zwaar onweer op til.”

Louis Wessels keert terug naar het buitenvertrek. Misschien heeft de gespannen verbeelding hem in den droom den vogelkreet voorgetooverd, en allicht heeft de Hottentot gelijk gehad, door den wind de schuld te geven. Want de wind is opgestoken, en vaart met plotselinge stooten door de kruinen der kastanjeboomen, terwijl in het Noorden de wolken komen opzetten.

Hij is het buitenvertrek weer binnengetreden, en zet zich aan de vierkante tafel. En Pluto vleit zich neer aan zijn voeten.

Er gaat een lichte huivering over zijn leden — het is de geest van den middernacht, die hem voorbij zweeft....

Hij stut het hoofd in de hand, en staart voor zich uit naar

den harden, leemen vloer; zijn lichamelijke oogen zien niets, maar zijn zielsoogen zijn wijd open, en de liefelijke vizioenen uit zijn kindschheid, die met een bloemenkrans op het loekkige hoofd hem zooeven in zijn droomen voorbijzweefden, schakelen zich vast aan de bloedige tooneelen uit dezen schrikwekkenden oorlog.

't Is zes maanden geleden, dat hij in den oorlog trok, en de van bloed druipende offers van Elandslaagte gaan hem als schimmen voorbij. Hij ziet het blinken der lansen van het tweede eskadron lanciers — hij hoort hun helsch gebrul, als zij hun moordenaarswerk verrichten! En daar liggen ze — zijn vader en zijn broeder — het kind in de armen van den vader — en zij slapen rustig, en niemand stoort hun slaap, want zij slapen den diepen slaap des doods!

Hij denkt aan haar: aan Truida Uijs, de lieve bloem uit de Natalsche bergen, die hij reeds maanden geleden zou hebben overgeplant in zijn eigen gaarde, indien de wreede oorlog niet tusschenbeide ware gekomen.

Hij heeft haar het laatst gezien in het granaatvuur van den Spionkop, en dan nog even den volgenden morgen, doch sinds dien ochtend taal noch teeken van haar gehoord.

Hij denkt aan Wonderfontein: aan zijn moeder, de treurende weduwe van Gijs Wessels, en aan Janske, zijn lief zusterke. En hij denkt aan zijn twee broeders Kees en Karel, die dappere jongens, die met hun cnstuimigen moed altijd in de voorste stelling wilden staan, op de voorpunt, waar de zwaarste slagen vielen.

Zijn ze in krijgsgevangenschap of gewond, of rusten ze reeds onder de harde klippen van Afrika?

Louis Wessels weet het niet, en het hart wordt hem week.

En als een zee van bruisend leed overstelpt het lijden van zijn volk zijn jong gemoed. God heeft zijn oog gescherpt, zoodat het iets ziet van den onmetelijken jammer;

God heeft zijn oor gescherpt, zoodat het iets hoort van de peillooze ellende, waardoor het arme volk van Afrika geteisterd wordt, en de mogelijkheid, dat dit worstelende volk zal moeten ondergaan, voordat het zal triumfeeren, gaat als een messteek door zijn hart.

En de wateren der droefheid overstelpen zijn ziel, en hij weent, de krachtige held, om het lijden van zijn geliefd volk....

Hij haalt een zakbijbeltje te voorschijn, en steekt een half verbrande waskaars aan, die daar op tafel staat.

Sinds zijn harde ziekte, het gevolg van een zware verwonding bij Colenso, is die Bijbel zijn gids geweest en zijn kompas. En elken keer, als de wateren der droefheid zijn ziel overstelpen, neemt hij den trouwen gids, die hem den weg wijst, als hij zou verdolen, en hem troost in zijn leed.

Zoo slaat hij dan het Boek op, en leest als de zoon van een hard verdrukt volk:

„Doe mij recht, o God! en twist Gij mijne twistzaak; bevrijd mij van het ongoedertieren volk, van den man des bedrogs en des onrechts! Want Gij zijt de God mijner sterkte, waarom verstoot Gij mij dan? Waarom ga ik steeds in het zwart, van wege des vijands onderdrukking? Zend Uw licht en Uwe waarheid, dat die mij leiden; dat zij mij brengen tot den berg Uwer heiligheid, en tot Uwe woningen. En dat ik inga tot Gods altaar, tot den God der blijdschap mijner verheuging, en U met de harp love, o God, mijn God!... Wat buigt gij u neder, o mijne ziel, en wat zijt gij onrustig in mij? Hoop op God, want ik zal Hem nog loven; Hij is de menigvuldige verlossing mijns aangezichts en mijn God!” *)

Louis Wessels knielt neder bij den vermolmden stoel en bidt. Hij schudt zijn hart met al zijn leed en al zijn jammer en al zijn zielepijn uit voor het aangezicht des Heeren.

*) Psalm 43.

Hij verootmoedigt zich als een lid van dat volk, dat door den grooten Smelter in den vuuroven der beproeving en der loutering is geworpen, en hij smeekt om genadige vergeving der roepende volkszonden.

Dan staat hij weer op, en voelt zich wonderlijk gesterkt, want hemelsche krachten dalen neder op het ware gebed in het arme menschenhart. Hij onderzoekt zijn Mausergeweer, dat hij in den hoek van het vertrek had neergezet, en de revolver, die in den leeren koker steekt, bij het sobere licht der kaars.

Hij blaast nu het kaarslicht uit, en door de glazen dakpannen valt het licht der maan weer vol en klaar in het vertrek.

Tromps gelaat is niet meer te zien, want het ligt thans in de diepe schaduw, terwijl het licht der maan breed en helder uitstraalt tegen den wand.

Plotseling echter strekt Jan Tromp den rechterarm wijd en hoog uit in het licht der maan, en de hand beweegt zich als die van een klokkeluiders, die naar het klokketouw grijpt, waarmede hij alarm wil luiden.

En behoort er dan niet geluid te worden? Moet de noodklok niet kleppen dag en nacht onverpoosd? Moet zij niet roepen, moet zij niet schreeuwen, moet zij niet gillen — gillen om hulp, nu het Afrikaansche volk in de handen der moordenaren is gevallen?

Ja, zij moet kleppen; zij moet kleppen dag en nacht, zonder tusschenpoozen; en haar angstig geluid moet het rumoer der wereld overstemmen, zooals het geklep der brandklok het rumoer der stad overstemt, als er zeven straten tegelijk in brand staan.

Ja de noodklok, de groote alarmklok, die door den Eeuwige is opgehangen tusschen hemel en aarde — luidt ze, al gij christenvolken! Luidt ze met kracht, opdat haar

slagen als donderslagen mogen weerklinken in de toegeschroefde conscienties van keizers en koningen! Want ziet! een broedervolk is in de handen der moordenaren gevallen, en die moordenaren kennen geen erbarming....

Het is maar een onwillekeurige beweging geweest van den Nederlander. Hij werpt zich op de andere zijde en slaapt door.

Doch wie is hij eigenlijk, deze Jan Tromp? Heeft hij familie, en waar woont ze? Leven zijn vader en zijn moeder nog? Waarom heeft hij zijn vaderland in der tijd verlaten?

Wessels weet het niet; hij weet er niets van. Alleen is 't bekend, dat deze vreemdeling vechten wil voor het Afrikaansche volk — om Oud-Holland's wil! zooals hij verklaart — en dat hij er zijn goed, zijn bloed, zijn leven voor over heeft, is zonder twijfel.

De kombaars is bij de beweging, die de slaper maakte, van het kartel gegleden, en Louis spreidt ze weer over den slaper heen. Hij doet dit voorzichtig, behoedzaam, alsof het zijn broeder is, en is deze vreemdeling niet zijn broeder?

Er komen weer droeve gedachten boven bij den jongen jager.

Hier bevindt hij zich dan met dezen Hollander, dien hij veertien dagen geleden voor den eersten keer ontmoette, in een achterhoek van den Vrijstaat, ver van allen, die hem sedert jaren lief en dierbaar zijn geworden, en er rijst een zeldzaam gevoel bij hem op: een gevoel, dat den schipbreukeling bevangt, als hij eenzaam rondzwalkt op de onstuimige zee — een gevoel van onmetelijke verlatenheid.

En aan dat gevoel der verlatenheid paart zich het besef van onveiligheid, van onzekerheid, want de Engelschen zijn gekomen als de sprinkhanen in menigte, als een onweer-

staanbare vloed, en zij hebben den Vrijstaat overstroomd, en het hart van vele Zuid-Vrijstaters is geworden als water, en elk oogenblik kunnen de vijanden hier zijn — elk oogenblik . . . hoor —! daar krast de kreet van den nachtuil door de lucht —!

De jonge jager springt met een hevigen ruk overeind, en de uilenkreet krast ten tweeden male en ten derden male met huiveringwekkende duidelijkheid door den stillen nacht.

Hij is reeds het kartel genaderd.

„Sta op,” roept hij, „sta op, Tromp, want die Khaki's kom!” en hij schudt den diepen slaper wakker.

Een oogenblik later verschijnt reeds het groote hoofd van den Hottentot in de deur.

„Het ik opgepas, baassie?” vraagt hij, en Louis Wessels antwoordt op vriendelijken toon: „Jij heb jou plich gedaan — hoeveel tijd het ons nog, Moortje?”

„Amper tien minute, baassie!”

„En hoe banja schat ge hul mach?”

„Vijf en twintig man, baassie!”

„Goed, Moortje — dan kun je gaan! En pas op, dat die Khaki's je nie te pak krijg nie!”

Maar Moortje blijft staan, en een onmiskenbare spanning komt er op zijn gelaat.

„Heb je nog iets, Hotnot?”

„Is julle die proclamatie-mensche, baassie?”

Louis Wessels kijkt hem toch vreemd aan.

„Hoe kom vraag je dat, Hotnot?”

„Dat hul die proclamatie-mensche wil ophang, baassie!”

De Hollander lacht.

Het is de harde grimmige lach van een man, die Engeland haat; maar Louis Wessels grijpt onwillekeurig naar zijn revolver.

„Zoo, wil hul die proclamatie-mensche ophang, Hotnot?”

„Met die hoof naar benêen, baassie!” antwoordt de kleurling, terwijl er een groote angst uit zijn zwarte oogen spreekt.

Maar de jonge jager is weer kalm.

„Die Khaki's zal die proclamatie-mensche toch eerst moet vang, vóór hul ze hang,” zegt hij bedaard, de revolver weer in den leeren koker aan zijn zijde schuivend.

Dan kijkt hij den Hollander aan, die de scherpe patronen zwijgend in de kamer van zijn Mauser schuift.

„Wat denk je, Tromp?”

„Ons blijf hier in die buitenkamer,” meent Tromp; „in die ergste geval ontdek die Khaki's ons hier —”

„Die Khaki's ontdek julle zeker, baassie, als julle hier blijf!” werpt de Hottentot er tusschen in.

„En ons zal hul banjer goed ontvang, Hotnot! Die kamer is een uitstekend fort; ons zal zooveel Khaki's doodschiet, as ons maar kan, en die knal van onze schote zal die komst van Bezuidenhout en zijn manschappe verhaas.”

Jan Tromp is, dit zeggend, gereed gekomen met zijn geweer, en begint met ijver aan de revolver.

Maar de kleurling plukt met zijn behaarde handen aan de ruwe schapenvacht, die over zijn kromme schouders hangt, en schudt heftig met het buitensporige hoofd.

„Die baassies moet nie vecht nie — ik weet een banjer moci plan,” roept hij, de lange, magere armen wijd uitslaande.

De Verkenners kijken hem met verwondering aan.

Ze zijn niet gewoon, van een kleurling raad te ontvangen, en zeker niet van zoo'n Hottentot, den paria van Afrika, maar deze merkt in zijn opgewondenheid niet eens hun verbazing, en terwijl zijn kleine oogen listig fonkelen, gaat hij voort: „Ons moet hul vang, die Khaki's, zooals ons die wilde struisvogels vang, baassies! Moortje het dat mos meer dan eens gedaan; met die geveerde huid van een struisvogel om die lijf, vangt hij die wilde struisvogel, baassies!”

De Verkenners begrijpen nu, welken kant hij uit wil, maar de Hollander zegt: „Hoe kom ons aan die Khaki-kleers, Hotnot, om die Khaki's te verschalk?”

„Ik zal er een half dozijn in die buitenkamer lok, baassie; julle overrompel hul, en het die Khaki-kleers maar voor 't grijp.”

Het plan is werkelijk niet slecht; het is even eenvoudig als praktisch, en toch stuit het den jongen jager tegen de borst.

„Ons Afrikaners hou nie van die vermommings nie,” zegt hij.

„Ik ook nie, zegt Jan Tromp, „maar die Khaki's het meer dan eens van een vermomming gebruik gemaak, om die onze te overrompele, en ons zijn onnoozele dwaze, as ons hul nie met diezelfde munt betaal nie!”

Wessels kan er weinig tegen inbrengen.

„'t Is waar,” zegt hij, hoewel hij er toch op tegen heeft.

„Maar is die Hotnot te vertrouw?” fluistert Jan Tromp, een wantrouwenden blik op de schapevacht werpend.

„Gerust,” antwoordt de jonge jager, bij wien het laatste spoor van achterdocht verdwenen is, maar hij spitst thans de ooren, want uit de verte komt het rumoer van luid paardengetrappel en druk gepraat.

„Moortje,” zegt Wessels, „breng die half dozijn Khaki's in die buitenkamer, en je belooning zal groot zijn!”

Dan werpen hij en Jan Tromp hun geweren over den schouder, verlaten het buitenvertrek, en gaan naar achter, waar zij zich tegenover de schuur nedervleien in de diepe schaduw van een hoogen zwaren struik.

De kleurling heeft intusschen de donkere ruimte doorloopen, die de schuur van het woonhuis scheidt, en bevindt zich thans aan den oostkant der woning, met een kloppend hart de Khaki's wachtend.

Zij komen reeds de rijlaan op, en Moortje telt, behalve de vijf Kaffer-achterrijders, negen en twintig man.

Met een vroolijken uitroep springt de luitenant uit het zadel; zijn manschappen volgen met grooten spoed zijn voorbeeld, en de Kaffers drenken de paarden, om ze daarna op stal te brengen.

De soldaten maken een groot lawaai, en dringen de woning binnen, om te zien, of er voor hen nog geen brood en vleesch te vinden is. Want zij hebben wel beschuit in hun proviandzak, maar die beschuit is zoo hard als een keisteen, en een soldatenmaag houdt wel van een hartige osserib.

Maar de vangst is dezen keer niet groot. Van vleesch is geen spoor te ontdekken, en de homp brood, die gevonden wordt, is nauwelijks voldoende voor één man.

De Verkenners liggen intusschen zwijgend te wachten in de schaduw van den hoogen, zwaren struik. En Pluto heeft zich naast zijn meester neergeveld, de ooren steil overeind.

Hij laat een zacht gebrom hooren.

„Koest Pluto!” zegt zijn baas, en de hond is weer stil.

„Hul blijf lang weg,” meent Jan Tromp.

„Hul zal honger heb,” zegt Louis Wessels.

„En weinig vind,” denkt Jan Tromp.

Hun jonge, sterke moed is thans weer boven gekomen; zij onderschatten niet het gevaar, waarin zij zich begeven, maar dat gevaar prikkelt hun moed, en Louis Wessels vertrouwt op God.

„Als dit scheef loop, dan weet ons die stal nog wel te vind,” meent Jan Tromp.

Zij hebben hun oogen flink open, en de paarden terdege goed opgenomen, die, na gedrenkt te zijn, stalwaarts worden gebracht.

„Als dit scheef loop, dan haal ik die vos uit die stal, veldkornet.”

„En ik die schimmel, Tromp!”

Er volgt weer een pauze, maar de Hollander, die ongeduldig begint te worden, zegt opnieuw: „Hul blijf toch lang weg, veldkornet!”

Hij voelt het oude wantrouwen tegen dien kleurling weer opkomen, maar Louis Wessels stelt hem gerust.

„Moortje is te vertrouwd,” zegt hij: — „stil, daar kom hul aan!”

Het is werkelijk zoo.

De Verkenners hooren den tred van voeten op den harden leemgrond, en thans komen de soldaten met den Hottentot uit de donkere ruimte tusschen schuur en achterhuis in het volle licht der maan.

Louis Wessels legt de hand op den ruigen kop van zijn hond, om hem stil te houden.

„Ik tel er zeven,” fluistert de Hollander.

De Hottentot is hun gids en loopt aan hun linkerzijde, aan den kant der Verkenners. Hij maakt levendige gebaren, zwaait met zijn lange, dunne armen, en slaat nu rechts: naar het buitenvertrek.

De soldaten volgen hem; zij zijn moede en verlangen naar rust. Doch één der manschappen blijft even staan, en slaat dan links, in de richting van den hoogen, zwaren struik, in welks diepe schaduw de Verkenners in hinderlaag liggen.

Zij zien den man met groote verbazing naderen; Pluto wordt onrustig, en stoot met de pooten ongeduldig tegen den grond, maar hij slaat niet aan, omdat de meester het hem verboden heeft, en de hand van Tromp beweegt zich langzaam naar den trekker van het geweer.

De gehelmde soldaat is thans den struik tot op vijftien pas afstands genaderd, strekt de beide gebalde vuisten

omhoog en schreeuwt: „Kom maar op, Boerenlummel, als je durft! Kom maar op, en ik zal je tegen de wereld slaan, hoer! Ik lust je wel, aap, al ben je ook zoo dik als Goliath! Leelijke Boer! Schurftig schaap!”

Hij schudt de vuisten, en stampt met de voeten.

„Kom maar op, leelijke aap! ondiër!” en hij balt op nieuw de vuisten tegen den hoogen struik, dien hij met de koppigheid van den dronkaard voor een Boer blijft aanzien.

Er gaat een schaterlach op van de soldaten, die thans in het buitenvertrek verdwijnen, en Pat Jaskin volgt hen met onzekeren gang.

„Een onderdaan van koning Alcohol,” fluistert Louis Wessels, en de spanning op Tromps gelaat wijkt voor een zekere ontzuivering.

„’t Is beter zoo,” meent Louis Wessels, terwijl hij oprijst van de knieën, want de soldaten zijn thans in het buitenvertrek verdwenen.

Een oogenblik later sluipt de Hottentot naar de Verkenneren, en met een onmiskenbaren trek van trots de gehavende schapevacht vaster om zijn kromme schouders leggend, vraagt hij: „Hoe is ’t-ie, baassies?”

„Jij bent een banjer slim schepsel,” antwoordt de jonge jager, „ik zal dit rapporteer aan ons president.”

Er heerscht nog een druk gewoel in het buitenvertrek; men is het blijkbaar niet eens over de verdeeling der slaapplaatsen, terwijl Pat Jaskin, die altijd vechten wil, als hij dronken is, met iedereen ruzie zoekt.

Maar dat begint den korporaal, die gewoonlijk kort aan gebonden is, dan toch te vervelen; hij pakt Pat Jaskin bij de schouders, en smakt hem buiten de deur.

„Hij heeft zeker hier of daar een flesch whiskey gekaapt,” zegt de korporaal; „nu kan hij buiten zijn roes uitslapen.”

En hij sluit de deur.

Pat is naar den grond getuimeld, maar rijst weer over-eind, en schopt met hevigheid tegen de deur, die gesloten is.

Dan draait hij zich om, kijkt naar boven, en begint op woeste manier te schimpen op de maan, die hem in het dronken gezicht schijnt. Doch de hooge struik, dien hij voor een Boer aanziet, oefent tòch nog een sterkere aantrekkingskracht uit; hij wendt er zich heen en schreeuwt opnieuw met gebalde, opgeheven vuisten: „Kom op, als ge durft — aap! schurftig schaap! ondier!”

Het tooneel heeft in spijt van het weerzinwekkende, dat een dronken mensch vertoont, in den spannenden toestand, waarin de Verkenners verkeerden, toch zoo'n buitengewoon komieken kant, dat zij moeilijk een luiden lach kunnen onderdrukken.

Doch in het buitenvertrek is het nu stil geworden; Louis Wessels geeft aan Tromp een wenk, en beiden naderen den dronken Khaki.

Zij staan nu vlak voor hem, en hij kijkt hen met groote verbazing aan, want hij heeft gindschen struik voor een Boer aangezien, en nu is de Boer gekomen — in duplo nog wel! — en toch blijft dat zwarte gedrocht in de verte hem aangrijzen.

Het verbijstert hem; hij kan het niet vatten; en voor zijn dronken hersens lijkt dit tooneel een onbeschrijfelijke onzinnigheid.

Pat Jaskin is ongewapend; zijn geweer bevindt zich in het buitenvertrek, maar hij heeft den helm op, en Tromp neemt hem dien helm bedaard van 'thoofd.

Pat Jaskin zit nog altijd midden in de verbijstering, en schijnt een onzijdig toeschouwer te zijn van een tooneel, waarvan hij toch een der hoofdfiguren vormt.

„Pas jij hem eens!” zegt Tromp, den helm aan zijn veldkornet overreikend.

Louis Wessels zet hem op.

„Hij zit je aangegoten, kerel — houd hem op!”

En Louis Wessels houdt hem op.

„Geef op mijn helm!” schreeuwt Pat Jaskin, bij wien de dronkemansmoed thans over de dronkemansverbijstering zegepraalt, maar de Hollander wringt hem kalm een doek als een prop in den mond.

’t Is echter te begrijpen, dat de Khaki nu woedend wordt; hij begint te schoppen als een wild dier, en in zijn vergeefsche poging om te roepen, stoot hij geluiden uit als het gesmoorde gebrul van een gewonden buffel.

„Ik heb nog zelden zoo’n razend individu ontmoet,” meent de Hollander, doch de jonge jager antwoordt bedaard: „’t Is de whiskey; boei hem, Tromp — dan heb ons geen last van die sujet!”

Het bevel is gauw uitgevoerd; de dronken Khaki wordt aan handen en voeten stevig gekneveld, en de beide Verkenners dragen Pat Jaskin zonder een woord te verliezen in de schaduw van den hoogen zwaren struik, dien zij zoo pas hebben verlaten.

De Hottentot, die op verkenning is uit geweest, keert thans terug, en rapporteert, dat behalve de zes manschappen, die zich thans in het buitenvertrek bevinden, den dronkenlap, die onder den hoogen struik is neergelegd, en de vier schildwachten, die rondom het huis op post staan, zich al de manschappen in de woning bevinden, om te slapen, terwijl de vijf Kaffer-achterrijders reeds in den stal op een stapel havergarven liggen te ronken als ossen.

Wessels knikt bevredigd bij het rapport.

„Maak een praatje met die schildwacht, Moortje,” zegt hij dan vriendelijk, „en zorg, dat hul voorloopig nie aan deze kant van die huis kom nie!”

De Verkenners vleien zich nu plat tegen den grond, want

zij vernemen aan den oostkant van het huis den gelijkmatigen tred van twee Khaki-schildwachten, en het terrein is ver-raderlijk licht, dat de Verkenners moeten passeeren. Doch de Hottentot is de schildwachten thans genaderd; de Verkenners hooren zijn druk gepraat, en de schildwachten ver-wijderen zich met hem langs den oostkant van het huis.

„Goed gedaan, Moortje!” zegt de jager in zich zelf, en snel loopen de Verkenners nu naar het buitenvertrek.

Zij staan aan de deur. De deur is dicht maar niet op slot. wat trouwens onmogelijk is, daar de veldkornet daar straks den sleutel in zijn zak heeft gestoken.

Hij steekt den sleutel in de opening van het slot, en haalt het slot voorzichtig over. Maar het schijnt roestig te zijn, want het maakt een knarsend geluid, en een slaperige stem van binnen roept: „Hei daar!”

„Nu zijn hul geknip,” meent Tromp.

„Ik denk het ook,” zegt Louis Wessels: — „kom Tromp, ons wil die boel eens opneem!”

Het is voor de twee jonge, rappe gasten geen al te zware taak, om het lage pannen dak van het buitenvertrek op te klauteren. En op het dak gekomen, bukken zij zich, om door de glazen dakpannen de soldaten te bespieden.

De geweren staan in een hoek. Zij tellen er duidelijk zeven stuks, want de maan verheldert dezen hoek.

Vier Khaki's liggen op het kartel, over de breedte van de stroomatras, terwijl hun beenen over den rand van de slaapstee hangen. De vijfde heeft zich langs den binnen-muur neergevlijd, terwijl de laatste als een hond onder de tafel ligt.

Bij den Hollander komt de bitterheid weer boven, nu hij de Engelsche uniform ziet, en hij vraagt met gedempte maar harde stem: „Wat verdienen die ellendeling, die zoo juis een braaf Vrijstaatsch huisgezin het weggesleep?”

„Hul voer die orders maar uit,” antwoordt de jonge jager, „die ware schuldige zit ver van hier.”

„Julle Boere is te goedhartig,” meent Jan Tromp; „die vijand ziet dit voor zwakheid aan.” En in zijn heldere, blauwe oogen is de wrevel zichtbaar om die misplaatste goedhartigheid.

Maar Wessels schudt langzaam het hoofd.

„Als ik Chamberlain, Milner en Rhodes in een eerlijk gevecht met één kogel kon dood, dan zou ik er geen twee aan bestêe nie,” antwoordt hij, „want ik zou denk die menschheid een dienst te doen, door hul in een eerlijke strijd van deze gewetenlooze manne te verlos. Maar anders hoop ik die verschrikkelijkheid van die oorlog zoo-veel mogelijk te beperk.”

Tromp antwoordt er niet op, en richt zich even op, want hij meent een verdacht rumoer gehoord te hebben aan den anderen kant van het huis, en de veldkornet meent hetzelfde.

„Naar beneden!” fluistert hij, en de beide Verkenners haasten zich, den grond te bereiken. Zij wachten even, want een paar pannen verschuiven; maar de Khaki's zijn thans in hun eersten, vasten slaap en merken niets, terwijl het verdachte rumoer aan den oostkant van het huis is verstomd.

De Verkenners staan nu weer op den grond; Louis Wessels steekt den sleutel in het slot van de deur, draait het open met voorzichtige maar vaste hand, en treedt met zijn kameraad snel besloten het buitenvertrek binnen.

De Khaki's hebben er niets van gemerkt — zij slapen door.

„Berg die geweers!” fluistert de jonge jager, en Tromp neemt ze, alle zeven, ze naar buiten dragend, waar hij ze neerwerpt in een diepen put. Dan keert hij terug, en verwisselt zijn hoed met een der verspreid rondliggende helmen.

„Ik geloof, dat ons hier voorloopig klaar is,” zegt Wessels; „ons zal die Khaki's laat slaap — hul zal ons geen kwaad meer doen nie.”

„Ons moes elk nog een Khaki-pak heb,” zegt de Nederlander, „om die andere te verschalk,” maar de veldkornet meent, dat een helm voldoende is.

Zij sluiten de deur; het roestige slot gaat knarsend over — de Khaki's zijn ontwapend en gevangen!

„Het begin belooft banja,” zegt Tromp, zich vergenoegd de handen wrijvend, als zij buiten zijn.

„En nu gaan ons aan die tweede bedrijf,” meent de jonge jager, en een heldere glimlach glijdt over zijn zonnig gelaat.

Maar plotseling wijkt de glimlach van zijn aangezicht, want op dit oogenblik komt de Hottentot in groote sprongen aangerend, en roept, zijn magere armen in radeloosheid uitstrekkend: „Vluch, baassies, vluch!”

„Waarvoor?” vraagt Louis Wessels met verwondering.

„Julle is verraai,” zegt de Hottentot met alle teekenen van angst; „een ellendige Kafferspion het julle ontdek, toen julle die dak van die buitenkamer opklim het, en die Engelsche officier is al bezig, om julle te omsingel.”

Dat is inderdaad een slechte tijding, maar Wessels hoopt, dat Moortje zich vergist, en dat de levendige fantasie den kleurling parten speelt.

Maar die hoop is hier misplaatst, en ook de hond schijnt reeds onraad te ruiken. De gehoorzaamheid houdt hem nog in den band, maar hij springt reeds met overeind ryzend haar en met de teekenen der grootste onrust tegen zijn meester op, wiens gelaat een tint bleeker wordt.

Maar hij bewaart zijn koelbloedigheid, en zijn valkenogen speuren den omtrek rond.

Hij ziet niets — ja toch, daar rechts van den grooten struik, op geen vijftig pas afstands beweegt zich iets.

Langzaam legt hij het geweer aan, en boven die oogen wordt de dreigende, onheilspellende rimpel zichtbaar.

De Hottentot is weggekropen in een greppel, dicht bij het buitenvertrek, en dekt zich toe met zijn schapevacht.

„Hul hou ons voor Engelsche,” meent Tromp.

„Toch nie,” antwoordt de jonge jager kortaf; „die Kaffer-spion zal hul wel alles verklap heb.”

En nauwelijks is het woord van zijn lippen, of een Engelsche kogel fluit rakelings langs zijn hoofd.

„Buk je!” roept hij, en beiden leggen zich plat tegen den grond.

„Vuur dan toch, of ik doe het!” meent Tromp, maar Wessels zegt geen woord.

Hij meet den afstand met de oogen — vijf en veertig pas — hij wacht even, want het hoofd van den vijand is niet zichtbaar — maar nú — de rimpel verdiept zich boven zijn oogen — en het vuur spat uit den Mauserloop.

„Die zal ons geen kwaad meer doen nie,” zegt hij: — „op, naar die buitenkamer!”

Vlug bereiken de Verkenners hun doel, en Louis steekt den sleutel in het slot. Een kogel boort boven zijn hand in de houten deur, en als hij het slot omdraait, schramt een tweede kogel den middelsten vinger van zijn rechterhand. Maar hij rukt de deur open, en springt met Tromp, Moortje en Pluto het vertrek binnen.

En dreunend valt de deur in het slot.

Geen minuut later staat een Engelsch officier met twintig man bij het buitenvertrek.

„In naam van Hare Majesteit — open de deur!”

„Maak dat ge weg kom,” roept Louis Wessels terug, „of ik schiet jou neer!”

Er wordt heftig tegen de deur gebonsd; een soldaat komt met een breekijzer aandragen, en tracht ze open te breken;

en terzelfder tijd zijn de slapende Khaki's wakker geworden.

In het eerste oogenblik nog dronken van den slaap, kunnen zij den toestand niet begrijpen, maar de luitenant roept van buiten: „Jullie hebt twee Boeren bij jullie met helmen op; die ze onschadelijk maakt, krijgt het Victoria-kruis!” en de opgesloten korporaal springt Louis Wessels reeds naar de keel. Maar Jan Tromp drukt den korporaal de revolver tegen de slapen — een korte, harde knal — en de korporaal valt lang uit, dood tegen den grond.

Dit doodelijk schot heeft een buitengewonen indruk gemaakt, en als de Nederlander thans kommandeert: „Gaaf lig — in gindsche hoek, en hou julle mond!” dan doen de krijgsgevangenen het gedwee, zonder een teeken van verzet.

„Hul zal die deur openbreek,” zucht de Hottentot, wiens moed bezwijkt, en die onder het karteel is gekropen, en Louis Wessels, die met aangelegd geweer bij de deur staat, vreest hetzelfde. Hij hoort reeds het kraken van een plank, en dan versplintert ze, een groote opening makend.

Op dit oogenblik is de luitenant vlak voor de opening; Louis Wessels ziet dat brutaal, glad geschoren gelaat in het licht der maan en drukt af.

Hij mist niet op vijf honderd pas afstands — hoe zou hij, een der eerste scherpschutters van Zuid-Afrika, dan missen op vijf pas afstands?

De officier slaat met de handen tegen den muur van het buitenvertrek — een ondeelbaar oogenblik staat hij te wankelen als een boom op zijn afgehouden wortel — om dan neer te storten, met de handen voor het gelaat, rechts van de opening.

Twee soldaten springen op hun aanvoerder toe, om hem buiten de vuurlinie te dragen, terwijl een reus van een kerel met de bajonet op het geweer en een zwaren Engelschen vloek op de lippen door de opening het buitenvertrek

binnenstormt. Slechts door een snellen zijsprong weet de veldkornet aan het gevaar te ontkomen, aan het blanke staal gespiest te worden, maar nu is ook het lot van den reus bezegeld, en die Engelsche vloek is zijn laatste woord geweest.

Hij struikelt over het lichaam van den gesneuvelden korporaal, en blijft liggen, met den Mauserkogel in de borst.

De soldaten zijn door den vastberaden tegenstand blijkbaar op de onaangenaamste wijze verrast. Zij laten hun dooden aanvoerder in den steek, en hollen weg, om beschutting te zoeken achter de struiken, achter den heuvelrand in de buurt en om den hoek van het huis, waar zij veilig zijn. En uit hun schuilplaatsen beginnen zij thans onder de leiding van een bekwaam onderofficier een geregeld beleg.

De kans hen te raken, die reeds gering geworden is, wordt nóg verminderd door de zware wolken, die uit het Noorden komen opzetten, en beurtelings het licht der maan onderscheppen. Telkens moeten de Boeren op goed geluk vuren, en hun voorraad patronen begint op bedenkelijke wijze te krimpen. De jonge jager heeft niet meer dan zeven Mauserpatronen, en Tromp bezit er nog minder.

„Ik wou, dat oom Bezuidenhout kwam,” zegt Louis Wessels met een zucht.

Hij kijkt door de opening naar buiten. De eerste lichtstrepn van den morgen behoorden thans zichtbaar te worden, maar zij zijn niet te ontdekken. Het is nog donkerder dan zooeven; het geheele zwerk is vol zwarte, jagende wolken, en terwijl de eerste regendruppels vallen, loeit de storm om de hoeken van het huis.

„Oom Bezuidenhout zal bij dit noodweer nie kom nie,” meent Tromp, in de duisternis zijn laatste Mauserpatronen tellend.

’t Is vlug genoeg gebeurd; het zijn nog drie stuks.

Er wordt gedurende verscheiden minuten geen woord meer gewisseld, doch dan zegt de veldkornet: „Hotnot, kom eens hier!”

De kleurling kruipt van onder het karteel te voorschijn, en ofschoon zijn hart nog bonst, is zijn angst toch kleiner dan daar straks, toen de geweerkogels der Khaki's als hagelsteen tegen de wanden van het buitenvertrek kletterden.

De Khaki's willen hun munitie oogenschijnlijk bewaren voor de bestorming, en zij doen er verstandig aan.

„Moortje,” zegt Louis Wessels: „jij moet baas Bezuidenhout haal, en hom zeg, dat ons in nood verkeer!”

„O baas, dat durf ik nie doen nie,” roept de Hottentot, terwijl zijn angst weer klimt.

„Het moet, Hotnot, want anders zijn ons alle drie kinders van die dood!”

Wessels meent het werkelijk, wat hij zegt, en daarom spreekt hij op luiden, dringenden, heftigen toon.

Nog altijd aarzelt de Hottentot.

„En ik zal je Pluto meegeef, Moortje — Pluto, kom hier!”

De hond, die onder de tafel lag, springt op, en ofschoon zijn meester hem nauwelijks zien kan in de duisternis, voelt hij den warmen adem van het trouwe dier, dat tegen hem is opgesprongen.

„Jij moet met die Hotnot die Boere haal, Pluto,” zegt de jonge jager op langzamen toon, alsof hij tot een mensch spreekt: „die Boere en oom Bezuidenhout, Pluto — hoor je?”

En hij bevestigt een dun koord aan Pluto's halsband, terwijl Moortje het andere einde in handen krijgt.

Nu heeft de kleurling zijn angst overwonnen, en met de vlugheid van een eekhoorn verdwijnt hij, met den trouwen hond aan het koord, in de tastbare duisternis.

De storm raast in zijn volle, ontketende kracht, terwijl

met lange tusschenpoozen een bliksemstraal den geheelen omtrek helder verlicht. Het gebouw staat als van angst te schudden, en de kronen der kastanjeboomen gaan op en neer als de baren van een onstuimige zee.

Jan Tromp heeft zoo pas zijn laatste Mauserpatroon verschoten in de richting van een verdachte beweging, die hij meent gehoord te hebben, en hij zoekt nu naar de patronen-tasschen der gevangen soldaten.

Maar Wessels schudt het hoofd.

„Dat geef niets; de patroons van die Lee-Metfords pas nie op ons Mausers nie — staak dit maar!”

Zoo staakt de Nederlander dan zijn pogingen. Een oogenblik komt de gedachte bij hem op, naar buiten te gaan, en een paar van de Engelsche Lee-Metford-geweren te halen, maar het is onmogelijk, want de put, waarin ze terecht kwamen, is te diep. Zoo zet hij zich dan zwigend neer bij den Afrikaner, de revolver in de hand, het oog op de tastbare duisternis gericht. En terwijl een bliksemstraal den hemel als te splijten schijnt, zien de Verkenners voor een ondeelbaar oogenblik den gesneuvelden officier. Hij ligt wijdbeens, met scheef getrokken mond en verwrongen gelaatstrekken in een waterplas.

En de storm dondert op in zijn kracht, en de regen stort neer in ruischende watergoten.

Tromp tast naar zijn zijde, en voelt het warme bloed.

Het licht van dien laatsten bliksemstraal heeft blijkbaar aan een Engelschen scherpshutter den weg gewezen, om een raak schot te doen.

„Is jij gewond?” vraagt de veldkornet bezorgd: „kom hier — achter die muur is ons veilig, en ik zal je wond onderzoek!”

„Och, 't is niets!” zegt de Nederlander luchthartig, maar Louis is eerst gerustgesteld, als het hem blijkt, dat het slechts

een vleeschwond is. En hij legt er een noodverband om, dat het bloeden stelpt.

Een paar der gevangen soldaten klagen over dorst, en Wessels reikt hun de nog gevulde veldflesch.

Opnieuw wordt op korten afstand een verdacht geruisch gehoord; de jonge jager schiet zijn laatste Mauserpatroon af, en dan komt het einde. Ze hooren snel naderende voetstappen — de vijand zal thans de bestorming wagen.

Louis Wessels is opgesprongen, en het geweer wegwerpend, grijpt hij naar de revolver.

De Nederlander staat naast hem.

Zij staan zoo dicht bij elkander, dat hun voeten, hun armen elkander raken, en terwijl er thans een donderslag wordt gehoord, die door zijn geweld de zware wolken in flarden scheurt, staan zij daar naast elkander — Louis Wessels en Jan Tromp — Afrika en Oud-Holland — omlijst door denzelfden vlammanden bliksemstraal....

Maar de bliksemstraal is verbleekt, en zij staren weer in die vreeselijke duisternis, die hen met haar schrikwekkend geheim elk oogenblik kan verpletteren.

„Is dit vrede met jou, Tromp?” vraagt Wessels, doch Tromp schudt het hoofd en zegt: „Ik versta jou nie.”

„Is jij bereid om te sterf, broeder?” vraagt Wessels andermaal, en Tromp antwoordt: „Ik beveel mijn geest in die hande van mijn Schepper.”

„En is die Schepper jou verzoende Vader in Christus?” vraagt Wessels, want hij voelt den drang eener machtige toegenegenheid voor zijn trouwen wapenbroeder.

Doch de Hollander geeft er geen antwoord op, en het hart van den jongen jager wordt bedroefd.

„Zal ons bid?” vraagt hij, en Tromp antwoordt met een ongewone warmte in zijn stem: „Het is goed — laat ons bid!”

Naast elkander knielen zij neer, en Wessels doet een kort,

aangrijpend gebed. En in den tegenovergestelden hoek, waar zich de krijgsgevangenen bevinden, knielt een derde bidder — een vijandelijk soldaat, die zich aan Louis Wessels verbonden gevoelt door den geheimzinnigen band van het allerheiligst geloof....

Dan rijzen zij op van den grond, die door de neersijpelende regendroppels in een moeras is herschapen, en een salvo kogels giert door de lucht.

De beide Verkenners staan weer naast elkander, en Wessels reikt Tromp de hand.

„Voor Jong-Afrika!” roept Louis Wessels.

„Voor Oud-Holland!” roept Jan Tromp.

Maar zij bedoelen hetzelfde, en zij roepen het luide, met een geestdrift, die triumfeerend uitschalt boven het geloei van het noodweer: „Voor Jong-Afrika! — voor Oud-Holland! — voor vrijheid en recht!” —

En daar ratelt het salvo — en het salvo ratelt nog eens — en nog eens — maar Tromp is met een juichkreet naar buiten gesprongen, en hij roept: „Dat is de knal onzer Mausers!”

En Louis Wessels volgt hem met snelle sprongen, en roept: „Dat is vader Bezuidenhout!”

Met den hond aan het koord was de kleurling verdwenen in de tastbare duisternis. Hij was dwars door het veld getrokken, en was dan rechts geslagen, om onder den wind te blijven, en als de Boeren zouden komen, dan moesten zij komen van dien kant.

Meer dan eens was hem de moed ontzonken, en aan het hol van een aardvarken voorbij komend, had hij de verzoeking niet kunnen weerstaan, den hond los te laten, en weg te kruipen in dat groote gat.

Maar het kloppertje daar binnen had geroepen: „Dat is

gemeen van jou, Moortje; dat is liederlijk gemeen van jou, Moortje!" En de hond, die menschenverstand scheen te bezitten, had ook zijn best gedaan, en had aan de schapevacht gerukt en geplukt, zoo hard als hij kon, en zoo was Moortje weer te voorschijn gekomen.

En dan worstelden zij weer voort: de hond met den snuffelenden neus in den wind, de ooren steil gespist, met de teekenen van die alles overheerschende onrust, die den echten speurhond kenmerkt, zoolang hij het rechte spoor niet heeft gevonden, terwijl de Hottentot hem volgde aan het koord, en zijn bloote voeten kwetste aan de onzichtbare scherpe steenen.

De storm raasde over de Vrijstaatsche steppen, en de zwarte wolken joegen langs het donkere, sterrenlooze firmament. En tegen dat noodweer tornde Moortje in, de fladderende schapevacht over zijn magere, spitse schouders, voortgetrokken door den onrustigen, zacht kreunenden hond, en nu en dan het oor op den grond leggend om te luisteren.

Maar hij hoorde niets dan het gebrul van den storm en den majestueusen donder, die op vlammende raderen voortrolde boven zijn hoofd. Plotseling echter bleef de hond onbewegelijk staan. Hij hief den kop hoog op in den wind; een zonderling gekreun als een gesnik kwam uit zijn keel, maar dan sprong hij als een razende vooruit, en terwijl het dunne koord voor dien heftigen ruk bezweek, verdween hij in de duisternis.

Moortje stond nu alleen en eenzaam op het zwoegende veld, en de moed ontzonk hem opnieuw. Hij voelde zich onuitsprekelijk verlaten, en radeloos wat te beginnen, zette hij zich neder op den harden grond, en voelde naar zijn bloote voeten, die vol bloed en wonden waren.

Doch met een ruk sprong hij overeind, want bij het schijnsel van een nieuwen bliksemstraal had hij in de verte

een stilhoudenden klomp Boeren gezien, terwijl een ruiter — zeker de aanvoerder — met den rug naar den wind gekeerd bij zijn paard stond, en een hond streeelde.

Die hond echter was Pluto, en bij dat gezicht verdween de angst van den Hottentot, en hij rende op zijn bloote, bloedende voeten in groote sprongen voorwaarts, recht op dat punt aan, dat thans weer in zwarte duisternis was gehuld, maar dat hij zich vast in het geheugen had geprent.

„Dat lijkt wel een Hotnot,” zeide de aanvoerder tot zijn makkers; „ik is benieuwd, wat hij te vertel het.”

De kleurling was hem nu genaderd, en hijgend naar den adem, vertelde hij in haastige woorden, met horten en stooten den grooten nood, waarin de twee Verkenneren verkeerden.

De aanvoerder echter bleef al bijzonder koel onder dat verhaal.

„Zoo,” zeide hij: „vertel jou dat? Maar welk bewijs heb ik, dat jij geen valstrik span nie? 't Is een banjer snaaks geval, dat een Hotnot die Boere help.”

„Dat is het rechtig,” meende een ruiter, die te paard zat, met harde stem.

„Die hond is mijn bewijs,” zeide Moortje met een gevatheid, die men niet bij zoo'n verachten Hottentot zou vermoeden, „en als ge niet gauw komt, dan is het te laat.”

De aanvoerder scheen nog een oogenblik te aarzelen, maar toen hij de hevige opgewondenheid van den hond bemerkte, zette hij alle aarzeling op zij en zeide: „Hier Hotnot — spring op die handpaard, en wijs ons die weg! En als jij ons mislei, dan weet je 't!”

En hij wees naar zijn Mauser.

„Moortje zal jou nie bedrieg nie,” antwoordde de kleurling, en op het handpaard klimmend, wees hij den vier-entwintig ruiters den weg.

Het ging recht op de hoeve aan: in een vermetelen galop,

door slooten en hindernissen, terwijl de stormen loeiden, de regen in ruischende watergoten neerkletterde, en de bliksem het pad verlichtte.

Daar ligt de hoeve....

„Ons moet die vijand omtrek,” meent een jonge Boer, uit het zadel springend, maar de aanvoerder wil er niet van hooren.

„Die tijd voor een omsingeling is misschien te kort,” zegt hij. „Ons zal een paar salvo's geef, dat die Rooinek geen raad weet van schrik, en ons zal hem verjaag!”

Zoo geven de Boeren drie salvo's, en toen Louis Wessels den knal der Mausers hoorde, heeft hij geroepen: „Dat is vader Bezuidenhout!”

Maar hij heeft zich vergist, en als thans een frissche, welbekende stem vraagt: „Waar is ons veldkornet?” grijpt de ontroering den dapperen held zóó machtig aan, dat de stem hem stokt in de keel. Maar het duurt slechts één oogenblik, en dan roept hij: „O Blikoortje! gezegend zij die God onzer vaderen, die jou ter rechter tijd het gezend!”

Louis Wessels neemt zijn hand, en houdt ze lang en innig omklemd.

Hij kan Blikoortje's gelaat in de duisternis nauwelijks onderscheiden en gaat voort: „Ik zal je nu nie vraag nie, hoe jij uit die Engelsche gevangenschap is ontkom, maar jij het een groote daad volbracht, Blikoortje, die ik nooit, neen nóóit nie vergeet zal nie!”

„O, 'tis niets bijzonders geweest!” zegt Blikoortje, maar zijns ondanks beginnen zijn lippen te beven, en er zijn tranen in zijn stem.

De storm vermindert thans; het onweer drijft voorbij, en de morgen breekt in het Oosten door met macht.

Van de vijanden is, behalve de krijgsgevangenen, geen

spoor meer te ontdekken; zij zijn, een omsingeling vreezend, uitéengespat als een troep spreeuwen, en hals over kop op hun paarden weggevlucht in de duisternis.

Maar de duisternis is nu geweken voor het gouden morgenlicht, en de Verkenners kunnen hun redders in het aanzicht zien.

„Komt broeders,” zegt de jonge jager, „onze eerste daad zij thans een loflied den Allerhoogste!”

En uit die kelen schalt het psalmlied op de vleugelen van den krachtigen wind als een morgenoffer naar boven:

„Geloofd zij, God met diepst ontzag;

Hij overlaadt ons, dag aan dag,

Met zijne gunstbewijzen.

Die God is onze zaligheid;

Wie zou die hoogste Majesteit

Dan niet met eerbied prijzen?

Die God is ons een God van heil;

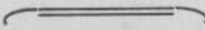
Hij schenkt uit goedheid zonder peil

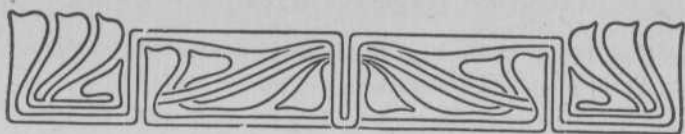
Ons 'teeuwig, zalig leven.

Hij kan en wil en zal in nood,

Zelfs bij het naadren van den dood,

Volkomen uitkomst geven!”

HOOFDSTUK V.

Moortje stond met de druipnatte schapevacht over de magere, spitse schouders en met gekruiste armen midden in den kring der stoere ruiters, terwijl Pluto zich had neergeveld aan de voeten van zijn meester.

„Jij is een wakker Moortje,” zeide Wessels met nadruk; „ga met ons mee, en ik zal je een mooie plaats geef op Wonderfontein, waar ik woon.”

„Wel,” antwoordde Moortje, terwijl de lof van den veldkornet een breeden glimlach bracht om zijn grooten mond: — „dat is goed, baassie, maar geef me dan ook mooie kleers!”

En zijn behaarde hand wees met een minachtend gebaar naar zijn vuile schapevacht.

„Wel ja,” meende Blikoortje in de vroolijkste stemming, op Pat Jaskin wijzend; „dat khaki-mormel ginds bij die struik zal wel nie veel goeds uitvoer het nie, dat hij aan die hande en voete is geknevel. Laat hom met den Hotnot van kleers wissel, veldkornet!”

Zoo geschiedde het inderdaad, maar de thans nuchter geworden soldaat maakte in de schapevacht zoo'n allertreurigst figuur, dat de veldkornet medelijden kreeg. Hij gaf aan een paar burgers last, om in de woning naar oude kleeren te zoeken, en zij waren zoo gelukkig, een oude jas,

vest en broek te vinden, die Moortje aanschoot, terwijl de Khaki zijn uniform terugkreeg.

Intusschen rilden de ruiters van de kou, want zij waren druipnat van den regen. Bovendien hadden zij grooten honger, doch daarvoor was raad, want Blikoortje had onderweg een Engelschen proviandwagen overrompeld, en zijn handpaarden met den noodigen proviand bepakt. Hij haastte zich naar de keuken, stak het vuur in het fornuis aan, en begon met groote vaardigheid koffie te zetten en een grooten ketel soep te koken.

Louis Wessels kwam spoedig eens kijken, hoever zijn kameraad reeds met zijn hoogst nuttigen arbeid was gevorderd, en hij stond weer in de groote, ruime keuken, die hij gisteravond met Jan Tromp had bezocht, en waar — in den hoek — het groote portret hing van staatspresident Steyn.

Op den schoorsteenmantel stonden de petroleumlamp, die gisteravond was gebruikt, een lantaarn, eenige flesschen en een groot tinnen bord, maar de papegaai werd niet meer gehoord, en de deur van zijn kooi stond open, zoodat hij waarschijnlijk was ontvlucht.

Wessels haastte zich nu, om zijn makkers te roepen, en terwijl Blikoortje met het beleid van een ervaren kok de soep in oogenschouw nam, schonk de jonge jager uit een ijzeren koffiekan den bruinen, heeten drank voor de toegestroomde makkers in.

Het werd een prachtige, schitterende nazomerdag, en de van den regen doorweekte kleeren droogden snel op in de warme zonnestralen.

De Boeren bleven voorloopig op de hoeve. De veldkornet vond het geraden, hier te wachten, totdat vader Bezuidenhout, die heden stellig werd verwacht, zou zijn gekomen, en de dag ging snel voorbij in de onvermijdelijke beslommeringen van het lagerleven.

Tegen den avond verzamelden zich weer al de Boeren met uitzondering der uitgezette schildwachten en een paar man, die de gevangen Khaki's in 'toog moesten houden, in de groote keuken. De lamp was van den schoorsteenmantel genomen, en verspreidde een zacht, aangenaam licht. Er stonden verscheiden koffiekannen te dampen op het brandende fornuis, en er heerschte onder de Boeren die prettige, aangename stemming, welke het onfeilbaar bewijs is van goede kameraadschap.

Blikoortje zou nu zijn jongste levenservaringen verhalen. Hij stak de houten pijp aan, blies behagelijk eenige zware rookwolken uit, en vertelde toen het volgende:

„Het ging ons daar, in die buurt van die smerige Paardeberg. nie voor die wind nie, vrinde! Ik zag die oude Leen Burgers als een tol van zijn stijve knol rol, en ik dacht: Vrind, jij is voor die haaie, als ik jou nie help nie. Ik spring dus van mijn paard en zeide: „Sta bles,” en hij bleef ook bedaard staan, totdat er zoo'n vuile granaatkartets barst, en mijn bles die levenslicht uitblaas. Ik had intussche die oude Leen op mijn rug genomen, en sjarde hem naar zijn knol, maar dat bees leek banjer op generaal Roberts, als hij zijn gemeenste nukke het. Het schudde die kop, en toen ik riep: „Sta bok!” sloeg het met zijn achterpoote achteruit, en ging er van door.

„Nu, daar had ons die poppe aan 'tdanse, mensche! In mijn domheid meende ik, dat het nie ridderlijk zou zijn nie, om die oude Leen in die steek te laat, en bij mijn getob, om Leen en mij zelf in veiligheid te breng, viel ons natuurlijk allebei die Khaki's in hande.

„Handen omhoog!” schreeuwde zoo'n taankleurige korporaal. „Hebbe!” riep ik terug, en stak mijn tien geboën die lucht in. Ik werd net als bij Elandslaagte, waar ik eveneens door mijn eigen stomme schuld in die hande van die Khaki's

was geval, op een ossewage gegooid, en met die oude Leen en andere krijgsgevangene op die krakende vierwieler naar Modderrivier getransporteer. Een vriendelijke sergeant met een fleemende stem vertelde ons daarbij, dat ons van Modderrivier per spoor naar Kaapstad zou word gestuur, om dan naar St. Helena of Ceylon te worde verscheep, waar ons gratis die kost zou heb, totdat die Boere die strijd opgeef.

„Nu, dat was een mooi vooruitzicht!

„Die Boere geef die strijd nooit op nie,” zeide ik tot Leen, toen ons alleen ware, „en ons zal dus ons heele leve onder die smerige Engelsche moet slijt!”

„Stil maar,” zeide Leen, die altijd lijdzaam was; „alles zal rech kom, Neefje.”

„Ja,” antwoordde ik, „maar ik zal me die lever heb opgegeet van verdriet, voordat dit zoover is, en jij kan je grootje ook maar voor altoos vaarwel zeg, als dit ten minste waar is, wat die fleemende sergeant ons het voorgekauw.”

„Maar ik was nie van plan nie, om dit er bij te laat zit. Wel, mensch, dat was mos geen heksewerk, om aan die domme Khaki's te ontsnap! Ik kreeg de meest avontuurlijke invalle, en ik had die tijd, om die invalle uit te spin, want die reis naar Modderrivier duurde verscheide dage. Zoo behou ik die hoop, en — die hoop is alles in die leve, jongens! Maar mijn meeste invalle was dwaasheid, totdat ik eindelijk meende, die rechte gevonden te heb.

„Ons was toen te Modderrivier; ik was Leen Burgers kwijt geraak, en ik kreeg een korporaal met twee soldate als bewaking mee in een spoorcoupé. Ik had allemaal maar hoop — 'tis zonde, dat ik het zeg! — dat dit drinkebroers zou wees, en was hul maar eens dronk, dan zou ik wel uit die trein gekom zijn, al had die ook geloop met die snelheid van een Engelsche exprestrein. Maar hul dronk niets nie, jong — geen druppel, hoor! En die korporaal met die gluiperige

gezicht, die veinsde te slaap, vloog met een afschuwelijke bombardi plotseling overeind, toen ik met mijn vingers bij ongeluk aan die kruk van de coupé-deur kwam — zoo'n stiekemert! Zoo bleef ik netjes in die coupé, zonder die geringste kans te krijg om te ontsnap, en toen ik te Kaapstad uit die trein werd geleid, stond mij een troep liederlijk schooiersvolk aan te gaap."

De Boeren schikte nader om Blikoortje heen, terwijl de zwarte Hottentot in zijn Europeesche kleeding heel deftig op den drempel van de deur verscheen, om te vragen, wat de veldkornet verlangde.

„Jij moet die gevangene een kan koffie breng," zeide de jager: „het hindert me, dat ons hier in weelde baad, en dat die arme stakkers armoe lij."

Tromp reikte een koffiekkan over, en Moortje verdween er mee naar het achterhuis, waar de gevangen Khaki's waren.

Blikoortje stopte opnieuw zijn pijp, dronk zijn tinnen kroes dampende koffie in twee teugen leeg, en verhaalde, terwijl niets werd gehoord dan het gezang der krekels achter het fornuis, zijn verdere lotgevallen.

En die waren merkwaardig genoeg!....

Hij werd in de Simonsbaai op een Engelsch transportschip overgeplaatst, en reeds den tweeden dag was hij met het plan van zijn ontvluchting gereed.

Het was tien uur in den avond, bij een donkere, bewolkte lucht, dat twee vrienden, met het plan ingewijd, hem door middel van een lang, sterk touw geruischloos lieten afzakken langs den hoogen wand van het reusachtige schip. Hij was bijna geheel ongekleeed, terwijl zijn gehavende plunje op zijn rug was vastgebonden. Bovendien was hij gewapend met een reddinggordel, waarvan het schip trouwens ruimschoots was voorzien.

De vooruitstekende punten van den scheepswand schram-

den zijn huid onbarmhartig open, maar hij voelde het niet eens, en de jonge Vrijstater daalde langzaam neer in de duistere, gapende diepte.

Hoe dieper hij kwam, hoe voorzichtiger hij werd, en er was nauwlijks een sterke kabbeling van het water te bespeuren, toen hij 't water bereikte.

Niemand had de vlucht ontdekt, en de Vrijstater haalde diep adem. Hij sloeg de armen wijd uit, en roeide met groote vastberadenheid tegen stroom en branding in naar de kust.

Het was echter een zware, harde strijd. Reeds drie kwartier had hij met bovenmatige inspanning gezwommen; telkens wierp hem de machtige golfslag weer terug, en omkijkend ontdekte hij met schrik, hoe weinig hij nog gevorderd was.

Doch hij had niet alleen te vreezen voor de branding en voor de Engelschen, maar het meest dreigende gevaar bestond op dit oogenblik in de haaien, die talrijk rondzwommen in deze baai, en telkens bekroop hem de ontzettende angst, dat zijn been of arm door een van deze zeemonsters zou worden weggerukt.

Maar het dappere Blikoortje dacht aan geen terugkeeren. Hij klemde de jonge tanden op elkander, en in de zucht, aan de Engelsche gevangenschap te ontsnappen, tartte hij den dood.

Hij rustte even, om op adem te komen, en dan begon hij opnieuw met inspanning der uiterste krachten naar den oever te roeien. Het was hem echter onmogelijk, de kust te bereiken, en hij zou in het gezicht van den oever zijn omgekomen, indien een machtige, vriendelijke golf hem niet had opgenomen, en op het strand geworpen.

Toen sleepte hij zich naar een aangrenzend kreupelbosch, en vlijde zich neer onder een zwaren struik, want hij was volkomen uitgeput.

Thans echter bemerkte hij, dat zijn vlucht was ontdekt.

Het transportschip begon zijn electrische speurlichten te werpen en in den helderen glans van die zoeklichten zag de Vrijstater op het verlichte water kleine roeibooten dobberen, die naar den vluchteling zochten. Het speurlicht strekte zich wijd uit over de zee, over de branding, en thans sprong het over de branding heen naar den oever, zijn schitterenden glans over het kreupelbosch werpend, waar Blikoortje uitrustte.

Maar onze Vrijstater lag onder het dichte loover van den zwaren struik, en was er veilig.

Hij rustte uit en wachtte, totdat het speurlicht was verdwenen. Toen kleedde hij zich haastig aan, en liep langs een voetpad landwaarts. Maar er waren nog geen honderd pas afgelegd, toen hij werd aangehouden door een Engelschen schildwacht, die hem toeriep: „Halt — werda?”

„Goed vriend!” antwoordde Blikoortje, den schildwacht met groote kalmte naderend.

„Uw naam?”

„Crowberry — Huber Crowberry.”

„Passeer!” zeide de schildwacht, en de Vrijstater passeerde.

Dan zocht hij in een bosch een sluiphoeck op, om daar te slapen als een os.

Zoo zette hij zijn tocht noordwaarts voort door de Kaapsche dorpen, schommelde onderweg hier en daar onder een gastvrij dak zijn voedsel op, en meende reeds aan het gevaar ontkomen te zijn, toen hij op zekeren middag, bij een Hollandsch-Afrikaanschen Boer buiten onder de lommerrijke linde diens eigengemaakten Kaapschen wijn proevende, de zeer onaangename tijding ontving, dat uit het naburige dorp een Engelsche patrouille in aantocht was, om hem gevangen te nemen.

Goede raad was nu duur.

De Verkenner van Christiaan de Wet.

De gastheer was den vluchteling, wiens jongste lotgevallen hij had vernomen, van harte genegen, maar hij vreesde de verbeurdverklaring van zijn goederen, zoo hij den vluchteling in zijn huis verborg, terwijl er geen andere uitweg was, om den Vrijstater uit de klem te redden.

Maar Blikoortje kreeg thans een van zijn geniaalste invallen.

„Daar ginds is jou struisvogelkamp, Oom, en je heb misschien nog wel een struisvogelheid, waarmede wilde struisvogels word verschalk.”

Oom begon hem al te begrijpen.

„Dus ons moet jon met zoo'n huid vormom?”

„Dat is die ware,” meende Blikoortje; „in zoo'n vormomming zal die schranderste Khaki mij nie ontdek nie.”

Aan Oom scheen het plan te behagen.

„Kom eens hier, Niena,” riep hij, want hij was weduwnaar, en Niena was zijn eenige dochter: „wat denk je van die plan?”

„'t Is een snaaksch plan,” zeide ze; „kom, ik zal die struisvogelheid al vast laat haal.”

Een vertrouwde Kaffer bracht de huid, en het gezelschap wandelde naar het afgerasterde kamp, waar de tamme struisvogels liepen.

Niena hield van afwerken, en Blikoortje wandelde spoedig met de struisvogelheid over zijn lijf, terwijl hij den struisvogelkop met een door den langen hals gestoken bamboesriet omhoog hield, met wijd uiteengestreckte beenen en gekromden rug langzaam op en neer.

„Hoe vindt je dat nu, Pa?” vroeg Niena.

„Het is sprekend,” zeide haar vader met een vroolijken lach.

„En ik zeg u, dat er niets van deug nie, Pa!” zeide zij, met den voet driftig op den grond stampend.

„Moet dat nu die poote van een struisvogel zijn? Het

lijk net die poote van een olifant; nee, daar kan zoo niets van kom nie, Pa!"

Pa was in den regel gewoon, om zijn dochter gelijk te geven, en het ging ook dezen keer dien weg op.

„Kom eens hier," zeide Niena tot den Vrijstater, „en vertel mij eerst eens, hoe je heet!"

„Hul noem mij in die regel Blikoortje," was zijn antwoord, terwijl hij de huid met de veeren een beetje op zijde schoof van zijn gezicht.

„Zoo — Blikoortje," zeide ze met een grappig gebaar: „de naam is nederig genoeg! Ik wil je dan zeg, Blikoortje, dat jij moet gaan lig, en je beene intrek — zóó — ja, zoo is het goed — nu is jij sprekend een struisvogel!"

Blikoortje had een krachtige hulp gevonden in deze dochter van Kaapland, en dat deze dochter Blikoortje hielp, had twee voorname redenen. In de eerste plaats had zij evenals elke ware vrouw een gevoel van medelijden met den vervolgde, en in de tweede plaats was zij in zoo'n hevige mate pro-Boer, dat zij des Zondags nooit naar de kerk ging, of zij had de vijf kleuren der Afrikaansche vlag op haar hoed gespeld. Ik wil nu niet zeggen, dat zij dit expres deed, om de Engelschen te plagen, maar waarheid is het toch, dat zij een krachtige, strijdbare natuur had, en zeker voor geen man op zij ging.

Een half uur, nadat de zonderlinge struisvogel zich had neergevljd in de schaduw van een gomboom, klepperde een Engelsche patrouille het erf op van den Kaapschen boer. De aanvoerder verzekerde, dat de vluchteling — het was volgens zijn overtuiging een van de gevaarlijkste soort — hier moest zijn en nergens anders, en op de ontkenning van den boer zeide hij op barschen toon: „Ja, ja, die verzekeringen kennen we wel; jullie heult met de Boeren, en ge zoudt ze helpen, als ge maar durfde."

Hij en zijn manschappen onderzochten het huis en keerden het onderste boven, terwijl een der jongste soldaten het hof ging maken aan de bevallige Niena.

Doch Niena verachtte de Khaki's in haar ziel.

„Het zou je knapper staan, die ontvluchte te zoek!” zeide ze.

„Ik heb hier wat beters gevonden,” vleide hij.

„Denk je dat?” zeide ze met grenzenloze minachting, en pats! daar gaf zij hem een schallende oorveeg.

De Engelsche patrouille zocht intusschen tevergeefs naar den vluchteling, en nauwlijks had zij de hielen gelicht, of Blikoortje zat al weer onder de groote, lommerrijke linde.

Tot den avond vertoefde hij onder het gastvrije dak van den Kaapschen wijnboer, en reisde dan, terwijl de praktische Niena met eigen hand zijn zakken had gevuld met proviand, voort naar het Noorden.

Op dien nachtelijken tocht echter door de duistere, Afrikaansche wereld viel hem een nieuwe grootsche gedachte in, en zooals dat hennepen touw, hangende langs den wand van het transportschip, de lijn was geweest, waarlangs hij zich van boord der Engelsche gevangenis had laten glijden, zoo moest dit nieuwe plan de lijn vormen, waarlangs hij zich weer aan boord van een Boeren-kommando zou hijschen.

Bij het krieken van den morgen, toen de eerste lichtstrepen zich uitstrekten over bosch en veld, nam hij zijn notitieboekje, scheurde er de beschreven bladzijden uit, en begon met het potlood eenige nieuwe bladzijden vol te krassen. Hij was zeer vlug met dit schrijven, maar de jonge Vrijstater had ook een scherp vernuft, terwijl hij bovendien als gewezen knecht van een paardenkooper te Pieter-Maritzburg de noodige routine had verworven, om zijn nieuw plan uit te voeren.

Nu was ook alle vrees van ontdekt te worden als met een

tooverslag verdwenen, en het brutale Blikoortje verwonderde zich slechts, dat hij niet eerder op deze krijgslist was gekomen.

Hij liep recht aan op het naastbijgelegen dorp, en hier vernemend, dat er op een half uur afstands een sterke Engelsche observatie-post was geplaatst, zag hij er geen been in, om er regelrecht op aan te sturen.

De militaire post bestond uit honderd soldaten, en op zijn verzoek bracht een der schildwachten hem bij den bevelvoerenden, nog betrekkelijk jeugdigen kapitein, die onder een met kamperfoelie begroeide verandah bezig was met zijn tweede flesch wijn.

De kapitein leek een goedhartige, rondborstige kerel, en de wijn maakte hem joviaal. En hij zat in een gemakkelijken schommelstoel behagelijk zijn dikke Manilla te rooken, toen Blikoortje voor hem verscheen.

De kapitein keek op, even de wenkbrauwen fronsende, want het was hem toch niet aangenaam, in dit behagelijk voormiddaguur zoo'n Kaapschen burger te ontvangen.

Hij kende dat soort. Zij waren eindeloos in hun klachten over ongepaste soldatenmanieren, en hun gezanik over vernielde afrasteringen hunner kampen kende hij reeds van buiten. Daarbij verzekerden zij onophoudelijk, door en door loyaal te zijn, terwijl hij in zijn ziel overtuigd was, dat zij den Engelschen alles toewenschten behalve iets goeds.

„Wat had je?“ vroeg de kapitein, den binnenkomende met een vluchtigen blik opnemend.

„Mijn naam is Huber Crowberry — paardenkooper, kapitein! Ik is bezig, paarde op te koop voor die Imperiale gouvernement, en neem nu die vrijheid, jou te vraag, of ik hier in die buurt zonder vrees voor die Boere mijn inkoop kan voortzet.”

De officier was toch blij, dat hij geen van die vervelende

Kaapsche individuen voor zich had, maar er rees een ander vermoeden bij hem op.

„Zoo, Crowberry,” zeide hij, „Huber Crowberry — wat deksels, die naam is mij niet onbekend!”

Hij keek den spreker wat scherper aan, en zeide dan: „Ga zitten!”

De jonge Vrijstater nam een stoel, en zette zich bij de tafel, recht tegenover den kapitein.

„Dus jij verklaart Crowberry te zijn?” vroeg de kapitein na een wijl.

„Natuurlijk, kapitein — Huber Crowberry.”

„Dan beginnen de dooden weer op te staan,” hernam de officier met klem, een langzamen trek aan zijn Manilla-sigaar doende.

Mijnheer Crowberry lachte even.

„Het zou die eerste geval nie zijn nie in deze oorlog, kapitein.”

„Hoe zoo?”

„Het is nie de eerste keer nie, kapitein, dat een springlevende werd dood verklaar.”

De opmerking was juist, en de officier begon weer sneller te dampen.

„Ik meende werkelijk, dat Crowberry onlangs bij een verkenning, die hij als vrijwilliger mede maakte, gesneuveld was.”

„Dan zou ik toch hier nie vóór jou zit nie, kapitein?”

De officier staakte even het rooken, en zeide dan met eenigen achterdocht: „Ik ken Crowberry niet van aanzien, maar ik moet u toch verklaren, dat gij er razend jong uitziet voor een paardenkooper.”

„U ziet er ook nog jong uit, en zijt reeds kapitein.”

De officier werd aan den éénen kant geprikkeld door den vrijpostigen toon van dezen paardenkooper, maar aan den

anderen kant streelde hem die opmerking toch, want er lag een kiesche hulde in.

„Laat mij jou papiere eens zien,” zeide de Engelschman, en Blikoortje haalde het document te voorschijn, dat hij evenals het notitieboekje uit zijn krijgsgevangenschap had gered.

Hij reikte het den Engelschman over. Het behelsde een verklaring van het Britsche gouvernement, waarbij houder dezes, Huber Crowberry, werd aangesteld als paardenkooper voor het Britsche leger.

De officier zag bij den eersten oogopslag, dat het document echt was.

Het was ook echt; er was geen twijfel aan. Zelfs Blikoortje betwijfelde de echtheid niet, want hij had het papier met eigen hand uit den borstzak van den gesneuvelden Huber Crowberry genomen. Deze Crowberry, die zich in zijn ijver voor het Engelsche gezag niet tot het koopen van paarden had kunnen beperken, had in den Natalschen veldtocht verscheiden verkenningen medegemaakt, en was bij zijn laatste verkenning op een Boerenpatrouille onder Louis Wessels gestooten en door een Mauserkogel gevallen.

Bij het vaststellen van de identiteit der gesneuvelden had Blikoortje de voorwerpen van waarde, op de lijken gevonden, aan het bevoegde gezag ter hand gesteld, opdat de nabestaanden ze later in ontvangst zouden kunnen nemen, maar met dit document en het notitieboek, dat trouwens slechts de noteering van den prijs der aangekochte paarden gold, had hij een uitzondering gemaakt.

Bij den kapitein was thans het laatste spoor van wantrouwen verdwenen, en toen Blikoortje hem ten overvloed het notitieboekje wilde laten zien, weerde hij dit met een handgebaar af.

„Laat maar zitten, mijnheer Crowberry! laat maar zitten

— geheel overbodig — een glas wijn, mijnheer Crowberry? of liever een kop koffie? Goed, dan een kop koffie!”

Hij nam de tafelschel, en spoedig verscheen een Kafferbediende, die mijnheer Crowberry een kop koffie bracht.

Het ijs was nu gebroken; de paardenkooper vormde een der gewichtigste schakels in de Engelsche cavalerie-formatie, en Blikoortje werd met groote onderscheiding behandeld.

Er ontwikkelde zich thans een druk en geanimeerd gesprek over de kansen van den oorlog, waarin de officier met groote beslistheid beweerde, dat de tegenstand der Boeren volkomen zou gebroken zijn, zoo spoedig als de Britsche vlag op het gouvernementsgebouw te Pretoria zou geheschen zijn, terwijl mijnheer Crowberry meende, dat de Boeren ook na de bezetting van hun hoofdstad nog wel een beetje zouden tegenspartelen.

De officier had veel schik in den paardenkooper. Hij vond den jongen man vol grappige, geestige invallen, en wilde gaarne de verzekering aannemen, dat mijnheer Crowberry met hand en tand de zaak van het recht was toegedaan, waaronder de kapitein natuurlijk het Engelsche gezag verstond.

„Ik had zooeven een gek idee,” zeide hij op zijn jovialen toon, de flesch omhoog houdend, om te zien, hoever zij gevorderd was. „Ik had namelijk gister uit Kaapstad een telegram ontvangen — ik heb het ding in mijn andere jas zitten — waarin mij werd opgedragen, een Afrikaanschen vluchteling, die uit de Simonsbaai was ontsnapt, te helpen opsporen, en toen u zich als mijnheer Crowberry voorstelde, dacht ik in het eerst aan een valschen naam.”

„Dit lag voor die hand,” meende Blikoortje vol wijsgeerige kalmte, met groote vrijmoedigheid nog een schepje suiker in de koffie werpend.

„Men zou op die manier echter zijn bondgenooten — want jullie paardenkoopers zijt onze trouwste bondgenooten, mijn-

heer Crowberry! — voor het hoofd stooten,” voegde de officier er aan toe, zijn glas leegdrinkend, terwijl hij onmiddellijk weer inschonk.

„Natuurlijk,” lachte Blikoortje, „en aan wie zou zoo'n misverstand ten goede kom, uitsluitend ten goede kom, kapitein?”

„Den Boeren natuurlijk!” zeide de officier, bij wien de wijn scheen te werken.

„Weet u, wat mij zoo trof, toen ik u daar net voor die eerste keer zag, kapitein?” vroeg Blikoortje, den officier vol in het gezicht ziende.

„Nu, pak eens uit!” riep de officier, die vroolijk begon te worden.

„Uw sprekende gelijkenis op Louis Botha, die Transvaalsche generaal, die ik vóór die oorlog banja keer heb ontmoet.”

De kapitein trok welgevallig aan zijn snorren, want hij had respect voor Louis Botha, en de frappante gelijkenis met dezen geduchten vijand streelde zijn ijdelheid niet weinig.

„Lijk ik dan zoo sterk op hem, mijnheer Crowberry?”

„Als die ééne druppel op die andere!” antwoordde de aangesprokene, zijn koffie met welbehagen drinkend, want dit was werkelijk koffie en geen slootwater, dat hij zoo dikwijls had gedronken in de Boerenlagers.

Er volgde een tamelijk lange pauze, waarin de officier geducht zat te dampen. Dan wendde hij zich weer tot Blikoortje, die zijn hart blijkbaar had gestolen, en zeide, de sigaar in den aschbak leggend: „Zal ik u eens in vertrouwen wat zeggen, mijnheer Crowberry? Er is niet één Engelsch generaal, die in de schaduw van Louis Botha kan staan!”

„Ik is van 't zelfde gevoelen,” antwoordde mijnheer Crowberry met volle overtuiging.

De kapitein begon door te slaan en hernam: „Wat is

generaal Buller? Een prul! Wat is generaal Roberts? Een proclamatieheld! Wat is lord Methuen? Nu, mijnheer Crowberry! zeg eens eerlijk, zonder omwegen uw meening over dien lord, die in onze pers zoo geweldig in de hoogte wordt gestoken!"

„Ik wou, dat ik die verstand had, die lord Methuen te kort kom," antwoordde mijnheer Crowberry op bescheiden toon.

De kapitein schaterde het uit.

„Daar neem ik er nog ééntje op!" zeide hij, een glas wijn naar binnen spoelend, doch nu was de flesch ook leeg.

„Waarom lach u toch zoo?" vroeg mijnheer Crowberry met groote belangstelling.

„Omdat u zich zoo diplomatisch uitdrukt, mijnheer Crowberry! O, 't is onbetaalbaar, 't is uniek, 't is eenig! Maar ik ken die diplomatieke fijnheden niet, mijnheer Crowberry!"

De kapitein wond zich geweldig op, en sloeg met de vuist op de tafel, dat de glazen rammelden.

„Ik spreek als een rondborstig Engelsch soldaat, mijnheer Crowberry, en verklaar u, dat lord Methuen te dom is om te begrijpen, dat hij veel te stom is voor bevelhebber van een legerdivisie."

Blikoortje had er bepaald verdriet van, dat het gesprek thans plotseling staakte, want het werd zeer belangwekkend voor zijn Vrijstaatsche ooren, maar er was niets aan te doen, want een ordonnans was binnengetreten, en de officier moest voor dienstzaken uit.

Op hartelijke wijze nam de kapitein afscheid.

„Nu, mijnheer Crowberry," zeide hij, den Vrijstater stevig de hand drukkend, „het heeft me dol veel plezier gedaan, met u kennis te hebben gemaakt. Tot weerziens dan!"

„En is het hier veilig in die buurt? Zijn er geen Boere, kapitein?"

„Boeren, mijnheer Crowberry? Wees gerust — hier zijn

geen Boeren! Waar ik ben, heerscht rust; de Boeren hebben den dood aan mij gezien, want ik ken hun oorlogsmethode door en door, en ben hun te slim af. En laat ik u nog één goeden raad mogen geven, mijnheer Crowberry: koop geen gemeene knollen, en kijk niet op een paar pond — de goudvelden zijn er goed voor!”

Dien raad nam de paardenkoopman ter harte. Nog dienselfden namiddag sloot hij contracten met twintig paarden-eigenaars in den omtrek, noteerde alles nauwkeurig in zijn notitieboekje, en besteedde zulke royale prijzen, dat de verkoopers hem wel op de handen hadden willen dragen. Over acht dagen moest de levering der paarden op een bepaalde plaats geschieden, en de betaling was natuurlijk contant.

Dien nacht sliep Blikoortje op kosten der Britsche regering in het beste hôtél van het dorp: in een vertrek, dat vlak aan de mooie kamer grensde, waar denzelfden nacht een Engelsch generaal vertoefde.

Den volgenden dag reisde Huber Crowberry per spoor tot aan Graspan, verliet hier den trein en trok den Vrijstaat in. De Engelschen waarschuwdén hem, om voorzichtig te zijn, want er waren berichten, dat het pas tot rust gebrachte Zuiden van den Vrijstaat door eenige gezanten van den afgezetten president Steyn in nieuwe beroering werd gebracht, maar hij stoorde zich weinig aan die waarschuwing, en nauwelijks een dag later ontvingen de Engelschen de tijding, dat een nieuwe zendeling van Steyn den Vrijstaat was binnengedrongen, en op de brutaalste manier recruten wierf voor een nieuw Boerenkommando.

Die nieuwe afgezant was Blikoortje, alias Huber Crowberry....

Het was laat, toen Blikoortje zijn verhaal had gedaan.

De krekel zongen luider achter het uitgedoofde fornuis, en de maan blonk opnieuw aan het azuren gewelf.

De manschappen zochten nu hun rustplaatsen op, en spoedig lag de hoeve in stillen, diepen vrede. Doch midden in den nacht bereikte vader Bezuidenhout met zijn klompje burgers de sluimerende hoeve, en den volgenden morgen gaf hij aan veldkornet Wessels de instructies over, die een bijzondere rapportganger van President Steyn had overgebracht.

Zij behelsden de order, om ten spoedigste terug te keeren naar het Noorden.

HOOFDSTUK VI

De pleegzuster staat in de operatiekamer, die helder wordt verlicht door de vroolijke voormiddagzon, als op een baar een Vrijstaatsch veldkornet wordt binnengedragen.

Op het eerste oogenblik is zij onthutst door de sprekende gelijkenis van dit bleek maar vastberaden gelaat met dat van Albert Viljoen, die op den Spionkop zijn heldenleven had gegeven voor vrijheid en recht, en nu zij verneemt, dat deze gewonde een twee jaren oudere broeder is, verwondert zij zich niet meer. Het is dezelfde zwarte baard — diezelfde donkere oogen — datzelfde voorhoofd van graniet, maar de mond toont iets grooter en de neus is stomper.

„Schot door die enkel,” rapporteert hij zelf met vaste stem aan den Nederlandschen dokter, die aanwezig is.

Gisteravond heeft hij bij een verkenning, ver het Zuiden in, het ongeluk opgelopen, en hoe de man in staat is geweest, bij het hevige bloedverlies zooveel mijlen ver in het zadel af te leggen, blijft een raadsel. Hij heeft onderweg met eigen hand den vermorzelden voet verbonden met een linnen zwachtel, vastgesnoerd door een onbeholpen, stroeven leeren riem. Zoo is hij er dan gekomen, en daar ligt hij op de baar, veldkornet Hans Viljoen.

De dokter is een voortvarend man, en op zijn wenk roept de zuster onmiddellijk twee verplegers.

Hij snijdt met een mes den leeren riem door, die wel in een ijzeren knoop schijnt te liggen, en verwijdt met vlugge, vaardige hand de van bloed en vleesch saamgekleefde zwachtel.

En nu wordt de voet zichtbaar: een klomp uiteengereten vleesch; een pap van uiteengerukte spieren, afzichtelijk om aan te zien.

„Van een vuile lyddietbom,” zegt de veldkornet, terwijl zijn oog met de stoicijsche kalmte van een Romein op de glibberige massa rust.

De dokter kijkt zeer ernstig.

„De voet moet er af, veldkornet.”

„Ik dach dit wel, dokter!”

„Willen wij het dadelijk doen, of wilt ge eerst wat rust nemen, veldkornet?”

„Hoe eerder er af, hoe beter, geloof ik.”

„Ge hebt gelijk.”

De zuster is met de twee verplegers thans binnengetreten, en op een zwiigend handgebaar van den dokter wordt Hans Viljoen met een vlugge beweging op een matras op de amputatie-tafel uitgestrekt.

De dokter wijst, de chloroform-kap uit de kast halend, aan de helpers met een tweede gebaar hun plaats, en de zuster neemt den voet.

„Is jij Truida Uijs?” vraagt de veldkornet.

’t Is onbegrijpelijk, dat een man, die op het punt staat, voor altoos verminkt te worden, nog moed heeft, aan andere dingen te denken. En als Truida zijn vraag bevestigt, heeft hij een nieuwe vraag: „Waar is Louis Wessels nu?”

„Ik weet dit nie,” antwoordt ze; „ik geloof in die Zuide, in die buurt van die Oranje-rivier.”

De dokter heeft intusschen de kap genomen, om ze voor het gelaat van den veldkornet te schuiven, maar de Vrij-

stater duwt het masker met een krachtige beweging op zij.

„Maar veldkornet!” roept de dokter.

„Ik wil geen kap nie, ik wil geen masker nie, dokter,” is het besliste antwoord, en als de Vrijstater onbuigbaar blijft, is de dokter wel genoodzaakt, zich in het zeldzaam geval te schikken.

„In vredesnaam dan maar!” zegt hij, ofschoon het hem niet aangenaam is.

Het rechterbeen, waaraan de vermorzelde voet zwabbert, wordt nu geheel ontbloot, terwijl de slagaders aan den wortel der dij door stevige elastieke banden worden dichtgedrukt.

De gespierdste der verplegers moet dit rechterbeen vasthouden, terwijl de andere voor het linker heeft te zorgen.

Truida staat aan het voeteneinde; de vermorzelde voet rust in haar beide handen.

De dokter is een man van weinig woorden, en met bijna angstwekkenden spoed neemt hij zijn maatregelen, terwijl de oogen van den gekwetste met kalme vastberadenheid zijn bewegingen volgen.

De hand van den dokter heeft reeds het vreeselijke amputatie-mes omklemd. Het schittert en fonkelt met huiveringwekkenden glans in het gouden zonlicht — het dorst naar bloed....

Hij onderzoekt nog eens, voor den laatsten keer, het been.

„Toch onder die knie, dokter?”

„Natuurlijk, veldkornet — onder die knie!”

„Dan is dit goed; ik heb nog een groote rekening met die Khaki's!”

Hij zegt dit zoo koelbloedig, alsof hij een morgenwandeling gaat doen, en toch zweeft het huiveringwekkend amputatie-mes boven hem.

„We zullen hem hier nemen,” meent de dokter, tegen

een bepaald punt boven den verbrijzelden enkel tikkend.

„Neem het maar nie te krap nie, dokter,” zegt de veldkornet; „het komt er op een paar duim nie aan nie!”

Maar de dokter, die zich anders verbazen zou, hoort thans die woorden nauwlijks, want het werk, dat verricht zal worden, eischt den vollen man.

Hij klemt het vreeselijk wapen vaster; het schijnt vuur te spatten, en met een vlugge, vaardige cirkelsnede deelt hij de huid — vijf centimeter beneden het punt, waar het been zal worden afgezaagd. Dan maakt hij de huid los van het rauwe vleesch, en stroopt ze met een krachtigen ruk op, zooals de huid van een aal wordt afgestroopt.

De huid is nu opgestroopt tot vlak boven het punt, waar het been zal worden afgezet.

De gekwetste ligt onbewegelijk, en zijn oogen volgen zwijgend de bewegingen van den operateur.

Truida's oogen rusten op den veldkornet, en zijn vermorzelde voet ligt in haar handen. Doch haar ziel strekt zich uit naar boven, naar de eeuwige Fonteynen der kracht, en zij smeekt tot God om sterkte voor dezen dapperen vaderlander.

Niemand spreekt een woord. Maar de dokter neemt het amputatie-mes opnieuw in zijn sterke, gespierde hand, en het blanke lemmet flikkert als een opvlammende bliksemstraal in den glans der zon.

Uit de breede borst van den Vrijstater gaat een zucht, en als een zucht gaat het vlijmscherpe, harde staal door het rauwe vleesch.

Het is de meesterlijke cirkelsnede geweest, die het vleesch heeft gescheiden tot op het been.

De dokter kijkt even op uit zijn gebukte houding.

Een ondeelbaar oogenblik rusten zijn oogen in die van den Vrijstater, en zijn hart klopt hooger bij de gedachte, dat een zoon van den Nederlandschen stam met zulk een

heldenmoed en bij volle zinnen de zware operatie doorstaat.

Maar nu hij de zaag grijpt, wendt de Vrijstater zijn oogen af; hij wendt ze naar boven, en hij is niet de eenige, die hier met gesloten lippen bidt.

Een paar bonte vlinders vliegen op van het raam, en fladderen vroolijk rond in den gouden glans der zon, maar niemand, die ze ziet.

En de zaag daalt neer; haar tanden flitsen als dolken; een vaal bleek trekt over het gelaat van den ijzeren Vrijstater, en uit zijn breede borst komt een gesteun als het gebrul van den leeuw in zijn doodsstrijd.

Maar de zaag heeft reeds haar taak volbracht; haar krassend geluid is verstomd, en over het gefolterd lichaam van den zwaarverminkte, die de tanden der zaag heeft gevoeld in het merg van zijn gebeente, verheft zich zijn heldenmoed in triumfeerende kracht.

En de vermorzelde voet met een stomp van het been rust in Truida's handen — zwaar als lood...

Vlug slaat de dokter de opgestroopte huid over het ingekorte been van den gekwetste heen, legt een stevig verband, en zegt dan, met een warmer toon dan gewoonlijk: „Ik wensch u geluk met de goed geslaagde amputatie, veldkornet!”

„Is alles gebeur?” vraagt de verminkte.

„Alles, veldkornet!”

„Dan dank ik jou, dokter — je weet er aardig doorheen te kluij. Jij is immers een Hollander?”

„Ja,” zegt de dokter, „maar thans ben ik uw kommandant, hoor, en ik schrijf u volstrekte rust voor.”

Hij wenkt de oppassers; zij nemen de matras, waarop de veldkornet ligt, voorzichtig op, en dragen hem naar een luchtige zaal van het hospitaal.

Truida Uijs staat midden in een der hospitaalzalen.

De Verkenner van Christiaan de Wet.

De veldkornet, wien daar straks de voet is afgezet, ligt in een andere zaal in een rustigen, diepen slaap, zonder koorlsen.

Op haar verzoek is Truida naar hier, naar dit Vrijstaatsche dorp verplaatst, nadat zij eenige maanden als verpleegster van het Roode Kruis in den omtrek van Ladysmith bijstand heeft verleend. Zoo staat zij daar dan midden in de zaal — tusschen de zieken en de gewonden in — en kijkt even op van haar werkkring, die al de krachten van ziel en lichaam eischt.

Zij gaat voor een der wijdgeopende ramen staan, en hare vriendelijke bruine oogen staren naar buiten.

Het is wel een aardig dorp. Het is niet grootsch maar lief, en schilderachtig strekt het zich uit langs de hooge oevers der kleine rivier.

De oevers zijn dicht begroeid. Men vindt er den Mimosa-struik en den treurwilg, en die treurwilg, hier ingevoerd uit Holland, is een heenwijzing, dat dit land behoort aan de nakomelingschap van Holland. Ook tiert er de sierlijke katdoornheester met haar grillig gevormde takken, haar mooie gevederde bladeren en haar lange, witte doornen, terwijl verder den oever op de heerlijke eucalyptus groeit.

Maar de groepeerings van boomen, struiken en bloemen is geheel aan de natuur overgelaten; er heerscht een bevallige wanorde; in de schaduw der treurwilgen ruischt het gepluimde riet.

De eigenlijke kom van het dorp ligt verderop, en is, evenals de meeste Zuid-afrikaansche dorpen, aangelegd volgens het rechthoekig stelsel: een breede hoofdstraat en een paar evenwijdig loopende smallere zijstraten, die allen rechthoekig gesneden worden door een aantal dwarsstraten. Op het kerkplein staat de lage, met zink gedekte kerk, en op het ruime marktplein vindt men den overdekten afslag.

De verpleegster wendt zich naar de deur, want er zijn bezoekers in aantocht, bestaande uit een Boerenhuisgezin: vader, moeder, zoon en twee dochters.

Oom heeft reeds een grijzenden baard, en tante's gezicht is diep weggedoken in de zwarte kap. De zoon heeft nog „jong hoenderhaar,” zooals de Boeren dat noemen, en de meisjes, „de nooitjes,” versierd met witte dressen, kijken van uit de blauwe kap vol nieuwsgierigheid deze nieuwe wereld in.

Zij komen naar de gewonden zien, en Oom vraagt aan de verpleegster:

„Nichie, is hier gewonde?”

„Ja Oom, hier is gewonde.”

„Is daar Villiers?”

„Nee, Oom!”

„Is daar die lange Kloppers?”

„Nee, Oom.”

„Is er Kruger dan?”

„Ja, er is iemand, die Kruger heet.”

„Is het Koos Kruger?”

„Nee, zoo heet hij nie.”

„Is hij altemets die schoonvader van die jonge Viljoen?”

„Dat weet ik rechtig nie, Oom!”

De nooitjes trekken intusschen haar moeder naar een krib, waar een gewonde ligt met verbijzeld been, die glimlachend de versnaperingen aanvaardt, hem door de vriendelijke meisjes aangereikt.

De vraaggrage oom heeft zich thans bij haar gevoegd, en samen wandelen ze de zaal door. De verpleegster dult het, omdat er geen andere bezoekers zijn, en een paar nieuwe gezichten aan de lijdens eenige afleiding kunnen bezorgen. Doch overigens houdt zij zich streng aan den regel, alle be-

zoekers te weren, die geen bijzondere familieleden of vrienden hebben op de zaal.

In de vestibule wacht haar een nieuwe groep bezoekers.

„Nichie, mag ons nie een beetje kom kijk nie, om te zien, of er van ons gewonde is?”

„Hier hang die lijs van die gewonde; kijkt maar, of er iemand op staat van jou familie of vriende, en dan zal ik jou binnen laat.”

„Nee, ons wil hul zelf zien, Nichie,” zegt de tante op stelligen toon.

„Maar dat gaat nie, Tante,” antwoordt de verpleegster op even stelligen toon.

Tante wendt zich verontwaardigd tot Oom, en Oom zegt schouderophalend: „Och, hulle is maar Hollanders; hulle denk, ons Afrikaners geef nie om ons mensche nie.”

„Ja,” herneemt Tante zuchtend: „’t lijkt mij, dat ons zoo maar altijd onder die vreemde naties zal moet buig.”

Maar daarmede is Oom het volstrekt niet eens, en hij antwoordt moedig: „Wach maar; as ons met die Khaki’s klaar is, dan begin ons aan die Hollanders!”

Er komt een nieuw bezoeker. Het is een tengere jongen van hoogstens dertien jaren met magere, bleke wangen.

Hij kijkt de verpleegster aan met zijn smeekende oogen en zegt: „Zuster, is mijn boetie nie hier nie? Hij moet banja zwaar gewond zijn.”

En hij noemt den naam.

„Ga met mij mede,” zegt de verpleegster vriendelijk, en zij neemt hem mede naar een klein kantoortje. Daar reikt zij den jongen een stoel, en zet zich bij hem neer.

„’t Is met jou broer heel erg,” zegt zij ernstig.

„Heel erg, Zuster?”

„Heel erg, Neef — hoe gaat het met jou moeder?”

„Zij het gister avond gehoor, dat Dirk zwaar gewond is,

en zij het mij hier heen gezend, want moeder is banja ziek.”

De jongen heeft een lange, Zondagsche jas aan, en de mouwen zijn veel te lang, daar de zorgzame moeder bij het koopen op den groei van haar kind heeft gerekend.

De handen komen thans bevend uit die lange mouwen te voorschijn, en die bevende handen nemen de hand der verpleegster, en over de sidderende lippen komt de vraag: „Is hij dood, Zuster? Is boetie Dirk dood?”

„Ja, mijn jongen,” zegt zij: „hij is eergister heengegaan. Hij is in die dood gegaan voor vrijheid en recht!”

Er gaat een zenuwachtige trilling door het tengere lichaam van den jongen, alsof het wordt geschokt door een wreeden electrischen stroom, en groote tranen biggelen over zijn bleeke wangen.

Hij wischt zich met de onbeholpen mouwen de tranen uit de oogen, en zijn smeekende blik rust op de verpleegster.

„Het Dirk nog iets gezeg? Het hij zwaar geleên?”

De verpleegster vertelt van Dirk's laatste dagen. Zij vertelt niet alles — waarom zal zij verhalen, dat Dirk, die een schot door de maag had gekregen, dikwijls lag te krimpen van onduildbare pijn? hoe hij het soms uitschreeuwde en uitgilde evenals de ongelukkige, die aan den folterpaal is vastgeklonken? Neen, zulke dingen zegt zij niet; die verzwijgt ze, die verbergt ze. Maar het andere, wat zij weet, en met luisterend oor heeft opgevangen van de lippen des stervenden, en wat de overblijvenden kan troosten, dat zegt ze.

Want zij heeft een teeder gemoed, een gevoelig hart, een waarlijk medelijdende ziel, die Truida Uijs. En dezelfde hand, die den Engelschen wachtmeester in de buurt van Elandslaagte neerschoot, omdat hij het leven van Louis Wessels bedreigde, verbindt de wonden zooals geene andere hand, en troost de bedroefden zooals geen andere mond.

„Schrei maar uit, mijn jonge,” zegt ze: „dat geef ruimte!”
Zij weet het bij eigen ervaring.

En dan vertelt ze van den overledene: van zijn laatste dagen, van zijn laatste uren; van de angsten des doods, die hem beknelden, en hoe de Heere Jezus en Gods oneindige genade hem deden triumfeeren over den koning der verschrikkingen.

Zij neemt uit een lessenaar een beschreven papier.

„Hier,” zegt ze tot den jongen; „op dit briefje het Dirk van jou moeder en jou — jij is mos zijn eenige broeder? — afscheid genomen. Het zal jou moeder een groote troos wees in haar droefheid.”

De jongen vouwt het briefje open, en het heeft in zijn handen.

„Innig geliefde Moeder en zeer geliefde Broeder!” zoo leest hij. „Ik ga naar die eeuwig Vaderhuis, en zeg u hartelijk vaarwel. Ik heb die goede strijd gestreden, en sterf in die verdediging van die rechte van ons volk. Mijn zonde is mij vergeef, want Christus is voor mij gestorve. Ik heb veel pijn gehad, lieve Moeder, maar die pijn is nu over, en die Heere het alles wel gemaakt. Aan mijn dokter en mijn verpleegster denk ik met groote, innige dankbaarheid. Ik lig nu maar te wacht op die hemelsche Veerman, die mij zal overhaal over die Doodsjordaan. Nu, vaarwel, lieve Moeder! Meer dan eens heb ik u verdriet gedaan — vergeef het mij! Vaarwel Piet — beste boetie! Zorg voor jou moeder, en zoek die Heere in jou jonge jare, terwijl Hij te vinden is!

Zoo teeken ik dan in leve en sterve

Uw innig liefhebbende Zoon en Broeder

Dirk Labuchagne.

Piet heeft den brief gelezen, en vouwt hem langzaam dicht. Zijn wangen zijn nog bleeker dan zoo even, en hij rijst langzaam overeind.

„Waar is Dirk begraaft?” vraagt hij, en de verpleegster wijst hem de plek.

En dan gaat hij heen — de onbeholpen mouwen strijken over de schreiende oogen — zij ziet hem waarschiijnlijk nooit weer.

Er is nieuw bezoek gekomen — oom, tante en een klein dochterke.

„Middag Nichie!”

„Middag — wat zoek julle?”

„Ik zoek mijn zoon,” zegt Oom op beslistén toon; „hij is zwaar gewond.”

„Present!” roept een heldere vroolijke stem uit een krib.

„Zoo — is jij daar, Kasper? Hoe maak je 't, jongen?”

„Zoo gezond als een hoen, Vader; een schram van die vel — 't het 'niks nie te beteeken nie. En is u daar ook, Moeder? En Teuntje? Nu, dat vin ik uitstekend, hoor!”

De familie zet zich neder bij den gewonde, en blijft er een half uur zitten praten.

„Ik denk, Oom, dat het nu tijd van vertrek zal word,” zegt de zuster.

„Toch nie, Nichie — ons blijf hier die geheele dag. Ik moet mijn gewond zoontje oppas.”

Het gewonde zoontje schatert het uit van plezier.

„Daar is die dokter voor en ik, Oom!”

„Nee, Nichie — die Kommandant-generaal het ons permissie gegeef, om hier te blijf.”

Maar Truida kent haar plicht en herneemt: „Daar kan niks van kom nie, — als hier al die bezoekers wil blijf, dan zou ons die gewonde naar buiten moet breng.”

Oom staat dan toch langzaam op.

„Julle Hollanders is maar lastige mensen.”

„Ik is geen Hollander nie, Oom, maar dit is een Hollandsche ambulance,” zegt de verpleegster.

„Ja, ja, — dat weet ons wel,” meent Oom, met vrouw en dochter vertrekkend.

„En waar zijn die Khaki's?” roept de gewonde zijn vader nog na.

„Al te Bloemfontein,” roept de vader grimmig.

„Zoo — te Bloemfontein! Wach maar — as ik weer fluks is, dan zal hul 'tgewaar word!” En de overmoedige gewonde, die trouwens maar een onbeteekenende vleeschwond heeft aan den arm, lacht hard op.

De dokter is nu gekomen, en de verpleegster verwijdt zich. En als zij terugkeert, is de dag reeds gedaald, en de lampen branden.

Truida gaat langzaam langs de kribben. Hier plooit zij een kussen recht, ginds schikt zij een deken goed. Uit den hoek roept een stem om water; zij brengt het. Het is een van de ernstigste patiënten; zijn hersens waren door een bomscherf zoo goed als blootgelegd, maar de nieuwe chirurgie schijnt een wonder aan hem te hebben gedaan, en er is alle hoop op herstel.

Twee kribben verder ligt de spraakzaamste patiënt van het geheele hospitaal, en er is haast bovenmenscheijk geduld voor noodig, om naar zijn woordenstroom te luisteren.

„Weet je, wat goed is tegen die stank van die gemeene lyddietboms, Zuster? Een teug azijn — niks, dat beter help nie!.... Ik moet zoo banjer hoest, Zuster, dat die longen toetrek — geef mij een glas suikerwater, Zuster! Zoo, dankie! Ach Zuster, al mijn kostbare huismiddeltjes is in die lager bij Ladysmith verloor gegaan; krampdruppels, levenselixer, haarlemmerolie — o 't is verschrikkeijk! Weet je, wat goed is bij inflammatie, Zuster? Rol je in die versch

afgestroopte huid van een roodbonte bul, en je is zoo maar subiet gezond."

Hij zwijgt een oogenblik, om dan voort te gaan: „Waarom word ons mensche door die dokters toch slap gemaakt, Zuster?"

De Boeren bedoelen met „slapmaken" chloroformeeren, evenals zij met „kluiven" opereeren bedoelen.

„Dan voel hul geen pijn nie bij die operatie, Neef."

„Zoo — maar die gekluif is toch maar een groot gezanik. De meeste wonde genees door een blad tabak er op te leg, en als dat nòg nie help nie, dan leg je er nog een pleister wagensmeer over heen."

„Mensch!" zegt Truida, griezelen van die afschuwelijke middelen.

„Ach Zuster!" klaagt hij: „daar krijg ik weer die kramp in die maag, en die maag werk banjer naar bove toe!"

„Die maagkramp moet jou nie verwonder nie," zegt zijn buurman, die een schot door den schouder heeft gehad, „want Neef het in der tijd een heele homoeopathische apotheek doorgeslik."

„Wat?" zegt Truida, en de vroegere schalk speelt een oogenblik weer om haar lippen: „is dat waar, Neef?"

„Ik zal jou wat vertel," antwoordt de praatbroer. „Ik had een verschrikkelijke pijn in die rug en die niere, en heb toen een kistje homoeopathische huismiddelen meegebracht uit Pretoria: een kistje met acht-en-twintig fleschjes, gevul met witte korreltjes. Ik kreeg er een boek bij, maar ik kon er nie wijs uit word nie, en mijn buurman raadde mij aan, om die fleschjes één voor één te probeer — dan kon ik in geen geval die rechte middel nie overslaan nie."

„Een goede raad," meent Truida met een lachend gelaat; „als je nu maar bij nummer één is begonnen!"

„Dat heb ik gedaan,” zegt Neef met klem.

„En hoeveel nam je per dag?”

„Hoeveel? Natuurlijk een fleschje per dag, Zuster, en in dertig dage was het op, want ik had twee dage gestaak om miserabeligheid.”

„Eén fleschje per dag!” roept Truida met ware ontzetting; „en daaronder een fleschje arsenicum — rattekruid!”

„En nog nie dood gegaan nie,” meent de buurman van den praatbroer: — „o Zuster, hij het een maag als een rhinoceros!”

Zij wordt aan een volgende krib geroepen.

Een huisvader, wiens rechterarm is verbrijzeld door een dumdumpogel, verzoekt aan Truida, een brief voor hem te schrijven aan zijn vrouw en kinderen. En Truida doet het. Zij neemt een schrijftafeltje met het noodige gereedschap en begint te schrijven, wat de gewonde haar voorzegt.

Zij zit daar, met den rug naar de deur, zonder het te merken, dat de deur voorzichtig wordt geopend, en iemand geruischloos binnentreedt, om vlak tegen den muur, bij de deur te blijven staan, de oogen onafgewend op de zuster gericht.

Truida staat thans op, om een koortslijder, die dorst heeft, water te brengen, en de vreemdeling treedt dieper in de schaduw.

En als de koortslijder is geholpen, zet zij den brief voort. Zij wordt opnieuw geroepen, en de gewonde huisvader begint al een beetje ongeduldig te worden. Maar zij blijft met onverstoorbaar geduld haren liefdeplicht vervullen, en de brief is eerst voltooid, nadat hij nêgen keeren is onderbroken.

Opnieuw gaat zij door de zaal; zij schuift de kussens goed, en legt de dekens recht. Zij troost de klagenden; zij beurt de moedeloozen op, en voor meer dan één ge-

wonde is haar verschijning liefelijk als die van een engel Gods....

De rijzige man in de schaduw heeft moeite, om zijn zelf-beheersching te bewaren, en hij legt de hand op den bandelier, op de borst, om zijn beweging meester te worden.

De verpleegster zet haar arbeid voort, en thans knielt zij neder bij een zwaargewonde, die een schot door de longen heeft.

„Bidde,” fluistert hij: „bidde, Zuster!”

De verpleegster knielt bij hem neder, en de vreemdeling hoort haar gebed, al wordt het zacht gesproken, want hij kent haar stem.

Dan zet de verpleegster zich neder bij het tafeltje, en stut het hoofd, want zij is moede. En het licht der brandende lampen valt op haar beeldschoon gelaat, gewijd en verheerlijkt door de majesteit der dienende christelijke liefde. Daarop bukt ze zich, om een nieuwen brief te schrijven, maar de vreemdeling treedt thans uit de diepe schaduw te voorschijn.

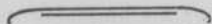
Hij doet het echter langzaam en voorzichtig, en de briefschrijfster merkt het niet. En niemand bemerkt het, want de lichtgewonden slapen reeds, terwijl de zwaargewonden en de koortslidders te ziek zijn, om van hun omgeving notitie te nemen.

Hij maakt een omweg, en langs een omweg komt hij achter den stoel der briefschrijfster te staan.

En hij leest van het blad, waarover haar pen heen gaat: „Ik weet nie, Louis, of ons elkander ooit zal weerzien, ja ik weet nie eens nie, of jĳ die brief ooit in hande zal krijg. Ach, ik beef voor jou dierbaar leven — God weet het! — en mijn groote liefde zou jou wil dek als met een onoverwinnelijk schild. Ik is dikwijls bedroefd — bedroefd om jouentwil, Louis — versta jĳ dat?”

„Ja, ik versta dit,” fluistert een stem dicht aan haar oor, en de hand op haar schouder leggend, fluistert diezelfde stem: „Truida, liefste!”

Zij echter rijst op, en zich omkeerend, zegt zij met een gesmoorden kreet: „Louis Wessels — zon van mijn leven!”

HOOFDSTUK VII.

De kleine krijgsmacht van Louis Wessels was er dan toch maar weer doorheen gekomen, en de jonge jager had, door Blikoortje, Tromp en anderen op krachtige wijze gesteund, zijn buitengewone talenten als Verkenner bewezen. Dwars door de Engelsche linies heen had hij veilig zijn manschappen gevoerd, terwijl hij onderweg nog zoo voorspoedig was geweest, vijf Khaki's met een kar vol Engelsche proclamaties te overrompelen.

De soldaten hadden een onvrijwilligen tocht moeten medemaken naar het Noorden, terwijl van Roberts' proclamaties een lustig vuur was gemaakt, dat in den killen avond een aangename warmte had afgestraald.

Zoo had Wessels dan het Vrijstaatsche dorp bereikt, waar zich het Hollandsche hospitaal bevond, en nadat hij zooveel weken de lyddietbommen van den vijand had getrotseerd, ontving hij thans een volle week verlof.

Het liep hem in deze week van alle kanten mee, en terwijl de stormklokken van den oorlog in het Zuiden, het Oosten en het Westen luiden, had zijn stampend scheepke hier in dit Vrijstaatsche dorp een stille, veilige haven gevonden.

Dat hij Truida Uijs, zijne verloofde, in welstand had mogen ontmoeten, was reeds geen geringe zaak, en het trof wel bijzonder, dat er zoo pas nieuwe verpleegsters

waren aangekomen, zoodat Truida over meer vrijen tijd kon beschikken dan anders.

Doch er was meer.

Daar de spoor- en telegraaflijnen naar de Transvaal nog intact waren, stelde Louis Wessels zich onmiddellijk in verbinding met zijn broeders, die bij de kommando's in de Biggarsbergen waren. Van Wonderfontein ontving hij wel is waar geen tijding, maar dat kan ook moeilijk, want moeder Wessels met haar dochter Janske waren naar de Biggarsbergen gereisd, en van de Biggarsbergen ontving Louis de verrassende tijding, dat de geheele familie op komst was.

Zoo geschiedde het dan ook.

't Is waar: de weduwe Wessels had veel moeite gehad, om haar zonen Kees en Karel los te maken van hun kommando, want de veldkornet liet de twee wakkere kameraden, die tot de dappersten van zijn veldkornetschap behoorden, slechts ongaarne vertrekken, maar moeder Wessels, die reeds zulke zware offers had gebracht in dezen oorlog, kreeg meer gedaan dan een ander, en haar zonen gingen immers ook niet naar huis, maar verwisselden slechts van oorlogsterrein.

Ach, het was toch een blij en treffend wederzien, toen moeder Wessels met haar dochter Janske en haar zonen Kees en Karel aan het Vrijstaatsche station uitstapte, en haren Louis, de kroon van haar leven, weenend om den hals viel.

En Truida was bij die ontmoeting tegenwoordig — zij behoorde immers bij de familie?

Jan Tromp stond op eenigen afstand, en wischte zich een traan uit de koele, blauwe oogen — ja, die Tromp had een warm, medegevoelend gemoed, al leek hij wat stroef, en over de lippen van den jongen jager kwamen woorden van liefde, vreugde en dankbaarheid.

O uren van rust, van vrede, van liefelijke stilte, door-

ademd van den geur der onderlinge liefde — hoe kunt gij de harten verkwikken!

De familie Wessels genoot thans die uren, en zij genoot ze met volle, diepe teugen.

Door de vriendelijkheid van den kommandeerenden Boerengeneraal was hun een apart huis ter beschikking gesteld, terwijl Blikoortje en Tromp gewoonlijk des avonds als gaarne geziene gasten kwamen gezelschen.

Jan Potgieter had er eigenlijk ook bij behoord, maar Potgieter had voor eenige dagen verlof bekomen, om zijn vrouw en zijn kind, die onder het gastvrije dak van Wonderfontein een Pella hadden gevonden, te bezoeken, en zoo was hij dan eergister reeds met den trein vertrokken.

Er was veel, heel veel te vertellen, en Karel zat dan gemeenlijk het dichtst bij zijn moeder, op een laag bankje, met den arm op haar schoot geleund, terwijl zijn hand in de hare rustte. Maar hij was ook haar jongste zoon, haar Benjamin, sinds Danie rustte in den koelen schoot der aarde.

Karel sprak niet veel; hij luisterde maar, als Kees verhaalde van de zware gevechten, die het ontzet van Ladysmith voorafgingen, toen de donder der marine-kanonnen en het gebrul der Long-Toms de bergen van Natal deden beven.

Kees zeide, dat hij het er best had afgebracht, want hij miste niets dan het bovenlid van de linkerpink, maar hij verklaarde, dat Karel het er nog beter had afgebracht, want hem was slechts het rechter oorlelletje afgeschoten, dat toch voor niets diende dan voor pronk, zooals Kees beweerde.

Louis had echter toch nog het meeste te vertellen, en als hij des avonds, bij de brandende petroleumlamp gezeten, zijn ontmoetingen mededeelde, dan placht Truida tegenover hem te zitten, in de schaduw, terwijl haar oogen en haar hart hem volgden op al zijn gangen.

Zij leed met hem mede; zij rilde bij de gevaren, die hij had te trotseeren; zij had het willen uitgillen van angst, toen hij daar in dat buitenvertrek dien schrikwekkenden nacht had moeten doorbrengen. Haar ziel zegende dien trouwen, stroeven Nederlander, die niet aan den haal ging in den grooten nood, maar met zijn leven dekte, wat haar het dierbaarste was in dit aardse leven, en haar hart slaakte een juichkreet, toen Blikoortje redding bracht — o, dat Blikoortje, dat eenig Blikoortje, dat nooit versaagde....

Het was zoo'n recht gezellig, hartelijk gezelschap — één van zin en één van gevoelen in de groote zaak van vrijheid en recht.

En Blikoortje maakte somwijlen een bedekte toespeling, dat Tromp spraakzamer was dan gewoonlijk, en dat er Janske's mooie oogen de schuld van waren, terwijl Truida nooit moede werd, om te luisteren naar de tochten van haar held en ridder.

Het geheele gezelschap luisterde steeds met de grootste aandacht naar Louis Wessels, maar Truida Uijs en moeder Wessels luisterden toch nog het scherpste. En als Louis het vertellen staakte, dan vleide Truida: „Toe, Louis, vertel nu nog iets; ik smeeek jou er om, Louis!” en dan kon hij het toch niet weigeren, al stelde hij zichzelve niet gaarne op den voorgrond.

Dan vertelde hij van zijn verkennerstochten: hoe een keer een gebroken grashalm hem de aanwezigheid van den vijand had verraden, hoe een anderen keer de reuk van een achteeloos weggeworpen papier, waarmede een jeneverkruik was gestopt geweest, hem het spoor had gewezen van een gevaarlijken Kafferspion; hoe hij eens, om een Engelschen speurder te misleiden, de hoefijzers het achterste voor onder de hoeven van zijn paard had laten slaan, en vele andere gevallen, waarin aan de scherpzinnigheid, de vindingrijkheid

en de koelbloedigheid van den Verkenner de hoogste eischen werden gesteld. Maar Louis Wessels was dan ook een Verkenner bij uitnemendheid, wiens groote, aangeboren speur-talenten zich in de harde school van den oorlog op de schitterendste wijze hadden ontplooid.

Ja, het waren heerlijke, zonnige dagen, die Louis Wessels doorbracht in dit Vrijstaatsche dorp, en te snel, ach! te snel gingen ze voorbij. Maar het vaderland riep, en de jonge jager kende zijn plicht. Het kostte hem echter pijn om te scheiden, veel pijn, en moeder Wessels en Janske en Truida waren niet minder bedroefd.

Moeder Wessels en Janske zouden weer vertrekken naar Wonderfontein, maar Truida zou voorloopig hier in het hospitaal werkzaam blijven.

„Misschien,” zeide Truida, „misschien krijg ik een kans, om naar die slagvelde te gaan in die Zuide, maar ik weet dit nie.”

Zoo scheidden zij dan, en de koppen der paarden waren gericht naar het Zuiden, waar de nieuwe strijd zou ontbranden.

Het hart van Tromp was bewogen, toen hij de gulle, vriendelijke Jans de hand drukte.

„Het jij nie een herinnering voor mij nie?” vroeg hij, en Janske nam de kleine Transvaalsche kokarde van haar borst.

„Waar moet zij zit?” zeide zij met zachte stem.

„Hier,” zeide hij, „want hier klopt mijn hart.”

En meer zeide hij niet, want hij sprak gewoonlijk maar weinig. Zoo bevestigde Janske dan de kleine kokarde op zijn borst, waar zij het kloppen voelde van zijn hart.

En toen scheidden zij.

Moeder Wessels staarde haar jongens na: drie krachtige helden. En hare ziel riep tot God voor haar zonen,

De Verkenner van Christiaan de Wet.

maar Truida's oog staarde den jongen jager na, en Janske zeide geen woord.

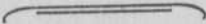
Zij was het bedroefdste van allen, en zij wist niet waarom.

Toen keek Tromp nog eenmaal om; zijn blikken zochten Janske en vonden haar.

Zij wuifde met de hand, en zij groette met de oogen, die vol tranen waren.

En dan zag zij hem niet meer, want de ruiterschaar was achter den heuvelrand verdwenen.

En moeder Wessels was zeer bedroefd, en Truida ook. Maar Janske was toch nog het bedroefdste van allen, en zij wist niet waarom.

HOOFDSTUK VIII.

Zwijgend trekt de lange ruitersstoet over het eenzame veld, terwijl uit de diepe ravijnen de witte dampen langzaam omhoog stijgen.

Er wordt niet gesproken, nauwelijks gefluisterd. De gespierde Basuto's drijven de muildieren, voor de kanonnen gespannen, aan met gedempte stem.

Het is nacht, en de kleine wolken drijven aan het hooge hemelgewelf langzaam voort als schepen op den oceaan, terwijl de maan thans stralend opgaat boven de donkere pieken van den Thabanchuberg. En fantastisch, geheimzinnig als een droom schuift de ruitersstoet voort over de eenzame steppe.

De ruiters met hun paarden werpen breede, groote schaduwen over het veld, en de oprijzende stofwolken, duidelijk zichtbaar in het licht der maan, lijken op de donkere zwermen sprinkhanen, die de milieslanden kaal vreten.

Voor aan de spits van den stoet rijdt generaal Christiaan de Wet met zijn staf.

De generaal heeft daar straks de vierwielige rammelkast verlaten, en is in 't zâal gesprongen. Hij drukt de sporen in de zijden van zijn bles; sneller jaagt de ruitersstoet met losse teugels naar het Zuiden, en de valkenoogen van De Wet vliegen over het wijde, onmetelijke veld.

Hij zegt nauwlijks een woord, maar nu wendt hij zich plotseling tot Wessels en vraagt: „Weet jou het wis en zeker, Louis, dat ons hul daar zal vind?”

„Ja,” antwoordt Wessels, die geen kwartier geleden van de verkenning is teruggekeerd. „Ik is die Engelsche zóó dich genader, dat ik die rook kon zien van hul wachtvuurs, en ik hoorde die gebries van hul paarde.”

„Waar zijn Blikoortje en Jan Tromp?”

„Ik het hul achtergelaat, om die bewegings van die vijand te bespied, maar hul zal spoedig hier zijn.”

De Wet antwoordt er niet op; hij weet, dat er geen betere speurders zijn, en durft zich volkomen verlaten op Wessels' beweringen.

Hij drukt de lippen vaster op elkander, en maakt zijn slagplan reeds gereed. Want binnen twaalf uren zal er gevochten worden, dat er de vonken afstuiven!

Hij splitst in zijn gedachten reeds zijn leger; hij kiest reeds zijn stellingen — o, 't moet een overrompeling worden! zoo'n machtige, verbijsterende overrompeling, waarvan hij het geheim schijnt te bezitten!

Hij zet zich vaster in het zadel; er komt een lichtstraal in die schrandere oogen — het is de lichtstraal der toekomstige zegepraal!

Het wordt koud; de ruiters duiken dieper weg in hun overjassen, en als schimmen en schaduwen glijden zij voort over het onmetelijke veld.

De bodem is nu veranderd. Er liggen tallooze klipsteen. De kanonnen ratelen er over heen; de ammunitie-wagens bonken er tegen aan, en de paarden slaan er vuur uit met hun ijzeren hoeven.

Louis Wessels heeft zich weer bij zijn veldkornetschap aangesloten, en rechts van den heirweg ziet hij een eenzame hoeve, waaruit een helder licht straalt, terwijl vóór het

huis, dwars op den weg, dien Wessels' burgers moet passeeren, een rijzige vrouw van middelbaren leeftijd staat.

Zij staat daar met loshangende haren, in rouwgewaad, en haar wangen zijn bleek en ingevallen.

„Weest welkom, Afrikaners,” roept zij, „en verkwik julle hier met brood en melk!”

Er ligt een woestheid in haar stem, die huivering wekt, maar op den wensch van vader Bezuidenhout houdt de klomp ruiters stil.

De grijsaard kent haar, de ongelukkige Martje, de weduwe van Malan.

Vóór den oorlog behoorde zij tot de gelukkigste vrouwen en moeders van Afrika — en thans?

De ruiters springen uit het zadel, en gediensstige Kaffers brengen brood en melk aan, totdat er niets meer is.

De vrouw staat er bij met starre oogen, en zij roept: „Smaakt dit, jongens? Eet en drinkt, opdat jul sterk word, en die Rooinekke uitroeit van die Afrikaansche grond!”

En zij lacht — het is de woeste, zinnelooze lach eener krankzinnige, die door merg en been gaat....

De jonge jager kijkt een der Kaffers, die hier thuis behooren, vragend aan, en deze vertelt, wat er gebeurd is.

't Is gauw verteld.

De drie zonen van weduwe Malan zijn in het gevecht gesneuveld, en haar man is hier op zijn eigen hoeve doodgeschoten. Hij was ziek; de soldaten wilden hem medenemen, en sleepten hem van zijn bed. Maar de vrouw kon dat niet aanzien, dekte hem met haar lichaam, en toen schoten de Engelschen hem dood — door het achterhoofd — in Martje's armen — en tot dien prijs behield Martje Malan haar man.

Toen had de smart haar overstelpt; er was iets gebroken in het teedere raderwerk, en er is geen heelen meer aan.

Zoo staat zij daar bij de Afrikaners met haar bleeke, inge-

vallen kaken en met haar lange, loshangende, zwarte haren, de oogen brandend in de diepe kassen: het beeld van een leed, dat niet te meten, en van een jammer, die niet te peilen is.

Met een krachtigen greep neemt zij Louis Wessels bij den arm; ook roept zij de anderen, en neemt hen mede naar een afgelegen, door een muur van klipsteenen omringde ruimte.

Hier zijn vier grafheuvels, en zij plaatst zich tusschen die grafheuvels.

„Daar lig hul,” roept ze, „mijn dierbare: mijn zoons, die ik met smart het geboor, en mijn man, dien ik liefhad. Mijn kinders is geval in éénen slag — door één lyddietbom — en mijn man is door die ellendelingen doodgeschiet, terwijl ik hom wou bescherm met mijn lichaam. Het gij dit verstaan, Afrikaners? Hul is vermoord, alle vier, maar die láátste moord is die vreeselijkste — zoo wreek dan die moord!”

En terwijl zij spreekt, wordt haar stem heftiger, en haar bewegingen worden hartstochtelijker. Zij rukt aan haar lange, zwarte haren; zij wikkelt ze in haar huiveringwekkende overspanning om de vermagerde vingers, en zij schreeuwt het uit: „Zóó zou ik hul kan wòrg, die moordenaars, die mijn huisgezin het uitgemoord!”

Hare oogen branden als kolen vuur; zij strekt de armen omhoog, en zij gilt het uit in den waanzin van haar smart: „Gij ministers van Engeland met jou helpers — weest vervloekt! In jou zit en in jou staan — in jou gaan en jou lig — weest vervloekt!”

Zij gilt het uit; zij schreeuwt het uit; zij brult het uit, en dat waanzinnig gelaat blikte op naar den nachtelijken hemel, waar de sterren stil en vredig langs haar eeuwige banen schrijden.

Haar wangen zijn nog bleeker geworden, en in haar oogen gloeit het vuur. Maar een grijsaard met zilverwitten baard

is haar thans genaderd, en zijn gerimpelde handen op haar vermagerde schouders leggend, zegt hij: „Martje!”

Het is een stem vol teeder medelijden, en in die oude oogen glinsteren tranen.

Met een ruk kijkt zij om.

„Is jij het, oom Bezuidenhout?” vraagt zij met geheel veranderde stem, alsof zij uit een droom vol wanhoop is ontwaakt.

„Ik is het,” zegt hij. „Die Heere kent jou jammer en ellende, Martje — klaag Hem jou nood!”

Zij staart den spreker aan met oogen, die opnieuw beginnen te gloeien, en zij barst weer uit met die vroegere stem vol wanhoop: „Hul het mijn lieve jongens vermoord, en mijn man, dien ik liefhad! Hul het hom twee kogels door die achterhoof gejaag, die moordenaren! Ik het met mijn handen die grave van mijn dierbare gedelf, en bij elke handvol aarde, die ik omhoog brach, het ik geroep: „Weest vervloekt, moordenaren!”

Maar de grijsaard gaat met zijn gerimpelde handen langzaam over dat door den waanzin gegeeselde hoofd, en met de liefde van een vader zegt hij nog eens: „Die Heere ken jou jammer en ellende, Martje — klaag Hem jou nood!”

En dezen keer schijnt het vermanende en troostende woord over den afgrond van den waanzin heen haar hart te bereiken.

„Oom Bezuidenhout,” zegt zij, „bid voor mij!”

„Ik zal dit doen, Martje,” zegt hij: — „ik zal dit zeker doen!”

„Wat zeg jij er van?” vraagt Kees aan Louis Wessels, als zij weer in het zadel springen, en de jonge jager, die de gedachten van zijn broeder raadt, zegt op zachten toon:

„Mij komt die wrake toe, spreekt de Heere; Ik zal het vergelden!”

„Ja,” zegt Kees met harde stem, „het is maar die vraag, hoe jij dit woord verstaat. Die Malan is vermoord, Louis, vermoord — vervloekt moog hul zijn, de moordenaren!”

En hij geeft zijn paard een ruk, dat het wild opsteigert.

Nu rijdt de rusterstoet weer voort, en de nevenman van vader Bezuidenhout kan zien in het heldere licht der maan, hoe de grijsaard zijn hoofd heeft ontbloot, en hoe hij de handen vouwt boven de losse teugels.

Hij bidt — hij bidt voor de waanzinnige vrouw.

En voort glijdt de rusterstoet als een droom, als een geheimzinnige schaduw over het wijde veld, en de hoeven der paarden klepperen over de harde klipsteen, totdat de weeke zandgrond is bereikt, waar ze smoren in het platgetrapte gras.

Links verheft zich een donkere, steile heuvel als een zwijgende reus, zijn langgestrekte schaduw over den weg werpend, dien de rusterstoet neemt, en rechts bevinden zich de strooien Kafferhutten, terwijl hun bewoners, gehuld in hun schapevachten, voor den ingang de vlugge ruiters naooogen.

Midden in het veld wordt halt gehouden. De ruiters zadelen af, kniehalsteren hun paarden, en werpen zich neer op den harden grond, terwijl twee ruiters op dampende paarden naderen.

Het zijn Blikoortje en Jan Tromp.

Zij bevestigen Louis Wessels' rapport, en vullen het aan met de tijding, dat de vijand blijkbaar het plan koestert, om te Sannahspost te kampeeren.

En bij die tijding flikkert een nieuwe lichtstraal op in de valkenoogen van Christiaan de Wet.

Hij roept zijn staf bijeen, en de veldkaarten, goed be-

zorgd in een leeren tasch, worden uitgespreid over eenige planken op den grond. Een paar waskaarsen worden aangestoken, en bij dat zwakke licht bukken zich de gezichten der gebaarde kommandanten aandachtig over de verweerde kaarten.

Er worden teekens gezet; potloodschrappen gemaakt; de slag met al zijn kansen gewikt en gewogen.

Zeker, er zal vandaag gevochten worden, dat de vonken stuiven, en het oor van die waanzinnige vrouw zal den donder opvangen van het wrekende Afrikaansche kanon!

De vermoeide burgers, die in slaap zijn gevallen, worden gewekt. Zij weten niets van een aanstaand gevecht, want Christiaan de Wet houdt, bevreesd voor verraad, zijn plannen zoo lang mogelijk geheim. Maar zij vermoeden, wat er gebeuren zal; zij ademen het groote geheim in met de lucht, die hen omgolf; zij lezen het van de zwijgende lippen van hun grooten aanvoerder.

De geweren worden ter hand genomen, en het slot nagezien; de kanonniers onderzoeken hun vuurmonden, en laten de olie druppelen in het mechanisme, terwijl het vermoeden van den naderenden strijd den traagste den slaap uit de oogen jaagt.

En voort glijdt de ruitersstoet als een droom, als een geheimzinnige schaduw over het wijde veld.

In het Westen duiken thans flinkerende lichten op: het zijn de lichten van Bloemfontein.

De oogen der Vrijstaters wenden zich een oogenblik in die richting, want het is hun stad, hun hoofdstad, thans overheerscht door het geweld van den vijand, en treurende bij de neergehaalde Oranje-vlag. Doch Jan Tromp ontrolt op dit oogenblik de Vrijstaatsche vlag, de Oranje-vlag, en terwijl haar banen met macht en glorie ruischen boven het kommando, dat den smaad van Bloemfontein zal wreken, geven

de ruiters hun paarden de sporen, en het gaat voorwaarts, in vollen galop, den vijand en den dag tegemoet.

Reeds verkondigt de dag zijn komst, en als de krijgsmacht halt houdt, worden boven de oostelijke heuvels de eerste lichtstrepn zichtbaar.

Snel wordt het leger in tweeën gesplitst, en terwijl de grootste helft onder Andries Cronjé en Piet de Wet een omtrekkende beweging maakt, legt de kleinste helft — vierhonderd man onder de persoonlijke leiding van Christiaan de Wet — zich in de droge bedding der Koornspruit in hinderlaag.

De droge bedding der Koornspruit is de opgestelde fuik; het is de eenvoudigste fuik, die zich denken laat, doch in haar eenvoudigheid is zij onovertrefbaar, en terwijl Andries Cronjé en Piet de Wet den vijand moeten voortdrijven in de richting der fuik, zal Christiaan de Wet haar openhouden.

Nu weten de burgers het, dat er zal gevochten worden, en naarmate de gloed van den morgen hooger stijgt aan den oostelijken hemel, nadert het oogenblik van den strijd.

Jan Potgieter voelt een lichte huivering door zijn leden gaan; dat doet de koude van den killen morgen en de spanning van het oogenblik. Alle manschappen, ook de dappersten, voelen iets van die lichte huivering vóór het gevecht; het onzekere van de naaste toekomst, van den rijzenden dag werpt zijn schaduw in de harten.

De grijze Bezuidenhout roept zijn makkers bijeen.

„Laat ons bid!” zegt hij ernstig, en het geheele veldkornetschap knielt met hem neder in de droge bedding der spruit.

„Ons wil die aangezicht van die Heere zoek,” zegt hij, „voordat ons die dood zien van aangezicht tot aangezicht,” en als de burgers weer oprijzen van hun knieën, zegt Louis Wessels met bewogen stem: „Ik heb vader Bezuidenhout nog nooit zoo geloovig hoor pleit nie op 's Heeren belofte.”

Maar het is ook het laatste gebed van vader Bezuidenhout, want als hij straks nog eens de lippen beweegt, dan is dit geen gebed meer maar een dankend Hallelujah, opstijgend uit een ziel, die haar Hallelujah nasnelt naar de hemelsche hoogten....

De burgers, verscholen in de droge bedding der Koornspruit, richten zich plotseling op, want uit de wijde verte komt het doffe geluid van het eerste kanonschot, dat den slag van Sannahspost inluidt.

Louis Wessels, Blikoortje en Jan Tromp klauteren met apenvlugheid tegen den hoogen, klippigen rivieroever op, en neerbukkend in het struikgewas, zien zij in de eerste stralen der morgenzon een groot Engelsch konvooi naderen.

Het konvooi kruipt moeilijk voort over het golvende veld, maar de eerste wagens zijn reeds dicht genaderd. De Verkenners hooren hun gebons tegen de klippen, die over het veld verspreid zijn; de lange zweepslag beweegt zich boven de breede koppen der ossen, en de eerste wagen daalt thans langzaam de glooiende stoep af naar de drift, den overgang door de Koornspruit, waar de Boeren in hinderlaag liggen.

Thans heeft er iets buitengewoons plaats.

In de drift gekomen, nadert een Boer den voerman, neemt de leidsels van hem over, en ment den wagen naar den overkant der spruit.

De voerman is zoo verbijsterd, dat hij slechts met het hoofd knikt en zegt: „Yes, yes!”

En zooals het met den eersten wagen gaat, zoo gaat het met den tweeden... met den derden... met den tienden... Do Engelsche voerlieden zijn met stomheid geslagen vanwege de kalmte, de bedaardheid, waarmede zij worden ingerekend, en niemand hunner denkt er aan, den volgende wagen te waarschuwen.

Om de vastgesloten lippen van Christiaan de Wet plooit zich een haast onmerkbaar glimlach — o, 'tis een prachtige fuik, die hij hier heeft opgesteld! Afrika heeft nog nooit een mooier fuik gezien; de ossenwagens volgen elkander op met de regelmatigheid der ijzeren schepbakken van een zandbagger, en uit de verte dondert het kanon van Andries Cronjé en Piet de Wet, dat de wagens en de Khaki's aandrijft naar de zeldzame fuik!

Louis Wessels en de anderen zijn weer beneden in de drift, maar Blikoortje is opnieuw omhoog geklauterd naar den oostelijken oeverrand, om zich in het kreupelhout te verschuilen.

Van uit zijn schuilhoek ziet hij thans, na tamelijk lang gewacht te hebben, een cavalerie-officier stapvoets op zijn bruine naderen. De officier rijdt naast het konvooi, er op lettend, dat het zijn geregelde voortgang heeft, terwijl hij doorrijdt tot aan den hoogen oeverrand in de nabijheid van het kreupelhout, waar Blikoortje op de loer ligt.

De oever is zeer steil en met struikgewas bedekt, wat den officier belet, om te zien, wat er in de rivierbedding en in de drift plaats heeft. Maar den overkant kan hij goed waarnemen. Hij ziet de ossenwagens langzaam opkruipen tegen de stoep, en zich aan den overkant, rechts en links, in twee trossen splitsen.

In het eerst verwondert hij zich over de splitsing, maar bij rijper nadenken is er voor die verwondering toch weinig grond. Generaal Broadwood, de opperbevelhebber der Engelsche krijgsmacht, heeft die splitsing vermoedelijk bevolen, om het konvooi beter te doen opschieten.

De officier laat het oog weiden over den omtrek, die zich thans baadt in den vollen glans der morgenzon, terwijl in de verte de witte rookpluimen der Bloemfonteinsche waterwerken statig omhoog kronkelen.

Hij bekijkt zijn arm — hij ontdekt een scheur in zijn wapenrok. Een Afrikaansche doornstruik draagt er zeker de schuld van, en de officier, die van mooie kleeren houdt, vindt het erg jammer.

Hij ergert zich om die scheur — ja, de mensch kan zich om een nietigheid, om een beuzeling ergeren — maar op dit oogenblik wordt zijn aandacht krachtig afgeleid, want een jonge, nauwlijks volwassen Boer staat vóór hem, grijpt met de ééne hand den teugel, en met de andere hand de revolver op het voorhoofd van den officier richtend, roept hij: „Handen omhoog!”

Met de grootste verbazing kijkt de officier uit het zadel op den jongen Vrijstater neer. Is hij uit de lucht komen vallen of als een paddestoel plotseling uit den grond gerezen? Hij ziet er in zijn gehavende plunje, met die ongekamde haren en dat ongewasschen gelaat uit als een jonge Italiaansche struikroover, en in zijn geheele optreden verraaft hij dezelfde vermetelheid.

Doch wat weerhoudt den Engelschen officier, om zoo'n brutalen slungel de hersenpan te kloven?

Hij schijnt het werkelijk te willen doen — reeds tast de hand naar het gevest van de lange ruitersabel. Maar Blik-oortje treedt nog een stap dichtër bij, en roept, den vinger aan den trekker van het vuurwapen leggend: „Handen omhoog — ik waarschuw jou voor die laatste keer!”

Wat moet de officier doen? Deze jonge Boer ziet er naar uit, om zijn bedreiging uit te voeren. En terwijl de kapitein nog aarzelt, naderen reeds andere Boeren, en in zijn hart komt er een vaag besef op, dat de Engelsche krijgsmacht bezig is, in de gevaarlijkste rattekleem te loopen, die er denkbaar is.

De kapitein is zijn leven nog niet moede — wis en zeker niet, en al stijgt hem van woede, ergernis en schaamte

het bloed naar de wangen, de handen gaan toch omhoog.

Onder de kleine groep Boeren, die thans naderen, bevindt zich Christiaan de Wet.

Hij ligt even den flaphoed op voor den officier, die uit het zadel is gestegen, en zegt op zijn korte, bondige manier: „U wordt door een groote overmacht omsingeld, mijnheer, en uw manschappe kan nie ontsnap nie; om menschenlevens te spaar, moet u hul vraag, zich over te geef zonder strijd.”

Hij bedoelt met die manschappen de twee eskadrons cavalerie, die als dekking het langgestrekte konvooi volgen.

De kapitein knikt bevestigend met het hoofd.

„Ik zal terugkeeren naar mijn manschappen,” antwoordt hij, „en hun gelasten, zich over te geven.”

Jan Tromp is getuige van deze woorden, en hij stampt met zijn groote ruiterlaarzen vol ergernis op den grond.

„Mij die kop af,” roept hij met harde stem: „as die Khaki zijn woord gestand doet! Hij zal ons bedrieg — hij zal ons bedrieg op een gemèene manier!”

De officier is intusschen weer te paard gestegen.

„Ik vertrouw op uw woord,” roept de Wet hem nog na; „als u 't breekt, schiet ik u dood.”

Met ingehouden adem kijken de Boeren de bewegingen van den kapitein na, en Tromp kan zijn spanning nauwlijks verbergen.

„Hij zal u bedrieg, Generaal!” zegt hij tot Christiaan de Wet: „mij die kop af,” als hij u nie bedrieg nie!”

Maar de Wet geeft er geen antwoord op. Zijn oogen volgen den kapitein, en hij neemt het geweer van den schouder.

De officier heeft thans de twee escadrons cavalerie bereikt, en spreekt blijkbaar met hen.

Wat hij zegt, is natuurlijk niet te verstaan, want de afstand is daarvoor te groot, maar plotseling rukt de cavalerie haar paarden om, en jaagt weg.

„Dat wist ik wel,” roept Tromp: — „o, dat wist ik wel!”

Maar de Wet blijft kalm, en zijn valkenblikken hebben den woordbreukigen officier geen oogenblik uit het oog verloren. Hij doet een paar stappen voorwaarts, legt dan aan en geeft vuur.

En de Engelsche kapitein heeft zijn laatsten rit gedaan, want de kogel van Christiaan de Wet vindt hem, en veegt hem uit het zadel.

De generaal had het immers gezegd: „Ik vertrouw op uw woord; als u 't breek, schiet ik u dood.”

Terwijl de transportwagens langzaam voorthotsen over de glooiende stoep naar de bedding der Koornspruit, en een voldoende aantal burgers in die bedding aanwezig was, om den welkomen buit over te nemen, waren andere burgers omhoog geklauterd tegen den klippigen rotswand, en lagen met den vinger aan den trekker van het geweer op een kwartier afstands van Blikoortje verscholen in het kreupelhout.

Het is toch een zenuwspannend ding, dat lijdelijk wachten! „Die kanse staan mooi,” zeide Jan Potgieter, en dat was waar. Maar de kansen van den oorlog zijn wisselend, en wie kon met zekerheid beweren, dat generaal Broadwood de opgestelde fuik niet had ontdekt, en reeds zijn tegenmaatregelen had genomen, om aan de Boeren het lot te bereiden, dat zij den Khaki's hadden toegedacht?

„Het wordt hier vervelend!” zeide een blonde reus, oprijzend van zijn knieën.

„Ik lig me hier te verbijt,” meende zijn nevenman, die tot het gilde der zenuwachtigen behoorde; „die bedekking van die konvooi moest reeds in onze macht zijn, maar hul het zeker onraad gemerkt en die plaat gepoetst.”

„Lig nie zoo te raas nie,” zeide een derde, die achter den zenuwachtige lag: „alles zal rech kom, kerel!”

Het gesprek verstomde nu, en de Boeren lagen weer te wachten. De derde spreker van zooeven kreeg een ondeugenden plooi om zijn mond, brak een langen grashalm af, en kittelde er den zenuwachtige mee achter de ooren.

„Weg, vlieg!” zeide deze, met de groote hand naar de denkbeeldige vlieg slaande. Maar de andere makkers merkten het geval, en schaterden het uit.

En het werd weer stil.

Plotseling echter rezen de mannen, als door een electrischen schok getroffen, overeind.

„Nu zal ons 'tkrijg!” zeide de reus, recht op zijn voeten springend.

Er gebeurde echter niets — het was slechts een kanon-schot geweest, zwaarder dan zooeven, maar toch uit de wijde verte.

Met een zucht van teleurstelling vleiden zich de burgers weer neer in het struikgewas. En zij wachtten opnieuw, want Christiaan de Wet had bevolen, geen schot te lossen, voordat hij het alarmschot had gevuid.

Doch thans hoorden zij den knal van het geweerschot; het klonk als een felle zweepslag door de lucht — het was het schot, dat den Engelschen kapitein uit het zadel sloeg.

De Boeren springen overeind, en bijna onmiddellijk ontbrandt de strijd in al zijn kracht, in zijn woede, in zijn wilde razernij.

Een batterij van generaal Broadwood tracht stelling te nemen en af te haken ter verdediging van het konvooi, maar het vuur der Boeren verplettert de paarden vóór de kanonwagens, en de manschappen bij hun vuurmonden.

Vijf kanonnen vallen den Boeren in een stouten aanloop in handen, en op het gelaat van Kees Wessels, die ruim drie maanden geleden de bestorming der tien kanonnen bij

Colenso heeft medegemaakt, komt de glans der zegepraal, als hij de hand op één der stom geworden vuurmonden legt.

Maar het zesde kanon is nog niet afgehaakt, en zijn bespanning — drie paar sterke paarden — razen, zonder voerman, den vuurmond achter zich aanslingereud, in wilden angst over het slagveld.

Tromp, wiens oogen op dat zesde kanon waren gericht, kijkt thans verbaasd om, want hij hoort een schelle stem, die plotseling uitklinkt boven den donder van den slag, roepen: „Goed zoo! Schiet hul dood! Vermorzelt hul, die moordenaars!” en met een zekere verbijstering ziet hij de weduwe Malan.

Haar loshangende haren fladderen in den wind, en zij heft de magere armen, die op saamgestrengelde touwen gelijken, op naar den hoogen, blauwen hemel, die thans licht beneveld is door den kruitdamp van den slag, en zij schreeuwt het uit met ontzettende kracht: „Verpletter hul, almachtige God — verpletter die moordenaars!”

Maar de Hollander is vol deernis met de diep ongelukkige vrouw, en vriendelijk zegt hij: „Hier is jou plek nie, vrouw — ga naar die achterhoede!”

Maar zij schudt met een woeste beweging de zwierende haren, en in die diepe, van blauwe kringen omgeven kassen branden de oogen als vuur, als zij roept: „Ik ga nie heen nie — hiër wil ik wees!” En met een ijzingwekkende onverschilligheid trotseert zij de rondschuifelende kogels.

Zij ziet een kleine hoogte en bestijgt ze. Hare lange gestalte schijnt nog te rijzen, en een woeste, triumfeerende schaterlach gaat over haar bleeke, uitgeteerde wangen, als zij ziet, hoe de Khaki's bij hoopen, als door een onzichtbaren bliksemstraal geveid, neertuimelen.

„Braaf gedaan!” gilt zij boven het noodweer uit van den slag, „wakker gedaan, Afrikaners!”

Hare oogen zwerven over het slagveld heen, en zij zien met een huiveringwekkende voldoening het Engelsche bloed opdampen van het slagveld.

Plotseling springt zij van haar hoogte af. Zij wijst met den uitgestreken arm naar den wagentros, en dan rent zij er heen, in haar zwart rouwgewaad, met groote sprongen. De kogels fluiten haar om de ooren, maar zij schijnt ze te bezweren met het gewuif van haar handen; een lyddietbom valt voor haar voeten, maar zij huppelt er over heen.

Oom Bezuidenhout, Potgieter, Tromp en Blikoortje zijn haar gevolgd — het andere deel van Wessels' veldkornetschap is bij de veroverde kanonnen — en bereiken den wagentros, terwijl de Boeren en Engelschen er reeds handgemeen zijn geworden.

De Engelschen hebben de bajonet op het geweer gezet, om de Boeren aan het koude staal te spiesen, maar de Boeren vinden die manier van vechten gruwelijk. Zij zullen den vijand, als het niet anders kan, met de geweerkolf de hersens inbeuken, maar hem doodsteken als een wild beest — neen, dat kunnen ze niet!

De lange, zilverwitte baard van vader Bezuidenhout is wijd zichtbaar, en de grijsaard heeft juist aangelegd op een soldaat, die hem bedreigt met de bajonet, maar vreezend voor zijn leven, de handen thans omhoog steekt.

Onmiddellijk laat de grijsaard het geweer zakken, want hij is een der barmhartigsten onder de barmhartigen, en nooit heeft hij een Engelschman neergeschoten, of er ging een wee door zijn eigen ziel.

Op dit oogenblik echter, terwijl hij het geweer van zijn tegenstander in ontvangst wil nemen, voelt hij een vlijmende pijn in den rug, en een ander soldaat, die vlak achter hem staat, drijft hem de scherpe bajonet tusschen de schouderbladen in het lichaam. De stoot is met zoo'n woede toege-

bracht, dat de punt van de bajonet van voren uit de borst te voorschijn komt, en vader Bezuidenhout zijgt met een zwaren zucht neer tegen het achterwiel van een ossenwagen.

Niemand heeft in het woedende gevecht van man tegen man het voorval gezien behalve Tromp, want deze stond op het oogenblik, dat vader Bezuidenhout den doodelijken steek ontving, met het gelaat naar hem toegekeerd.

Het is een moord geweest, een laffe moord, daar de soldaat, die den bajonetstoot deed, zag, hoe Bezuidenhout het leven van zijn tegenstander spaarde, en diens wapen in ontvangst nam. En juist van dit oogenblik maakte hij gebruik, om den grijsaard te vermoorden.

De Hollander is helaas niet in staat geweest, den moord te verhinderen, maar wat hij niet kon verhinderen, dat zal hij toch wreken, en de moordenaar valt door zijn hand.

De scherpe oogen van de waanzinnige vrouw hebben intusschen den ouden Bezuidenhout zien vallen, en zij ijlt met heftige gebaren op hem toe.

„Ik zal jou wreken, Oom; ik zal jou wreken!” roept ze met gillende stem.

Zij rukt den stervenden soldaat, die door den dolk van den Nederlander is geveld, het geweer uit de verstijvende handen, en legt aan op een Engelschen officier, die met hooggeheven sabel aan het hoofd van een kleinen troep soldaten komt aanstormen.

Zij geeft vuur, maar zij mist; zij gaat vijf pas vooruit, en vuurt nog eens.

De officier tuimelt voorover als een dronken man, komt met een ruk weer overeind, slaat dan achterover en blijft onbewegelijk liggen.

„Die is voor mijn man,” roept ze; „nu zal ik mijn lieve jongens wreken!”

Nog driemaal vuurt zij, snel achteréén, met het geweer, waarop de bajonet nog bevestigd is, doch nu is de laatste kogel verschoten, en zij werpt het geweer tegen den grond, terwijl haar gelaat is overstroomd door bloed, veroorzaakt door een schot, dat haar hoofd heeft geraakt.

Maar zij weet het niet; zij voelt het niet; en met starre oogen staart zij op de verbijsterende woede van den strijd: op de voertuigen, die door de bommen worden uiteengeslagen; op de paarden, die uit hun strengen springen, en in hun razende pogingen, om te ontkomen, worden verpletterd door de granaten; op de ammunitie-wagens, die als knetterende vuurgarven in de lucht worden geslingerd, terwijl het geloei der van angst rillende ossen over het slagveld ruischt als het gebeuk der branding in den storm.

De Boeren zijn op dit punt overwinnaars gebleven, en de strijd heeft hier uitgewoed.

En ook de razernij der diep beklagenswaardige vrouw is ten einde.

„Ik heb mijn man en mijn drie lieve jongens gewreek,” zegt ze, „doch wie geef hul mij terug?” en uit de oogen, die als vuur hebben gegloeid, staart een ziel vol ontroostbare droefheid.

Zij nadert de groep, die zich om den stervenden grijsaard heeft gevormd.

Jan Potgieter is naast hem neergeknield, zijn hoofd steunend, terwijl Bezuidenhout met den rug tegen het achterwiel van den ossenwagen leunt; Tromp staat er bij in stil gepeins, en Blikoortje met zijn van stof en zweet bedekt gelaat leunt zwijgend op zijn geweer, terwijl een droeve wolk heengaat over zijn vroolijke, moedige oogen.

De grijsaard leeft nog, en ziet Martje naderen.

„Arm kind,” fluistert hij, „arm kind!”

Het bloed, dat haar gelaat heeft overstroomd, is neer-

gedruppeld op haar rouwgewaad, en er worden roode plekken zichtbaar op haar zwart kleed.

„Water, Martje!” zegt vader Bezuidenhout, en Martje haalt water. Zij bukt over den stervende heen, en laaft hem, terwijl het steunt en snikt in haar keel.

Doch vader Bezuidenhout merkt het niet meer, want de nevelen des doods dalen neer tusschen hem en de omstanders. Het droevige gelaat van het moedige Blikoortje, de vastgeknepen lippen van Jan Tromp, het troostende woord van Jan Potgieter en de met bloed bevlekte haren van de ongelukkige Martje — het verdwijnt, het lost zich alles op in die zware nevelen.

Maar uit de nevelen des doods klinkt de zegezang van den grijzen Christen: „Ik heb den goeden strijd gestreden — Hallelujah — Amen!” en met een laatste inspanning van zijn wijkende levenskrachten sluit hij de leden boven de brekende oogen.

Tromp en Potgieter nemen den doode behoedzaam op, en dragen hem weg naar de schaduw van een grooten doornstruik.

Martje is hen stil gevolgd; zij knielt bij den doode neer, en vat zijn handen. Er komt een geluid uit haar keel als het gegorgel van het water, dat, tusschen enge dammen geperst, een uitweg zoekt, en het water gorgelt, en het water breekt den dam. Die brandende oogen, die in geen weken een traan hebben geplengd, vullen zich met tranen, en snikkend en weeklagend knielt zij daar neer.

Hebben de ammunitiewagens, die als reuzenfakkels opvlamden, de duisternis verhelderd van haar nacht, of heeft de dood van vader Bezuidenhout, die voor haar steeds een vaderlijk vriend is geweest, de macht van den waanzin gebroken?

Een dokter van het Roode Kruis komt voorbij.

Hij tikt haar vriendelijk op de schouders en zegt: „Kom vrouw, ik zal jou verbind; jij is gewond.”

Zij bukt zich over den doode, kust hem op de gesloten oogen en gaat mee, gedwee als een lam.

Doch plotseling blijft zij staan — bij een lijk. Zij staart er op met wijd opgesperde oogen — herinnert dat gezicht aan het gelaat van haar man of van een harer lieve jongens? In die oogen begint weer de eigenaardige starheid te branden van het verbijsterd verstand, en de furiën van den waanzin grijpen haar opnieuw, de diep ongelukkige vrouw!

De dokter tracht haar tot kalmte te brengen, maar het is te vergeefs; hij wil haar met zacht geweld van het slagveld voeren, maar zij rukt zich los met wilde gebaren, en rent terug, opnieuw het slagveld op.

Louis Wessels was intusschen met een kleinen klomp Boeren naar een ander deel van het uitgestrekte slagveld gesneld, om hier een mogelijken doortocht van den vijand door de Kocrnspruit te keeren, en toen hij van een paar zijner vertrouwbaarste verkenneren bericht had ontvangen, dat de Khaki's op komst waren, had hij direct om versterking verzocht.

Bij deze versterking bevonden zich Karel Wessels, Jan Potgieter, Tromp en Blikoortje, en deze versterking haastte zich, om zich aan te sluiten bij Louis Wessels, die met een snelle beweging zijn manschappen uit de diepe bedding der Kocrnspruit had verplaatst naar een met struikgewas begroeiden heuvelkam, ten oosten van den rivieroever.

Hier, tusschen deze struiken, had de jonge jager zijn veldkornetschap in hinderlaag gelegd, terwijl hij met zijn broeder Karel, Blikoortje en Tromp achter een vooruit-springende klip stond uit te kijken naar de nadering van den vijand.

Louis had nog net twee sigaren over. Hij gaf er een aan Blikoortje, en de ander stak hijzelve op.

Zooeven had hij van zijn makkers de treurige tijding ontvangen, dat vader Bezuidenhout was gesneuveld, en die tijding had hem zeer bedroefd. Maar de machtige spanning van den slag en de snelle wisseling der tafereelen schoven bij hem, evenals bij zijn kameraden, de droefheid voor het oogenblik op den achtergrond, en nieuwe indrukken deden de oude verbleeken.

Op een bepaalden afstand vóór hen — links — verhief zich een nieuwe heuvelkam.

„Daar behoor ook een klompje Boere te zit,” meende Tromp, die de Afrikaansche manier van vechten reeds goed begon te kennen; „hul zou die vijand, als hij komt, in die flank kan aantast, terwijl ons hem neem in die front.”

„Er is al lang voor gezorgd,” zeide de veldkornet.

De Hollander staarde, op zijn geweer geleund, met onafgewende blikken naar den horizon; Karel had zich neergezet op een omgekantelden klipsteen, terwijl Blikoortje met de gebaren van een kenner den reuk opsnoof van zijn sigaar.

„Nie slech, veldkornet — Magaliesdekblad?”

„Magalies, Blikoortje — bevalt ze je?”

„Ze is nie slech nie, zeg ik nog eens, veldkornet, maar beter is beter — ik hou banjer meer van een Havannah.”

Louis Wessels schoot in een lach om dat snaaksche Blikoortje; zelfs Tromp, die anders weinig lachte, moest er om lachen.

„Jou zal dit deze keer zonder Havannah-sigaars moet stel, Blikoortje,” zeide de Hollander.

„Denk je dat?” meende de jonge Vrijstater vol overmoed; „och kom, het zal nog meeval! Die Khaki-officiers zal wel een paar fijne merke voor ons meebreng.”

En met het meesterschap van een volleerden kunstenaar blies Blikoortje drie blauwe rookkringen achter elkander de lucht in.

„Die Khaki's kom nie gauw nie,” meende Karel, terwijl hij, het geweer tusschen de knieën, met de kolf een grooten paardekop teekende in den mullen grond.

Tromp vond het ook, dat de Khaki's lang wegbleven, maar de veldkornet verklaarde, dat de Engelschen er nog niet konden zijn, en toen was Tromp weer gerustgesteld.

De Hollander was trouwens opgewekter dan gewoonlijk, wat Louis Wessels toeschreef aan het voorspoedige voorgevecht.

„Waar ligt Wonderfontein toch?” vroeg Tromp zoo ineens.

„Ten noordwesten van Pretoria; je gaat met die trein tot Nijlstream, en verder te paard.”

„Je kon me wel eens meeneem, als je op verlof gaat,” meende Tromp, en Louis Wessels knikte bevestigend, maar Blikoortje plaagde: „Die mooie ooge van Janske het het hom gedaan,” terwijl hij een nieuw kunststuk begon: een kurketrokker van rookkringen.

Tromp, die men onafgewenden blik naar de verte staarde, begon nu echter weer onrustig te worden, omdat de Khaki's zoo lang wegbleven, en ook Louis Wessels was niet meer op zijn gemak. Hij klom, met den veldkijker gewapend, op een hooge klip, en liet de speurende arendsoogen gaan over het wijde veld, dat lag te trillen in den heeten zonnegloed.

Hij zocht naar de stofwolk, die daar straks zichtbaar was geweest, maar hij kon ze niet meer ontdekken, en met klimmende onrust staarde hij door zijn veldkijker.

„Het zou toch banjer jammer zijn, als die Engelsche nie kom nie. Die hinderlaag was zoo mooi gelegd; die Khaki-val stond even wijd open als die konvooi-val heden morgen — het zou toch jammer zijn, banjer jammer!” dacht Louis.

Maar de oorlog is rijk aan zulke teleurstellingen, en zoo'n

schooier van een Kafferspion, die van achter een rand het opstellen der val heeft gezien, kan het prachtigste plan in het honderd jagen.

Maar plotseling week de onrust uit het gelaat van den jongen jager, en met snelle sprongen neerdalend, riep hij: „Eindelijk — eindelijk!”

Ook de anderen zagen nu de naderende stofwolk, en de veldkornet richtte zich nog even tot zijn manschappen, die langs den uitersten rand d'ér struiken lagen.

„Ik doe die eerste schot!” riep hij met krachtige stem: „denkt daarom! En ik zal die eerste schot nie doen nie, voordat ik die zwart in hul oog kan onderschei — onthoudt dat ook!”

Hij stond daar hoog opgericht in de hooge ruitelaarzen, en de strijd lust deed zijn wangen gloeien.

„Als ons begin, dan duurt die karrewetje niet langer dan drie minute,” meende Blikoortje, zijn sigareneindje voorzichtig wegglegend.

Maar de plek scheen hem niet veilig genoeg, en hij legde de sigarenstomp op een andere plek.

Als schapen ter slachtbank, zoo naderden de Engelschen. Zij keken naar den heuvelkam rechts en zagen niets; zij keken naar den heuvelkam in het front en zagen niets. De kopjes stonden daar loom en onbehouwen, eenzaam en verlaten, en de zware struiken bewogen zich nauwlijks in den wind.

„Het loopt nog gòed af,” meende de aanvoerder, die met een paar officieren vóór de Engelsche krijgsmacht uitreed.

„Het konvooi zal wel voor de haaien zijn,” meende zijn nevenman, de manen van zijn paard glad strijkend.

„Nu ja — Engeland zal ons wel aan een nieuw konvooi helpen,” zeide de aanvoerder, en hij lachte.

Maar hij lachte niet ten tweeden keere, want de vreeselijke Mauser van Louis Wessels was op hem gericht, en de kogel trof hem tusschen de oogen.

Het scheen, dat dit schot de geesten des verderfs had wakker geschud. Er loeide een hagelstorm van kogels: niet alleen uit het front maar ook uit de flank — het was een kruisvuur, een vlamrende wervelwind, die het veld schoonveegde als de bezem den dorschvloer.

Blikoortje had gezegd, dat het drie minuten zou duren, maar het was binnen drie minuten afgelopen. De Engelsen waren verbijsterd van schrik; en overstelpt door een paniek, een angst, die den dapperste maakt tot een weerloos kind, holden zij rond als wolven in de val.

De roode vlag van Engeland daalde, en de witte vlag van Engeland, die om vrede smeekt, ging omhoog.

De Khaki-val was dichtgevallen....

Nu kwam er een rustpauze in den strijd. Het laatste gewerschot verstomde, en slechts uit de wijde verte dreunde het geluid van het kanon als een onweer, dat nog even toeft aan den horizon, nadat het met verblindende bliksemstralen over onze hoofden is heengegaan.

De jonge jager maakte thans met zijn veldkornetschap een vermetele omtrekkende beweging, en bezette onder de beschutting van een terreinplooiing een kopje, vanwaar hij allicht een mooie kans zou krijgen, om een ander deel der Engelsche krijgsmacht onder vuur te nemen.

En opnieuw ontbrandde de strijd, maar verscheiden burgers van Louis Wessels verloren hun zelfbeheersching, open den te vroeg het vuur, en de mooie kans ging onherroepelijk te loor.

Dat die burgers hun zelfbeheersching verloren, was intusschen niet te verwonderen, want het waren twee eskadrons

lansiers — lansiers, die tot de moordenaren van Elands-laagte behoorden! — die zij onder schot kregen, en in hun zucht, om vergelding te doen voor den moord van Elands-laagte, openden zij het vuur te snel.

De veldkornet was door dit gebrek aan krijgstucht niet verrast maar toch teleurgesteld, omdat het zijn plan in duigen wierp. En de lansiers, die weinig verlies hadden geleden, wendden onmiddellijk den teugel, de wijk nemend naar een naburig ravijn, vanwaar zij een vermetele poging waagden, om het Boerenkopje te nemen.

Deze bestorming mislukte evenwel, en de burgers trachtten de verloren kans te herstellen, door den vijand met heftigheid te vervolgen. Maar nu verscheen de Engelsche artillerie, en opende haar vuur op het Boerenkopje. In een grooten boog zwermden de granaten door de lucht, barstend tusschen de klippen, en na vijf schoten had de vijandelijke artillerie de juiste richting gevonden.

De bangharten onder de burgers begonnen nu onrustig te worden, en zij keken reeds rond met dien schichtigen blik, die naar een veiligen uitweg zoekt.

Die onrust was trouwens niet onverklaarbaar, want de toestand der Boeren werd moeilijk. Het gevaar groeide bij het oogenblik, en tusschen de lyddietbommen, die bij het neervallen op de harde klippen uiteensloegen met verwoestende kracht, kwam nu en dan een granaatkartets, die boven de hoofden der Boeren ontploffend, haar kogels trechtervormig naar beneden slingerde.

„Vuil goed!” zeide een der angstigsten; „je het er geen dekking voor nie.”

En hij was vast besloten om te vluchten, al wilde hij het niet bekennen.

Doch Tromp, die hem zag wegkruipen, vroeg op scherpen toon: „Waar wil jij heen?” waarop hij antwoordde: „Ik moet

even naar die achterkant van ons kopje en naar mijn bruine kijk, want hij was banjer kramperig van morge."

En hij holde in gebukte houding weg naar den achterkant van het kopje, waar de zwarte Basuto's bij de paarden de wacht hielden.

Geen zeven minuten later zag men hem op zijn bruine over de vlakke scheren.

Er werden drie burgers gewond: de eene aan zijn hak, de andere aan zijn schouder, de derde aan zijn hals. Het waren gelukkig nog geen ernstige wonden, maar die zouden toch spoedig komen, en tien burgers, die eveneens een plotselinge bekommering voelden oprijzen voor hun paarden, verdwenen naar den achterkant van het kopje.

„Je zal zien, hoe die lafaards die plaat poets," meende Tromp, een doek bindend om zijn linkerhand, die door een kartetskogel was geraakt, en Blikoortje riep: „Wat het die paarde die kramp!" terwijl hij naar de vluchtelingen wees.

Blikoortje lachte spottend, maar de jonge jager lachte niet, want hij voelde opnieuw op de pijnlijkste wijze, hoe het gebrek aan krijgstucht telkens de schoonste kansen in de waagschaal stelde.

Vijf-en-twintig andere burgers rezen nu op. Het waren inderdaad geen lafhartigen, maar zij verklaarden geen zin te hebben, om zich door die vuile granaatkartetsen te laten vermoorden, terwijl de andere burgers er van door gingen.

Den Nederlander brandde de verontwaardiging op de lippen, maar op een wenk van den veldkornet hield hij zich in.

En de vijf-en-twintig burgers gingen er eveneens van door. Waren al de burgers gebleven, dan had de bezetting van het kopje straks, als de andere vleugel der Boeren de Engelschen had voortgestuwd in deze richting, een nieuwe kans gekregen, om de Khaki's een geduchten slag toe te

brengeu, maar die kans was nu verkeken, voor goed verkeken, en terwijl Louis Wessels dit bedacht, beet hij zich van ergernis de lippen stuk.

De ontruiming van het Boerenkopje was nu een noodzakelijkheid geworden, maar zij was niet zonder gevaar, want er moest een vlak terrein van duizend meter worden gepasseerd, terwijl de vluchtelingen, die dezelfde vlakte waren overgetrokken, misschien reeds de opmerkzaamheid van den vijand hadden gewekt.

De veldkornet speurde met zijn kijker over het veld, en in de wijde verte, bij een eenzamen, wijdvertakten beuk, zag hij iets, dat zijn belangstelling in hooge mate scheen te wekken. Doch dan liet hij den veldkijker weer zakken, keerde zich om en kommandeerde bedaard: „Naar die paarde!”

„Waarom?” riep de blonde reus van heden morgen; „ons is hier nog met minstens veertig man, die jou nie zal verlaat nie, veldkornet, al zou die vijand die vuur nog tienmaal heeter stook!”

Dat moedige woord deed den jongen jager toch goed; hij herkende aan dat woord zijn Gidionsbende, die van wijken noch wankelen wist.

„Ik weet dit,” zeide hij, „dat julle me nie in die steek zal laat nie, maar ik acht me nie voor God verantwoord nie, om zulk kostbaar heldenbloed te waag voor zoo’n hachelijke kans — naar die paarde!”

Springend van klip tot klip, wegschuilend voor het zware vuur, dat als een orkaan over het kopje loeide, bereikten de ruiters hun paarden, en snel in het zadel springend, joegen zij over de vlakte.

„Nu krijg ons geweervuur!” riepen de Boeren, en de kogels der Lee-Metfords zwermde hen reeds als nijdige muggen om de ooren. De sporen werden in de flanken der paarden

gedrukt, dat zij bloedden, en met wijd voorovergebogen lichaam stormden de Boeren voort.

Hier en daar sloeg een paard tegen den grond, om te bezwijken in de machteloze poging, weer overeind te komen. Blikoortje's taaie hit werd onder hem doodgeschoten, maar Tromp pikte hem op, en nam hem bij zich op zijn grooten, zwarten hengst.

Er gingen heel wat paarden verloren, maar van de man-schappen bleef verwonderlijk genoeg niemand achter, en de wonden, die er werden opgelopen, bepaalden zich gelukkig tot lichte kwetsuren.

Louis Wessels had thans voor zijn veldkornetschap een goede positie gevonden, terwijl de geheele klomp weer bijeen was: ook de vluchtelingen van daar straks, die hun aanvoerder in de nieuwe stelling hadden opgewacht.

Voor een onmiddellijken aanval van den vijand behoefde men niet beducht te zijn; de burgers hadden al den tijd, op hun verhaal te komen, en met groote opmerkzaamheid volgden hun oogen de wisselingen van den strijd op het zoo uitgestrekte gevechtsterrein.

Louis was nu heel wat dichtër bij den hoogen beuk, die daar straks zijn volle opmerkzaamheid had getrokken, maar er was thans niets bizonders te ontdekken. De schaduw van den boom was ingekrompen, daar de zon hooger was geklommen aan den hemel, en bijna hare middaghoogte had bereikt.

Louis nam de veldflesch, om een grooten teug te doen. En in dit oogenblik was het, dat drie eskadrons Engelsche lanseniers van achter een heuvelkam plotseling te voorschijn kwamen.

Snel als de wind veegden zij over de vlakte; de kleine vlaggen wapperden aan de lansen, en het stof, opgeworpen door de paardenhoeven, stooft op in dwarrelende wolken.

Zij schenen als een ijzeren lawine alles te zullen ver-

morzelen en te verpletteren, wat hun in den weg kwam, maar plotseling zwenkte de lawine, en zij verdween, als met één ruk, achter een anderen heuvelkam.

Door zijn veldkijker kon de jonge jager de vijandelijke kanonnen zien. Ze schenen niet grooter dan lucifershoutjes, en de manschappen, die ze bedienden, waren Lilliputters, die als automaten de vuurmonden richtten.

Maar nu verstomde het Engelsche vuur. De vuurmonden haakten aan, en geleken op huppelende sprinkhanen, zooals zij voortjoegen over het geplooid, golvende veld. De artillerie voerde een vermetele beweging uit, om dicht bij de hoofdmacht der Boeren te komen, haakte af en brandde hevig los.

Er kwam een pijnlijke, smartelijke trek om Wessels' lippen. Hij zag een partij Boeren, kenbaar aan hun hoeden, als opgeschrikte reeën weghollen uit een ravijn, dat zij hadden bezet. Blijkbaar had het Engelsche vuur hen verjaagd, en nu moesten zij vluchten om huns levens wil.

Hij staarde hen na.

De hoeden verdwenen — ze werden weer zichtbaar — ze verdwenen opnieuw —!

„Arme kerels!” hoorde hij een stem naast zich zeggen.

Het was Tromp, die den verrekijker liet zakken. De eerlijke oogen van den Hollander waren vol tranen.

„Ons moet berust in 's Heeren bestel,” troostte Wessels.

„Ja,” zeide Tromp, „maar dat gezicht is toch te vreeselijk, veldkornet! Die arme kerels word als veldhoenders opgejaag, en ons lig hier als schepen op die strand, onmachtig om hul te help! O, 'tis vreeselijk, vreeselijk!”

Louis Wessels staarde opnieuw naar het slagveld.

Het vuur der Engelsche artillerie werd heviger, en uit de verte kwam een geluid als van een juichend, Engelsch hoerah!

Maar de oogen van den veldkornet zagen nog iets anders.

In het midden van het veld, omloeid door het Engelsche vuur, ontdekte hij een verschijning, die hij de laatste uren nog niet had gezien, en die hem met ontzetting vervulde.

Zij stond daar op een verhevenheid, met haar lange, zwierende haren, zwart als de vleugels van een raaf, een gelaat omlijstend, dat wit was als marmer.

De haren waren vol bloed, en dat bleeke, uitgeteerde gelaat was vol bloed, en het zwarte rouwgewaad, dat zij droeg, was vol bloed. De oogen vlamden in den huiveringwekkenden glans van den waanzin, en de vermagerde armen strekten zich uit naar boven, naar de kleine wolken, die vredig boven haar heendreven.

En wat daar opbarstte uit haar ziel, wat daar opsteigerde uit den loeienden afgrond van dezen verduisterden geest — het was een grimmige vloek tegen de misdadigers, die dezen gruwelijken moord op hun geweten hadden...

Een lyddietbom barstte in haar nabijheid, maar nog altijd stond zij op de verhevenheid van het golvende terrein.

Toen herkende de veldkornet Martje Malan.

Zij rekte hare rijzige gestalte uit en scheen grooter te worden, en de blik van den jager was als vastgeboeid op deze rouwgestalte.

Zij had de armen omhoog geheven — naar de kleine, drijvende wolken. En voor de oogen van Louis Wessels rekte zich die bloedende rouwgestalte al hooger uit — of was het een visioen? — en de armen werden al langer.

De gestalte groeide boven de heuvelen uit, boven de bergen, en dat hoofd vol bloed en ellende stiet tegen de wolken. Maar de omhooggestrekte armen groeiden bliksemsnel boven het hoofd uit, de wolken en de ongemeten diepten des hemels doorborend, totdat ze zich vastgrepen en vastklemden aan den gouden troon van Hem, Die zich noemt en Die is de Rechter der gansche aarde....

„O Tromp!” steunde de veldkornet: „hoe verschrikkelijk!”

Maar de Nederlander had zich omgewend, en zich neerzettend op een stuk klip, bedekte hij het gelaat met de handen.

Louis Wessels echter staarde opnieuw naar het huiveringwekkend schouwspel.

En nog altijd stond de vrouw op die verhevenheid: in een wervelstorm van verwoesting, verplettering en vuur, bevuurd met haar bloed, in haar waanzinnige smart.

Maar thans greep zij naar haar borst, want een bomscherf had haar borst opengescheurd, en zij doopte haar beide handen in haar hartebloed, en hief ze op tot een getuigenis naar de hemelen.

Want al was de macht van de krankzinnigheid groot, die haar beheerschte, en al was de nacht van den waanzin diep, die haar omgolfde, een straal van de wetenschap, dat de Heere der heirscharen zal recht doen, verhelderde haar duisteren nacht, en de van haar hartebloed druipende handen opheffend naar de hemelen, riep zij met een uittrilling van haar verbloedende levenskracht: „Wreek ons bloed — wreek die onschuldige bloed van Afrika — eeuwige Rechter van hemel en aarde!”

Dan legde zij de handen op het arme hart, sloeg voorover, en stortte neer in de vlakte.

En daar bleef zij liggen....

Een eskadron cavalerie kwam aanzetten van den anderen kant, en joeg in vollen galop over het bloedend lichaam heen.

Zij was dood, en zooals zij daar lag in het veld, in haar rouwgewaad, met opengereten borst, vertreden in haar bloed en geschonden door de Engelsche paardenhoeven, was zij het beeld van het arme, door duizend wonden verscheurde volk van Afrika, welks jammer niet te meten en welks ellende niet te peilen was!

Maar de oogen van Louis Wessels zwierven opnieuw van die Vrijstaatsche vrouw, die daar vertreden lag in haar bloed, naar den hoogen beuk, en thans liep een meisje met haastige schreden van dien beuk naar de verslagene vrouw.

De veldkijker begon te beven in de sterke handen van den jongen jager, en hij zag, hoe het meisje het lijk betastte. Dan zette zij een fluitje aan den mond, en een oogenblik later kwam een jonge, slanke Kaffer aanhollen, stil staande bij het meisje en het lijk.

Zij schenen samen te beraadslagen; toen nam de Kaffer het lijk op zijn armen, en droeg het, door het meisje gevolgd, naar de schaduw van den hoogen beuk.

„Truida Uijs!” zeide Tromp, die weer naast den veldkornet stond, met een verbazing, waarin bewondering lag.

Maar de komst van Truida Uijs op dit slagveld behoefde toch niet te verbazen. Zij was op verschillende slagvelden aanwezig geweest, en had bij het afscheid nog aan Louis Wessels gezegd, dat zij vast hoopte te komen, als zij verlof kon krijgen. Er stonden trouwens wegen voor haar open, die voor een ander gesloten waren, want zij had door de bemiddeling van een zwaar gewonden Schotschen officier, dien zij met groote toewijding had verpleegd, een Engelschen pas ontvangen, die het haar mogelijk maakte, de Engelsche linies zonder moeite te passeeren.

Reeds sedert eenige dagen had zij in Bloemfontein vertoeft, terwijl ze heden morgen, vóór het kriecken van den dag, eenige aanduidingen had ontvangen van haar jongen Zoeloe-kaffer Christiaan, die tevens een uitnemend speurder was, waaruit zij had opgemaakt, dat er zich een Boeren-kommando in den omtrek bevond.

Louis Wessels, die wist, dat zij een Engelschen pas bezat, verwonderde zich dus minder dan de Nederlander, en toen

deze haar naam noemde, knikte de jonge jager eenvoudig.

Maar zijn wangen waren bleek, want hij beefde voor haar leven, en hij haalde diep adem, toen zij met den jongen Kaffer en het lijk achter het gebladerte van den hoogen beuk verdween, want daar was zij buiten de vuurlijn.

Zoo was zij dan dicht in zijn nabijheid, en toch was de afstand grooter, dan die twee werelddeelen scheidt, daar hij werd overheerd door een orkaan van vuur en verdelging.

Wessels dacht er echter op dit oogenblik ook niet aan, dien afstand te overschrijden, en nu Truida voor het oogeblik in veiligheid was, kwam het plichtsbesef met zijn ijzeren wet weer boven, en het liefvallige meisje uit de Natalsche bergen week naar den achtergrond.

Tromp legde de hand op Wessels' schouder.

„Zie jij dat?” vroeg hij, maar Karel, de broeder van Louis, snelde reeds naar den achterkant der stelling, waar de paarden stonden.

De jager zag het, en er kwam een lichtstraal in zijn blauwe oogen.

Een kleine maar moedige Boerenkrijgsmacht had zich in een stoutmoedigen aanloop in een kloof geworpen, en van hieruit de Engelsche kanonniers bij hun stukken weg geknald als musschen.

„Dat is Kees, dat is broer Kees!” juichte de jonge jager, en de tranen sprongen hem in de oogen.

„En die Engelsche kanons gaan aan die haal!” juichte Jan Tromp met een triumfeerenden klank in zijn stem.

Met groote stappen schrijdt, door een hevige onrust gekweld, generaal Broadwood, de bevelhebber der Engelsche troepen bij Sannahspost, op en neer. Opgewonden trekt hij aan zijn snor, telkens in de richting van Bloemfontein turend, want daar staat lord Roberts met vijftigduizend man, en

het zou dan toch wel een eeuwige schande zijn voor Engeland's naam, indien een goed georganiseerde Engelsche strijdmacht met een overmachtige artillerie in de schaduw van vijftigduizend bajonetten werd geslagen door een paar zwakke Boerenkommando's!

Maar lord Roberts moet voortgang maken, want anders zal het ongeloofelijke gebeuren. De stelling, die de Engelsche artillerie heeft ingenomen, is trouwens reeds niet houdbaar meer; zij moet terug, want het vuur der Vrijstaatsche scherpshutters wordt te heet, en de paarden worden voorgespannen.

Louis heeft den veldkijker opnieuw genomen, want het groote beslissende oogenblik is er. Hij weet zeer goed, dat lord Roberts elk oogenblik met een twintigvoudige overmacht kan komen, om de Boeren te verpletteren, en daarom is hij het met Christiaan de Wet volkomen eens, dat generaal Broadwood op de vlucht moet zijn gejaagd, voordat er uit Bloemfontein versterkingen in aantocht zijn. Hij neemt den omtrek zorgvuldig op, en acht den slag gewonnen, indien de Vrijstaters in staat zijn, aan de Engelsche kanonnen het nemen van nieuwe posities onmogelijk te maken. Doch om daartoe in staat te zijn, moet de Vrijstaatsche artillerie van den toestand op de hoogte worden gebracht, terwijl het overbrengen van een rapport met levensgevaar is verbonden.

Tromp gist de moeilijkheid.

„Moet er een rapport word doorgebracht naar die Vrijstaatsche artillerie?” vraagt hij.

„Ja,” zegt Wessels.

„Laat mij dit dan doen, veldkornet!”

Louis aarzelt.

„Jij kan dit nie doen nie, veldkornet, want dan zal jou manschappe zonder aanvoerder zijn.”

Dat is waar. De veldkornet mag onder de gegeven omstandigheden het rapport niet overbrengen.

„Daar zit levensgevaar aan vast, Tromp!”

„Juist daarom! Ik heb vrouw noch kind, vader noch moeder meer — laat mij gaan, veldkornet!”

„Sta jij er op?”

„Ik verzoek er om!”

Nu talmt Louis niet langer. Hij scheurt een blad uit zijn notitieboek, schrijft er de instructies op, verduidelijkt ze aan Tromp en reikt ze hem dan over.

Blikoortje is er intusschen bij komen staan.

„Ik heb zoo'n dorst,” zegt hij.

Tromp reikt hem de veldflesch over.

„Drink, Blikoortje,” zegt hij, „zooveel als jou lust!”

En Blikoortje drinkt de veldflesch leeg tot den laatsten druppel.

„En nu krijg ik honger,” meent Blikoortje lachend.

„Ik zal eens voel, of ik nog wat heb,” zegt Tromp, en hij tast in zijn zakken rond, totdat een harde broodkorst is gevonden.

En hij reikt de korst aan den jongen Vrijstater over, die ze met den grootsten smaak verorbert.

Nu echter snellen allen naar de achterzijde van den heuvel, waar de paarden staan, en Tromp springt onmiddellijk in het zadel.

„Het je die rapport goed bezorgd, Tromp?” vraagt de veldkornet nog.

„Hier zit dit,” antwoordt de Nederlander op monteren toon, met de hand naar de linker borst wijzend, waar boven op het buis de kleine Transvaalsche kokarde zichtbaar is, door Janske er op gestoken.

„Nu, ga met God!” zegt de jonge jager op warmen toon, en Tromp antwoordt: „Vaarwel!”

Hij zet zich recht in het zadel, maar buigt nog even voorover, om den veldkornet de hand te reiken.

Het is toch iets ongewoons, want hij kan immers binnen het uur weer terug zijn, en hij moet er zelf om glimlachen.

Hij kijkt op het horloge.

„Over veertig minuten ben ik zonder ongelukken weer hier,” zegt hij, zijn paard de sporen gevend.

En dan rijdt hij weg, in vollen galop.

Hij zit rechtop in het zadel; zijn oogen schitteren van moed en zelfbewuste, ingehouden kracht, en zich nog eenmaal omkeerend, zwaait hij met het geweer boven het hoofd, en roept met wijd schallende stem: „Voor Oud-Holland!”

Louis Wessels heeft zich toch niet vergist, toen hij vermoedde, dat zijn broeder Kees bij dien kleinen, vermetelen Boerentroep was geweest, die van uit een ravijn de Engelsche kanonniërs bij hun stukken had weggeknald, want thans, nu de kanonnen retireeren, komt Kees met zijn klompje opdagen.

Hij en zijn manschappen zien er uit als schooiërs; zij zijn van onder tot boven bedekt met stof en slijk, maar de jonge jager is toch trotsch op zijn broeder, en Kees vol aanziende in het met zweet bedekte gelaat, zegt hij: „Je doet die Wesselsbloed eere aan, Kees!”

Er zijn nu dertig minuten verlopen, sedert Tromp is weggereden. En de veldkornet richt den verrekijker op de zeven Engelsche kanonnen, die aan den haal zijn gegaan, maar nu halt hebben gehouden.

„Hul wil positie neem,” zegt hij tot Blikoortje, die zich aan zijn zijde bevindt. En er komt een onmiskenbare beklaming in zijn stem, als hij voortgaat: „Indien ons geschut dat nie verhinder nie, dan is die slag verloor.”

Natuurlijk is dan de slag verloren, want de generaals

French en Colvile zijn reeds met 10.000 man op marsch, om de Boeren te verpletteren.

„Alles zal rech kom,” zegt Blikoortje, die de onrust van Louis Wessels opmerkt, om dezen te troosten: „wees gerust, veldkornet!”

Doch de ziel van Louis zucht tot God.

Ach, het verlies van een slag is hard voor een dapperen krijgsman, en dubbel hard, als men de overwinning reeds in handen meende te hebben!

Zou Tromp zijn doel hebben gemist? Het is niet onmogelijk, want zijn weg ging langs gevaarlijke heuvels, die waarschijnlijk door Engelsche tirailleurs zijn bezet, en misschien is het trouwe hart van dezen heldhaftigen Nederlander, dat een half uur geleden nog zoo krachtig klopte voor vrijheid en recht, reeds voor eeuwig verstomd....

Dat zijn de gedachten, die den veldkornet met zoo groote zorg vervullen.

Hij staart door zijn veldkijker naar de vallei, die Tromp moet uitkomen, en kan die vallei overzien tot het punt, waar een scherpe kromming door hooge heuvelen wordt afgesloten.

Er gaat een rilling door zijn leden, nu hij de vage omtrekken van een donker voorwerp ontwaart in dat dal.

Doch thans wordt een kanonschot gehoord, en nog één..... en nog één.....

En het donkere voorwerp in het dal heft zich op, en verdwijnt in de lucht — een troep aasvogels, die hun tijd niet hebben kunnen afwachten, om hun maal te beginnen op de lijken van het slagveld!

„Gode zij dank!” barst het met een juichkreet los uit Wessels’ borst.

„Die Vrijstaatsche kanonne!” jubelt Blikoortje: „nu kan die Engelsche artillerie het niet meer harde!” en hij maakt drie lichtsprongen van plezier.

„Zij gaan aan die haal, zonder een schot te los — op! in 't zadel!” kommandeert de veldkornet met machtige stem.

Zoo heeft Jan Tromp zijn doel dan toch bereikt; het rapport is overgebracht, en de kommandant van het Vrijstaatsche geschut heeft de instructies begrepen en opgevolgd.

De slag is nu gewonnen. Het lijdt geen twijfel. Maar Louis Wessels meent glimlachend, dat de Boeren nog wel een paar Engelsche kanonnen kunnen gebruiken, en de jacht op de Engelsche kanonnen begint, terwijl Kees Wessels met zijn manschappen zich natuurlijk aansluiten bij de burgers van zijn broeder.

De veldkornet koestert echter nog altijd een vage, onbestemde vrees, dat aan Tromp op den terugrit een ongeluk kan overkomen, en terwijl zijn manschappen voortjagen, houdt hij even halt, om naar de vallei te kijken.

Het wordt hoog tijd voor den Hollander, om terug te komen, doch zie! thans wordt hij zichtbaar: in de kromming der vallei. Als op vleugels stuift zijn vlugge hengst voort, en Tromp's scherpe oogen schijnen den veldkornet te hebben opgemerkt, want hij wuift met de hand.

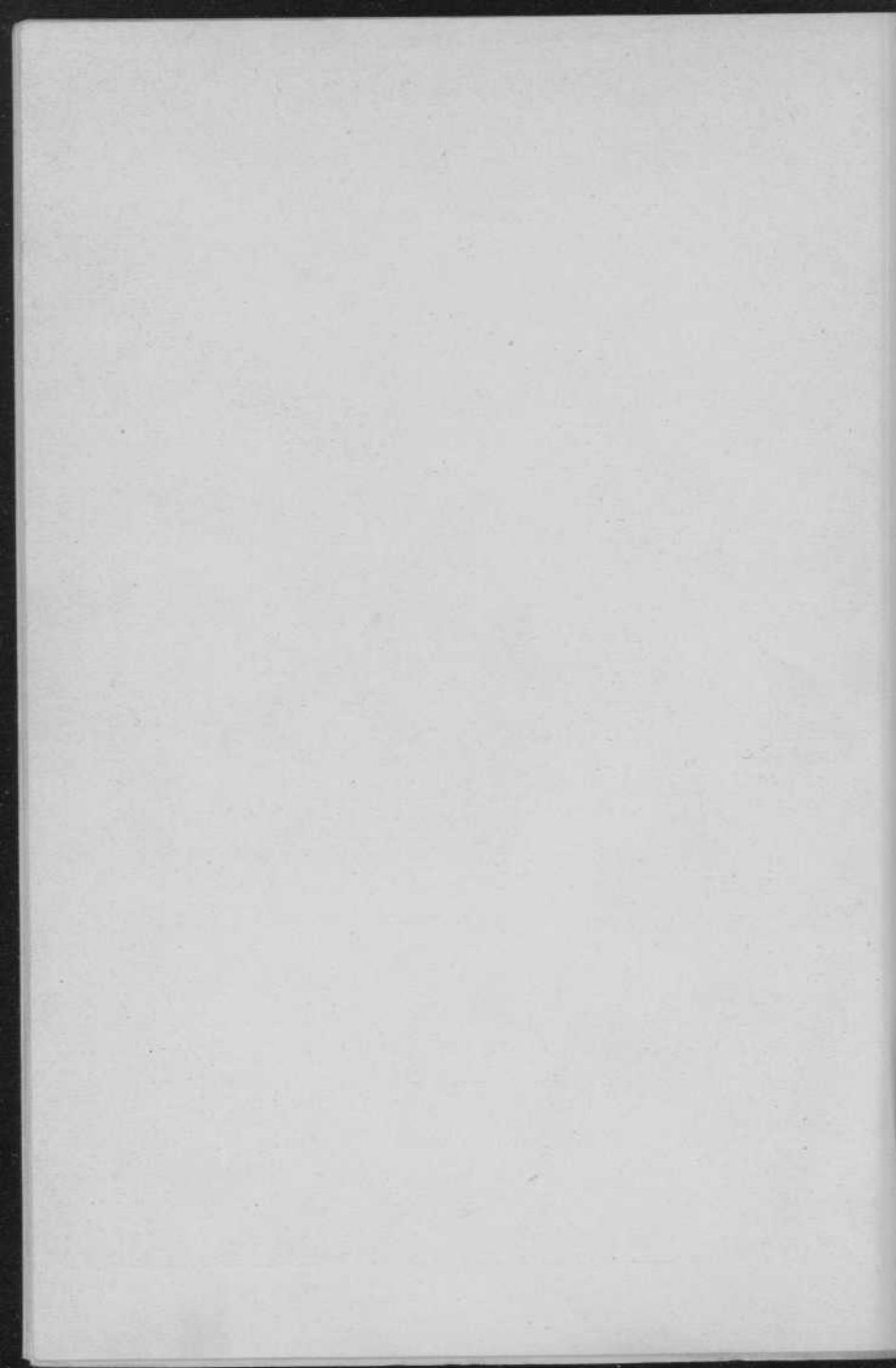
Met de seconde vermindert het gevaar; de afstand, die hem scheidt van den hollen weg, waar hij veilig is, bedraagt geen honderd meter meer, terwijl de prachtige klepper den afstand schijnt op te slokken met zijn slanke, veerkrachtige pooten.

En nu bedraagt de afstand geen zestig meter meer — geen tien —

Maar plotseling verbleekt Louis Wessels.

Hij ziet den ruiter een buitengewone, zeldzame beweging naar boven maken met den rechter arm, en Louis denkt aan dien nacht in het Vrijstaatsche buitenvertrek, toen Tromp eveneens met een ploselingen ruk naar boven tastte, alsof hij het onzichtbare klokketouw zocht, dat de wereld-conscientie in beweging moest brengen.

Ja, dat onzichtbare klokketouw!

Als een bliksemstraal gaat het door Wessels' ziel, dat de trouwe Nederlander, wiens ziel overstelpt was geweest om het zware onrecht, het arme Afrika aangedaan, nog ééns — voor den laatsten keer — voordat hij scheidt van deze wereld, dat klokketouw zoekt, om de noodklok te luiden!

En terwijl die arm omhoog geheven is, komt het van de lippen van den doodelijk gewonde: „Holland, mijn Holland!”

Hij roept die woorden met kracht, met vèr klinkende stem, met de laatste uittrillingen van zijn jonge, heerlijke kracht. En de kreet ruischt over het wijde veld, en de kreet daverd als een volle fanfare over het van bloed dampende slagveld, en de bergen van Afrika vangen dien kreet op, en zij roepen hem elkander toe, en als een fanfare der victorie schalt hij wijd uit in de vier winden des hemels: „Holland, mijn Holland!”

Als de jonge jager den Nederlander bereikt, ligt deze in den hollen weg, op den grond, de hand op de linkerborst.

Het paard staat naast den dooden ruiter. En het strijkt met den grooten kop treurig over Tromp's gelaat, alsof het zijn droefheid wil toonen, want Tromp is steeds een goede meester geweest voor zijn paard.

Louis knielt bij hem neder, met snelle, vaardige hand zijn borst ontblootend.

De kogel is door den rug ingegaan, en bij de borst uitgegaan. Er zijn slechts enkele druppels bloed te zien; de kogel heeft de teederste deelen geraakt, en de dood is bijna onmiddellijk ingetreden.

Op de bloote boist van den gesneuvelde hangt een kleine, bronzen medaille. Zij bevat in een lauwerkrans de spreuk: „Holland, mijn Holland!” dat ook zijn stervenscreet is geworden.

Wessels stut het hoofd van den doode met zijn handen. Thans, nu hij Tromp voor altoos zal moeten missen, voelt hij, welk een smartvol verlies hem heeft getroffen. En zijn voch-

tige oogen rusten op het geliefde gelaat, dat zoo wit is als de kleine, witte wolken, die daar hoog in de lucht vredig voorbijdrijven.

Louis neemt de kleine kokarde van Tromp's borst. Janske gaf ze — zij zal de kokarde ook terug ontvangen. En nu zal zij ook verstaan, waarom hare droefheid bij het afscheid zoo groot is geweest.

In den zak van Tromp's buis vindt de veldkornet het schriftelijk, haastig neergeschreven antwoord van den Vrijstaatschen artillerie-officier op Wessels' rapport; de hand van den stervende heeft er zich nog beschermend over heen gestrekt, want trouw was hij — trouw tot in den dood!

Het hoofd van den doode rust nog altijd in de handen van den jongen jager, en hij is alleen: met den doode en met zijn smart.

Maar neen! hij is toch niet alleen, want het liefvallige meisje uit de Natalsche bergen staat thans achter hem.

„Louis,” zegt ze troostend: „Louis!”

Hij blikte op uit zijn smart. En haar komst verkwikt hem, zooals de regen de aarde verkwikt na den langen, verschroeïenden dag.

Langzaam rijst Louis Wessels op, en uit de verte naderen luide juichkreten. Het zijn de Boeren, met Kees en Blikoortje aan het hoofd, die twee veroverde Engelsche kanonnen met de bijbehorende ammunitiewagens medebrengen.

Uit den mond van den jongen jager vernemen zij den dood van Jan Tromp, en er gaat een somber floers over hun overwinningsvreugde. Al de Boeren ontblooten het hoofd, en scharen zich om het lijk, den Nederlander eerend, die in den dood is gegaan voor vrijheid en recht!

Zooeven was er verschil geweest onder de burgers, wien eigenlijk de eer van de verovering der beide kanonnen toekwam, maar dat verschil is thans bijgelegd.

„Ik denk, dat Jan Tromp ze veroverd het door zijn heldenrit, die zijn doodsrit is geword,” meent Kees Wessels, en de anderen bevestigen het.

„Legt onze wapenbroeder op die kanonwage!” beveelt Louis Wessels, en ze leggen Tromp op den kanonwagen.

„Haalt nu die vlag!”

„Die Nederlandsche Driekleur!” meent Blikoortje, maar de jonge jager schudt het hoofd en zegt met beslistheid: „Die Transvaalsche Vierkleur, want in die Vierkleur is die Driekleur besloten!”

Zoo wordt dan de Vierkleur gehaald, en Truida Uijs spreidt ze over den doode heen.

En op den Engelschen kanonwagen, onder de glorieusche banen der Vierkleur, rijdt Jan Tromp als op een triumfwagen naar den hoogen beuk, waar zijn laatste rustplaats zal zijn...

De slag was nu ten einde.

Het laatste schot was verstomd, en de doodgravers groeven de groote, wijde kuilen, waarin de Engelsche dooden bij hoopen werden neergelegd. En eerbiedwaardige mannen in het zwarte ornaat van Engelsche geestelijken lazen met bewogen stem de formuliergebeden bij die groote graven, en dan riepen zij: „Stof zijt gij, en tot stof zult gij wederkeeren!”

De ambulance-wagens met hun hooge staken, waaraan de vlag van het Roode Kruis wijd zichtbaar was, kwamen uit hun schuilhoeken tusschen de bergen te voorschijn, en barmhartige Samaritanen ijlden over het slagveld, om de gewonden bij te staan, terwijl de veldkornetten en de stafofficiëren van generaal De Wet, met papier en potlood gewapend, over het slagveld ijlden, om de winst te noteeren van dezen glorieusen Zaterdag 31 Maart 1900.

En deze winst was niet gering, want de Engelschen verloren 425 krijgsgevangenen, 90 ossenwagens, beladen met

proviand en ammunitie, 2000 paarden en 7 kanonnen, ongetrekd de honderden dooden en gewonden.

De stoet van Louis Wessels, met den geliefden doode in hun midden, had thans den hoogen beuk bereikt, waar de jonge Zoeloe-Kaffer eerbiedig stond te wachten. En naast den verschen grafheuvel, die zich boven de ongelukkige Martje Malan verhief, werd snel het graf gedolven, waar Jan Tromp zou rusten.

Louis Wessels nam een tip van de Vierkleur langzaam weg, en het marmeren gelaat van den doode, die zijn jonge heldenleven had uitgesnikt voor vrijheid en recht, werd nu zichtbaar.

Blikoortje steunde het uit van hevige smart, want zijn laatsten slok water en zijn laatste korst brood had de doode daar straks aan den jongen Vrijstater gegeven, en Louis Wessels riep met klagende stem: „O sieraad van Israël! op uwe hoogte is hij verslagen; hoe zijn de helden gevallen!”

Truida Uijts echter boog zich over den doode heen, en staarde lang op het marmeren gelaat, dat daar lag in de schaduw van den hoogen beuk en in de schaduw van den dood.

Daarop sprak zij met omsluerde stem: „In naam van die worstelende, lijdende Afrika zeg ik je dank voor jou koninklijke trouw, o zoon van Oud-Holland! Teeder en moederlijk dekke jou die Afrikaansche grond — rust zacht, broeder! Broeder, rust zacht!”

En zij kustte hem op het ijskoude voorhoofd.

De jonge jager bedekte het gelaat van den doode weer met de Transvaalsche vlag, en gewikkeld in de banen der Vierkleur, die de Driekleur is, met het groen der hope omzoomd, daalde Jan Tromp langzaam neer in de groeve. En drie keeren rolde de donder van het veroverde Engelsche geschut als een laatste eeresalut over zijn graf.

Daarmee was de droeve plechtigheid afgelopen. En een

klein, houten kruis, door Blikoortje aan het hoofdeinde van het graf geplaatst, wijst de plek, waar de gesneuvelde held rust tot den grooten dag der Opstanding.

De ruiters zijn teruggekeerd naar het slagveld, en hoog aan den hemel vlamt nog de zon.

In de verte zien zij Jan Potgieter. Hij zit te paard, de vlag van den Vrijstaat in de gespierde hand, en achter hem volgen, door gewapende Boeren geëscorteerd, de gevangenen.

De officieren en de uitgeputte manschappen zijn op de Wet's bevel op wagens geplaatst, en de rest volgt te voet achteraan.

Potgieter ziet zijn oude strijdmakkers, en hij zwaait met de Oranje-vlag, terwijl de glans der zegepraal schittert op zijn verweerd gelaat.

En is het een wonder, dat het hart van Jan Potgieter juicht? Is deze dag niet een dag der blijdschap, een dag der uitredding door de hand van den Heere der heirscharen? En al heeft de slag kostbaar heldenbloed gekost — heeft dat bloed tevergeefs gestroomd?

Immers neen! Het is een dag van zegepraal! het is een dag van glorie! het is de glorie van Sannahspost!

Truida Uijs, met het teeken van het Roode Kruis op haar linkerarm, kijkt den jongen jager aan, en zij ziet, hoe de wolken van droefheid zijn geweken van zijn gelaat.

Het is weer dat oude, zonnige gelaat, dat zij liefheeft, en dat zij ziet in haar waken en droomen.

Zij zoeken een eenzaam plekje, en daar zetten zij zich neder, ver van het gewoel, op de as van een verbrijzelden ossenwagen, en spreken met elkander over hetgeen hun het hart het meest beweegt: de toekomst van het vaderland.

„En blijf je moed hou op die volkomen zegepraal?” vraagt Truida.

Bij die vraag echter voelt Louis weer iets van de felle pijn, die hij voelde in dien onvergetelijken nacht in het bedreigde buitenvertrek, toen de gedachte aan de mogelijkheid van den ondergang zijns volks als een scherpe pijl door zijn ziel was gegaan.

Zijn gelaat verduistert opnieuw, doch het is slechts voor een oogenblik, en dan is het weer dat oude, zonnige gelaat, dat Truida liefheeft, en dat zij ziet in haar waken en droomen.

„Zie liefste,” zegt hij: „ons volk het vijf-en-tachtig jaar gevecht tegen die machtige Engeland; die worsteling is reeds begon met die moord van Slachtersnek, en ons weet nie, wanneer die worsteling zal eindig. Ook is dit mogelijk, dat ons volk tijdelijk ondergaat, maar toch zal die worsteling eindig met een volledige zegepraal! Die groote Smelter het zich neergezet, en die goud wordt gelouterd. En als die goud is gelouterd, dan wordt die gloedoven gebluscht.”

Het zijn dezelfde gedachten, die zijn moeder herhaalde malen heeft geuit.

Zoo spreken zij met elkander, doch midden in hun gesprek worden zij gestoord door de komst van een ordonnans van generaal de Wet, die veldkornet Wessels verzoekt, onmiddellijk bij den opperbevelhebber te verschijnen.

„Wat is er dan aan die hand?” vraagt Louis verwonderd, en de ordonnans antwoordt op gedempten toon: „Er zal oogenblikkelijk word opgezâal; die generaal het reeds zijn planne klaar voor een nieuwe overrompeling!”

„Is het dat?” zegt de veldkornet. Hij springt overeind, en de lichtstraal, die over dat mannelijk gelaat heenglijdt, is reeds een profetie van den grootschen triumf, die vier dagen later bij Reddersburg zal worden behaald.

„Meld die generaal, dat ik onmiddellijk kom,” zegt hij, het zadeltuig van zijn vos reeds in orde schikkend.

Dan neemt hij afscheid van Truida.

„Dit is voor vrijheid en recht, Truida!”

„Voor vrijheid en recht!” fluistert zij: — „o Louis, mijn liefste, zal ik jou ooit wederzien?”

„Ja,” zegt hij, „ons zal elkander wederzien — ons zal elkander zeker wederzien!”

En hij neemt afscheid van Truida Uijs, om snel weg te rijden naar de generaalstent van Christiaan de Wet, want hij weet, dat de groote generaal niet gaarne wacht.

En het liefstallige meisje uit de Natalsche bergen staart hem na met omfloersten blik tot aan den heuvelkam, waarachter hij verdwijnen zal.

Doch voordat hij dien heuvelkam bereikt, kijkt de Verkenner van Christiaan de Wet nog eenmaal om, en wuift met de hand. En dan verdwijnt hij.

Truida echter denkt over zijn woorden na, terwijl zij de gewonden verbindt en de ellendigen bijstaat, maar zij weet niet, wat hij heeft bedoeld: een weerzien hiër of een weerzien, dat zich kan uitstrekken tot de eeuwigheid.

En omdat zij dit niet weet, wordt zij zeer bedroefd.

Maar dan schept zij weer nieuwen moed, want zij bedenkt, dat dit leven toch slechts het voorhof is der eeuwigheid, en dat de dood de drempel is, over welken de geloovigen binnentreden in het heiligdom, dat verlicht wordt door Christus, de Zon der gerechtigheid.

En dat besef, dat bewustzijn wordt voor haar een fontein van bruisend, levenwekkend water. Haar vermoeide ziel drinkt er uit in volle, diepe teugen, en terwijl nieuwe levenskracht en nieuwe levenslust haar aderen doortintelt, ruischt het door haar gemoed als getokkel op gouden snaren: „Ons zal elkander wederzien!”

De geheele **WESSELS**-serie bestaat uit:

De Leeuw van Modderspruit.
De Held van Spionkop.
De Verkenner van Chr. de Wet.
De Overwinnaar v. Nooitgedacht.
De Kolonist van Zuid-West-
Afrika.

Elk verhaal is op zichzelf compleet, maar in ieder boek treedt de hoofdfiguur van den dapperen **Louis Wessels** op den voorgrond.

Prijs per deel f 1.25 in prachtband.

